GÜLÜN AKLI

İÇİNDEKİLER

ÇİÇEK BAHÇESİ

Dünyanın sayısız şirin kasabalarından birinde, suları berrak ve soğuk bir derecik, her zamanki gibi neşeli şarkılar söyleyerek akıyordu.

Dereceğin kenarındaki minicik kulübelerden birinin sahibi, çiçeklerin candan dostuydu. Tahtadan

kulübesinin etrafına çeşit çeşit gül fidanları dikmiş, çiçek tohumları ekmişti. Onları çocukları gibi severdi. Gelişip serpilsinler, rengârenk çiçeklerini açıp yürek okşayan kokularını etrafa yaysınlar diye, onları zamanında budar ve sulardı. Hatta yerde sürünmesinler diye dallarını kaldırır, ip ve çivilerle kulübenin duvarlarına bağlardı.

Ve güzelim güller, çiçekler ince dereciğin cana can katan şarkılarını dinleyerek, topraktan besin çekip güneşten ışık sağarak elvan elvan açarlardı: pembe, kırmızı, beyaz, sarı... Burcu burcu kokularını rüzgârla dört bir yana salarlardı.

Güzel bir yaz sabahıydı. Dünyamızın güzelliğine güzellik katan çiçekler, çiçeklerin özünü toplayan böcekler, dağların tepesinden yüzünü gösteren güneş ve taze bir güne merhaba diyen insanlar memnun ve mutluydular.

Yalnız, küçük, sevimli bir gül fidanı; o gün dağların ardından süzülen güneşe imrenerek bakmış ve aklına o zamana kadar hiç düşünmediği şeyler gelmişti. Güneşin öyle bir başına doğuşunu, yükselişini iç çekerek seyretmişti. Nasıl da hürdü. Ne budayanı vardı, ne bağlayanı. Gökyüzünde çivisiz, ipsiz, direksiz duruyordu. Kendisi öyle miydi ya!

Gül fidanı, bu düşünceleri kafasından günlerce atamadı. Onca güzellik arasında o kadar mutsuzdu ki kelimelerle anlatılmaz. Günler geçtikçe çivilerinden, iplerinden kurtulmanın yollarını aramaya başladı.

Kendisini devamlı sulayan, yanında durup uzun uzadıya sohbet eden kulübe sahibini de eskisi kadar sevmiyordu artık. Yıllarca yaslandığı, sıcaklığını incecik dallarında hissettiği kulübe tahtalarını da artık çekilmez, dayanılmaz buluyordu.

Kalbi günden güne kararıyor, akılcığı aykırı düşüncelerle karmakarışık oluyordu. Ne yapıp edip bu iplerden, çivilerden kurtulacaktı ya... Ancak bunun tek başına başarılacak bir iş olmadığını da iyi biliyordu. O hâlde gecikmeden kurtuluşuna yardımcı olacak birilerini bulması gerekiyordu.

Yine bir yaz akşamı, hafifçe esen tatlı rüzgâr, yemyeşil bir yaprakçığını alıp havada tüy gibi savurunca aklına bir fikir geldi. Ona etse etse rüzgâr yardım edebilirdi.

Güneşin batışını sabırsızlıkla bekledi. Gece, kara örtüsüyle kasabanın üstüne çökerken, gül fidanı artık sıtmalı bir hasta gibi titriyordu. Bir zaman sonra insanlar evlerine, kuşlar yuvalarına çekildi. Bütün gün açılıp etrafa güzel kokular saçmaktan ve bin bir çeşit böceğe özlerini sunmaktan yorulan arkadaşları bile uyumaya başlamıştı. Bir tek derecik uyumamıştı. Söylendiğine göre o hiç uyumazmış zaten. Sonsuz şarkısını büyük bir coşkuyla söylemeye devam ediyordu. Şimdi bütün tabiat uykuda olduğu için sesi daha canlı çıkıyordu. Sanki şırıltısıyla göğü tek başına dolduruyordu. Nağmelerine dayanamayan yıldızlar oynayıp duruyorlardı.

Her gece dereciğin şarkılarını ninni gibi dinleyip bu sesle tatlı uykulara dalan gül fidanı, o gece derenin şırıltısına bile kızıyordu. Öteden beri hayranı olduğu ayın gökte parıldayışını ise hiç fark etmemişti.

Herkes ortalıktan el ayak çekince derdini rüzgâra açacak, ondan yardım dileyecekti. Bunu kafasına koymuştu.

Sağa sola iyice kulak kabarttı. Diğer bahçe sakinlerinin uyuduğunu anlayınca kendini biraz daha rahat hissetti. Derecik sürekli şarkısını söylüyordu; ama bu önemli değildi. Rüzgâr bir defa görünüverdi mi, hele gecenin derinliğinde şöyle keyfince bir soluk alıp vermeye başladı mı dereciğin adı bile anılmazdı. Gökleri dolduruyor gibi görünen şırıltısı, koca rüzgârın uğultusu içinde yok olur giderdi.

Gül fidanı, artık zamanın geldiğine inanıp tam rüzgârdan yardım isteyecekken, yer gök; güzel, tok bir erkek sesiyle doldu. Müezzin, kasaba camisinin incecik minaresine çıkmış, oradan davudî sesiyle Allah'ın yüce adını haykırıyor; insanları namaza, kurtuluşa çağırıyordu.

Gül fidanı bu sesle yerinden sıçrayıverdi. Neredeyse o çok şikâyetçi olduğu, tutsaklık zincirine benzettiği ipleri kopuverecek, paslı çiviler eski tahtalardan sökülüverecekti. Hani fena da olmayacaktı.

Bu sesin kutsal bir çağrı olduğunu biliyordu. Bildiği için de her zaman zevkle ve neredeyse kendinden geçerek dinlerdi ezanı. İnsanlar gibi yola koyulup camiye gidemediği için üzüldüğü bile olmuştu. Ama ürkek ve heyecanlı gül fidanı, nedense o gece bu sesten her zamanki zevki duyamamıştı. Hatta herkesin, her şeyin uyuduğunu sandığı bir anda ortalık apansız bu gür sesle dalgalandığı için, birden irkilmişti. Tabi bu sesin gül fidanına hatırlattığı bir şey de vardı: Kulübenin sahibi her zamanki gibi yatsı namazını kılmak için camiye gitmişti. Bunu nasıl da unutuvermişti. Adam dönüp uyumadan, tasarladıklarını gerçekleştirmeye nasıl cesaret edebilirdi. Rüzgâr sayesinde çözülüp kurtulsa bile adam onu tekrar bağlamayacak mıydı?

Bu düşünceler onun huzursuzluğunu ve heyecanını artırdı. İyiden iyiye de sabırsızlanıyordu. O kadar fazla titriyordu ki neredeyse bitişiğindeki sarmaşığı uyandıracaktı. Bir an hastalandığını bile düşünmeye başladı. Ne var ki kulübe sahibinin gelmesini beklemekten başka çaresi yoktu.

Beklerken hafif hafif de esniyordu gül fidanı. Ya kulübe sahibi gelmeden uykuya dalarsa? Güneşin gökkubbede çalımla yürüyüşünü, bir başına, değneksiz, tasmasız süzülüşünü öylesine hayranlıkla seyretmişti. Onu öylesine kıskanmıştı ki orada, o kulübenin duvarına kene gibi yapışarak bir gün daha durabileceğine inanmıyordu. Mutlaka o gece kurtulmalıydı.

Bir ara sol yanındaki yaşlı gül ağacı gözlerini aralayıp, titrek bir sesle "Sen daha uyumadın mı?" diye sorunca, yeniden sıçramaktan alamadı kendini. Zorla toplanarak, "Şey... Biraz canım sıkkın da..." diyebildi anlaşılır anlaşılmaz bir sesle. Allah'tan, yaşlı gül ağacının çok uykusu vardı da üstüne fazla düşmedi. Yeniden horlamaya başladı.

Minik gül fidanı artık son gücünü de kaybedip gözlerini yummak üzereyken, ayak sesleriyle kendine geldi. Kulak kabartınca bu seslerin yabancı birine ait olmadığını fark etti. Gelen kulübe sahibi idi. Uyuduğu sanılsın diye gözlerini sıkıca yumdu.

Çıkan gıcırtıdan, adamın küçük kapıyı iterek bahçeye girdiğini anladı gül fidanı. Ayak sesleri gittikçe yaklaştı ve yanı başında durdu. Duyulan derin nefes sesiydi. Bahçe sahibi güllerin kokusunu ciğerlerine çekiyordu. Belli etmeden gözlerini aralayınca, adamcağızın büyük bir mutlulukla kendisini seyrettiğini gördü.

Bahçenin sahibi, önce yaşlı gül ağacının buruşmuş, sararmış bir iki yaprağını, onu uyandırmadan, özenle kopardı. Arkasından sevimli sarmaşığın aşağılara doğru sarkmış incecik, zayıf bir dalını alarak, yavaşça yanıbaşındaki ipe sarıverdi. Nihayet gül fidanına yaslanarak, ne zamandır onu rahatsız eden saygısız ve biçimsiz odun parçasını alıp karşı tarafa attı. Gül fidanı gerek komşularına, gerekse kendisine gösterilen bu ilgiye için için seviniyor,

adamcağıza kendini minnettar hissediyordu. Kısa bir zaman için de olsa kafasındaki olumsuz düşünceler silinivermişti. Hele adam kendisiyle, daha önceleri yaptığı gibi, tatlı yumuşak bir sesle konuşmaya başlayınca, az kalsın dayanamayıp cevap verecekti.

"Bütün çiçekleri severim." diyordu adam. "Bütün çiçekler, güzeldir, hastır. Ama ayın şavkıyla biraz daha güzelleşen bu gecede sen güzelden de öte bir şeysin. Ne şirinsin... Ne büyüleyicisin... Belki beni duymuyor, kimbilir ne güzel rüyalar görüyorsun; ama olsun. Ben seninle konuştukça rahatlıyorum. Bir eski dostla, canımın bir parçasıyla konuşuyorum sanki. Bahçemin en güzel gül fidanı olduğun için bana yıllar önce kaybettiğim kızımı hatırlatıyorsun. O da senin gibi taze bir fidandı. Senin gibi güzel ve sevimliydi. Ve aklı seninki gibi bir karış havalardaydı. Senin gibi diyorum, çünkü zannediyorum bu yaşlarda akıl hep bir karış havalardadır. Onun da adı Gül'dü..."

Küçük gül duygulanmıştı. "Uyumuyorum, bütün söylediklerini duydum!" deyiverecek oldu heyecanla, fakat demedi. Duyulmayacak şekilde, güllerin hâliyle ağladı. İçinden de "Demek adamcağızın bir kızı varmış. Daha önce anlatmamıştı bunu." diye söyleniyordu. Küçük aklı iyice karışmıştı. Bütün günün yorgunluğuna uykusuzluk da eklenince olup bitenleri düşünmek, iyi ile kötüyü, doğru ile yanlışı birbirinden ayırmak iyice

güçleşiyordu. Adamın konuşması kafasındaki sorulara yenilerini eklemişti. Duygularına bir de merak katılmıştı. Acaba kızcağıza ne oldu? Dostu olduğunu söyleyen bu adam, ona bir gün kızının hikâyesini anlatacak mıydı?

Adam, bir çite dayanarak gül fidanını uzun süre sevgi dolu bakışlarla seyretti. Sonra sessizce içeri girdi. Çok geçmeden gül fidanının yanı başındaki pencere aydınlandı. Adam ışığı yakmıştı, her zamanki gibi saatlerce kitap okuyacaktı. Ne zamandır bir de bu adamın kitap okuyuşuna imrenirdi. Kendisi okuyamadığı için çok hayıflanırdı.

Gül fidanı, önce adamın ışığı söndürerek uyumasını bekledi. Beklerken de adamın anlattığı birkaç cümleden yola çıkarak kızıyla ilgili tahminler yürütmeye kaptırdı kendini. Bir müddet sonra rüzgârdan yardım istemeyi unuttu. Küçük başını kulübenin tahtalarına hafifçe dayadı, derin bir uykuya daldı.

Rüyasında güneşi gördü. Şafakla bir gül gibi açılışını ve bir yere bağlı kalmadan, özgürce geçişini... Kendisi de mini mini bir güneş gibi, toprağından, iplerinden kurtularak serazat dolaştı. Dağlar aştı, ovalar, vadiler dolaştı. Değişik bahçeleri renklendirdi. Değişik rüzgârlarla, değişik iklimlere kokular saldı. Mutluluk şarkıları mırıldandı.

ÖZGÜRLÜK TUTKUSU

Bütün canlılar gibi, gül fidanının da yapılacak çok işi vardı. Toprakla sarmaş dolaş olan kökleri; taze dallara, yapraklara ulaştırmak için su bekliyordu. Minnacık tomurcuklar, yeni goncalar gün ışığına merhaba demek için sabırsızlanıyordu.

Oysa gül fidanı, her zamankinin tersine o sabah pek istekli değildi. Kendini bitkin hissediyordu. Her sabah kulübe sahibinin uyanmasını heyecanla beklediği, acaba önce hangimize merhaba diyecek diye meraklandığı hâlde, o sabah uyanmak bile istememişti. Adam, bakır ibriğiyle önünde durmuş, sabah namazı için abdest almıştı. Kökleri, toprağa sızan suları emmeye başlayınca uyanır gibi olmuş, sonra yine dalmıştı. Oysa başka zamanlar ne kadar sevinir, adamın onca fidan arasından kendisini seçişinden nasıl da mutlu olurdu.

Yaşlı gül dürtüp de "Heey uyansana! Bak güneş doğuyor." demese, belki hiç uyanmayacaktı. Ama güneşin adını duyunca, gözleri faltaşı gibi açılıverdi. Yaprakları hafif gerildi. Birazdan güneş yükselip sıcak ışınlarıyla onlara tepeden bakınca, ince ince terler dökeceklerdi.

Gül fidanının aklına hemen akşam düşündükleri gelmişti. Bunun için güneşe bir sevdalı gibi, hayranlık dolu bakışlarla baktı. Ufkun bir mızrak boyu üstünde, ne kadar da parlaktı güneş. Ondaki bu ihtişam, bu göz kamaştırıcı parlaklık hangilerinde vardı? İşte çitin yanındaki günebakanlar yine yüzlerini ona çevirmişlerdi. Acaba onlar da mı kendisi gibi düşünüyorlardı? Yoksa gün boyu takip edip yönlerini ona göre ayarlamazlardı herhâlde. Sırrını onlara açsa mıydı acaba? Biraz konuşsa belki rahatlardı. Gerçi günebakanlar kendisi gibi iple, çiviyle

bir yerlere bağlanmamıştı. Bir başlarına dimdik durmasını becerebiliyorlardı. Fakat sonuçta onlar da kökleriyle toprağa bağlıydılar. Hem, kim güneş gibi olmak istemezdi ki. Toprağa mıhlanıp kalmış bu zavallı günebakanlar da mutlaka güneşe imreniyorlardı. Uçsuz bucaksız göğü onun gibi arşınlamak istiyorlardı. Evet, evet... Onlara sırrını açsa mutlaka yardım ederlerdi. Yalnız bir engel vardı. Günebakanlar biraz uzak sayılırlardı. Başkalarına duyurmadan konuşması mümkün değildi. Meramını anlatmaya başlar başlamaz bütün komşular kulak kesileceklerdi. Sarmaşıklar, yaşlı gül, diğerleri... Hele şu yaşlı gül yok mu, mutlaka karşı çıkacaktı düşüncelerine.

Nazlı gül fidanı böyle yoğun düşünmeye alışık değildi. Bunun için de düşündükçe yoruluyor, yıpranıyordu. Hâlbuki eskiden ne kadar sakin bir hayatı vardı. Kafasında ve gönlünde böyle fırtınalar kopmazdı. Günlerini eğlenerek, komşularıyla tatlı tatlı sohbet ederek ve çalışarak geçirirdi. Oldukça sakin ve neşeliydi. Nasıl oldu da bu ifrit fikirler kafasında yer tuttu? Zaman zaman pişmanlık duymaya başlıyor, ancak kafasındaki sorular daha ağır basıyor ve bağlarından kurtulmak için biraz daha sabırsızlanıyordu.

Gece, uykusuz kaldığı için rengi her zamankinden biraz solgundu. Üstelik başka sabahlar şen şarkılarla ortalığı velveleye verirken o sabah sesi

soluğu çıkmıyordu. Bu durum yaşlı gülün gözünden kaçmamıştı. Onu dikkatle inceleyerek:

– Hey nazlım, ne oluyor sana, hasta mısın yoksa, dedi.

Gül fidanı:

– Şeyy... Yok bir şeyim, diye geçiştirmek istedi. Ama tecrübeli gül inanmadı, üsteledi:

– Doğru söylemiyorsun. Bir derdin var senin. Bu sabah pek solgunsun. Goncaların açılmadan pörsüyecek nerdeyse. Suratından düşen bin parça oluyor. Fark etmedim mi sanıyorsun? Üstelik bu sabah o incecik sesini duymadık, haşarılıklarına şahit olmadık.. Uykudan bile zorla uyandırdık seni. Kendine gel, yoksa sonbahar gelmeden göçersin. Üstelik tıpkı şu sarmaşıkla günebakanlar gibi gelecek yıla da açamazsın. Kökünden kurur gidersin Allah korusun.

– Olur, diye cevap verdi sadece. Ama içinden Yaşlı gül ağacına kızdı. "Çenesi düşük... Her işe burnunu sokmazsa olmaz." diye söylendi onun duymayacağı bir sesle.

Kulübe sahibi bir türkü mırıldanarak dışarı çıktı. Elinde bir tepsi vardı. Belli ki kahvaltı yapacaktı. Tepsiyi biraz ötedeki tahta masanın üzerine bıraktı, içeri döndü. Birkaç dakika sonra, elinde buharı tüten bir çaydanlıkla geldi. Masada, tavşan

kanı çayını yudumlarken, belli belirsiz bir sesle "Sarı Çiçek" ilâhîsini mırıldanıyordu:

Sordum sarı çiçeğe,

Annen baban var mıdır?

Çiçek der ki: "Derviş baba,

Annem babam topraktır."

Bu güzel ilâhîyi o kadar çok söylerdi ki hemen hemen bütün bahçe sakinleri ezberlemişti. Hepsi de severdi onu. Bütün çiçekler az çok kendilerini bulurlardı bu ilâhîde. Yunus Emre sanki onların hayatını özetlemişti. Hele bahçe kapısının hemen yanında kocaman sarı güller açan bir ağaç vardı ki bu ilâhî söylendikçe kendinden geçerdi. Yaşlı gül ağacı bir defasında:

– Amma böbürleniyorsun ha, diye takılmıştı. Ne olmuş yani senin için de bir şarkıcık yakılmışsa? Bizler için düzinelerle şarkı bestelendi yine de hava attığımız yok!

– Beni kıskanıyorsun değil mi, diye öfkeyle karşılık vermişti sarı gül. Neyse ki günebakanlar araya girmişti. Bir ağızdan:

– Kesin şu patırtıyı! Sizi mi dinleyeceğiz? Görmüyor musunuz güneşleniyoruz, demişlerdi.

O zaman yaşlı gül, derin ahlar çekerek gençlik yıllarını anlatmıştı gül fidanına. Anlattığına bakılırsa,

kulübenin eski sahibi bir bestekârmış. Uzak bir şehirde oturur, ama burayı ve özellikle kendisini çok sevdiği için her yaz gelir, üç ay burada kalırmış. Ve gençken açtığı kıpkırmızı güller için durmadan şarkılar bestelermiş. Bestekârın gencecik kızı da en güzel goncasını yakasına takar ve bildiği bütün güllü şarkıları içli sesiyle söylermiş. O kadar güzel söylermiş ki goncalar aşka gelip vaktinden erken açarlarmış.

Bir de sevdalısı varmış gençken; bir bülbül... Dallarına konar, onun aşkıyla gece gündüz şakırmış. Ama o öyle basit güllerden değilmiş. Kendini hep naza çekmiş. Sözde bütün iyi güller öyle yaparmış. Zavallı bülbül bir gün dayanamayıp gurbet ellere uçmuş.

Bitip tükenmeyen gençlik hatıralarını anlatırken, yaşlı gül ağacı yoruluyordu. Çünkü gül fidanı gibi sarmaşık gülü değildi. Boyu kısaydı ve anlatırken devamlı yukarı bakmak zorunda kalırdı.

Gül fidanı, yaşlı gülün anlattıklarına pek inanmazdı. Biraz abartarak anlattığı belliydi. Ama yine de onu dinlemekten zevk alırdı.

Adam kahvaltısını bitirmişti, ama ilâhîyi söylemeye devam ediyordu. Bu defa söylerken, eliyle de masaya vurarak tempo tutuyordu. Göz ucuyla sarı güle baktılar. Sarı gül kendinden geçmişti. Rüzgârın da yardımıyla bir derviş gibi sağa sola

sallanıyordu. Tavrında hiç de kasıntılı bir hâl yoktu. Adam "Çiçek der ki: Derviş baba / Oğul kardaş yapraktır." dedikçe sanki derin bir üzüntü duyuyor, hatta hıçkırıyordu. Yapraklarındaki ter damlacıkları gözyaşını ne kadar andırıyordu.

Yaşlı gül ağacı, bir filozof tavrıyla "Ne kadar doğru." dedi, "Allah, toprağı bize anne-baba yapmıştır. Onun kucağında bizleri besler ve büyütür. O olmazsa biz nasıl yaşarız? Sonra çok kimse bizleri yalnız, yapayalnız sanır. Halbuki bizim de hısım akrabamız, bizim de çoluk çocuğumuz var. İnsanlardan da hayranlarımız, sevdalılarımız var. Bizi ne çok severler... Bütün güzelliklerin, bütün iyi şeylerin sembolü kabul etmişler bizi. En sevdikleri kişilere, çocuklarına bizim adımızı veren yüz binlerce insan var: Gül, Nurgül, Birgül, Ayşegül, Goncagül, Gülizar, Gülay, Gülpembe, Güllü, Gülbeyaz, Songül, Şengül, Gülnur... Düşünsene bu bizim için ne büyük bir şereftir. Acaba yeryüzünde bizden şanslı ağaç var mı?"

Yaşlı gülün sözleri, küçük sarmaşık gülünü hislendirdi, içini bir sıcaklık kapladı. Karmaşık köklerini, cefakâr dikenlerini, birazcık daha uzamak, güçlenmek için çırpınan filizlerini, patlamak için sabırsızlanan tomurcuklarını, mis kokular dağıtan pembe güllerini düşündü, içinde sevgi bulutları kümelendi. Bir gül olmaktan şeref duymaya başladı.

Adam aynı ilâhîyi mırıldanıyordu:

"Oğul kardaş yapraktır..."

Yapraklarını tutup okşayası geldi. Elinde olmaksızın gözleri güneşe kaydı. Güneş, yürüyüşünü pervasızca sürdürüyordu. Deminki sevgi bulutları dağılıverdi. Yaşlı gülün sözlerinin iyi etkisi birden çözülüverdi.

İçinde bağlarından kurtulma arzusu bütün kuvvetiyle yeniden depreşti. Sinirli sinirli titreşmeye başladı. O kadar titredi ki açılmış güllerinden birkaç yaprak döküldü.

"Artık lâmı cimi yok, bu gece ne olursa olsun rüzgârı çağıracağım. Yardım etmeyi bir kabul ederse, tamam. Kurtulurum." diye geçirdi içinden. "Kulübe sahibi gidince günebakanlara da anlatırım düşüncemi. Bakarsın onların da bildiği vardır. Kim bilir, belki de işbirliği yaparız."

Adam, o gün kulübeden ayrılacağa benzemiyordu. Kahvaltısını yaptıktan sonra bahçede oyalandı. Sağa sola dağılmış odun parçalarını bir yere topladı. Ağaçların altlarını temizledi. Bir iki kurumuş dalı kesti. Kırık dökük çitleri onardı.

Bahçe sahibi, işi bittikten sonra dereye indi. Bir güzelce yıkandı. Üstündeki ter kokusunu derenin berrak suları sayesinde atarak daha dinç ve temiz bir şekilde bahçesine döndü. Bir süre kitap okudu.

Bazen bahçedeki renk cümbüşünü seyretti. Arada bir de dereciğin o gün ince bir hasret türküsünü hatırlatan şırıltısını dinledi.

Yaşlı gül, bir sır veriyormuş gibi, fısıltı hâlinde "Biliyor musun?" dedi, "Bugün günlerden pazar. Bütün hafta çalışan iyi yürekli sahibimiz bugün dinleniyor."

Hemen hemen bahçedeki bütün bitkiler bu habere sevindiler. Çünkü bu, kendileriyle biraz daha fazla ilgilenilecek demekti. Bahçesini ne kadar sevdiğini, ona gözü gibi baktığını çok iyi biliyorlardı. Küçük gül ise herkesin tersine bu habere üzüldü. Hatta içini bir korku bile kapladı. Ya bütün gece bahçede oturursa! Ya geçenlerde olduğu gibi oturmaya arkadaşları gelirse... O zaman düşündüklerini nasıl gerçekleştirebilirdi. Bir gün daha beklemeye hiç tahammülü yoktu.

Çok sabırsızlandığı, akşamı iple çektiği için, zaman sanki inadına ilerlemiyordu. Güneş sanki artık yürümüyor, hep aynı yerde bekliyordu. Gül fidanı, oyalanmak için bir şeyler aramaya başladı. Çünkü bir şeylerle oyalanmazsa vakit ilerlememekte direnecek ve belki de kendisi cinnet geçirecekti.

Aklına birden kulübe sahibinin gece anlattıkları geldi, ilk defa "Gül" diye bir kızı olduğundan söz etmişti. Gül'ü anarken nasıl da hüzünlenmişti adamcağız. Yoksa acı bir hikâyesi mi vardı Gül'ün?

Şu yaşlı gül ağacı tarih gibi... "Ben daha yokken bir şeyler olmuşsa, mutlaka haberdar olmuştur." diye düşündü. Sorsa, belki anlatır. Biliyorsa tabi. Böylece hem zaman geçirmiş hem de merakını gidermiş olurdu.

Öğlen uykusuna yatmak üzere olan yaşlı gülü hafifçe dürttü:

– Ne o, güzellik uykusuna mı yatıyorsun, diye takıldı önce. Hemen arkasından:

– Dinle sana bir şey soracağım, dedi.

Yaşlı gül isteksizce:

– Hep de münasebetsiz zamanlarda soru soracağın tutar zaten, diye söylendi.

– İyi, o zaman sonra sorarım, diyerek boynunu büktü küçük sarmaşık gülü. Böyle derken bir yandan da hissettirmeden kıs kıs gülüyordu. Çünkü ihtiyarın ne kadar meraklı olduğunu biliyordu. "Acaba ne soracak?" diye içi içini yiyecekti. Nitekim dayanamayıp:

– Boş ver, sor bakalım ne soracaksan, dedi.

Bu defa gül fidanı naza çekti kendini:

– Madem uyumak istiyorsun, kalsın. Önemli değil zaten canım.

İhtiyar gül ağacı:

– Vaz geçtim uyumaktan. Sor ne soracaksan.

– Yok yok, kalsın...

– Hadi hadi naz etme. Ne soracaksan sor.

– Şey diyecektim... Bizim kulübenin sahibi hakkında bir şeyler biliyor musun? Hani sen her şeyi bilirsin de...

Yaşlı gül ağacı, kibirlice bir iki sallandı. Merakını giderdiğine göre artık intikam alabilirdi. Şimdi nazlanma sırası kendisindeydi. Kuşkulu bir sesle:

– Niye soruyorsun ki, dedi.

– Gece sen uyurken "Gül" diye bir kızı olduğundan bahsetti de... Gül'ün hikâyesini çok merak ediyorum, diyerek merakta olduğunu itiraf etti gül fidanı.

Yaşlı gül ağacı gevrek gevrek gülerek şöyle dedi:

– İnsanların yakınlarına bizim isimlerimizi vermeleri ne hoş değil mi?

– Bizi seviyorlar da ondan, dedi küçük gül. Ve devam etti:

– Demin de bundan bahsetmiştin. Sen konuyu değiştirmesene. Gül'e ne oldu? Anlatacak mısın?

Yaşlı gül, uykusu kaçtığı hâlde, yalancıktan esnedi:

– Uykum var, dedi kendini naza çekerek. Gülün hikâyesi uzun, akşama anlatırım.

Gül fidanı boş bulunarak, toylukla haykırdı:

– Şimdi anlat ne olur! Ben akşama burada olmayabilirim.

Yaşlı gül, hayretten neredeyse küçük dilini yutacaktı. Şaşkınlıkla:

– Sen neler saçmalıyorsun Allah aşkına, dedi. Burada olmayabilirim de ne demek? Küçücük, nazlı bir gül fidanı nereye gidebilir? Bunca sene yaşadım, böyle bir zırva duymadım. Zavallıcık, seni koparıp atacaklar mı yoksa? Böyle bir şey mi duydun? Ama neden olsun ki... Bizim sahibimiz çok iyi yüreklidir. Üstelik seni çok sevdiğini, sana hepimizden iyi baktığını da biliyoruz.

Gül fidanı yaptığı gaftan dolayı kendine çok kızdı. Bu ne tedbirsizlikti böyle... Kendi kendine "Ne yaptım ben?" diye çıkıştı, "Az kalsın bir çuval inciri berbat edecektim."

Kekeleyerek hatasını düzeltmeye çalıştı:

– Yok canım, dedi, dünya hâli bu. Bakarsın başımıza bir kaza gelir, kırılır, çürürüz filan.

Yaşlı gül ağacı onca yaşamış, görmüş geçirmişti. Gül fidanının sayıklamalarına hiç inanır mıydı? İşin içinde bir bit yeniği olduğunu hemen anlamıştı, ama neydi? Elbet anlayacaktı:

– Korkma, dedi. Akşama kadar hiçbir şey olmaz. Ortalık sakinleşince bir güzel anlatırım sana.

Zaten kulübe sahibi, kışa hazırlık olsun diye sabah bir araya getirdiği odunları kırmaya başlamıştı. Baltayla odunların çarpışmasından doğan müthiş gürültü, yaşlı gülün yorgun, titrek sesini bastıracak ve söyledikleri anlaşılmayacaktı.

UZAKTAKİ GÜL'ÜN HİKÂYESİ

Güneş, göğün en yüksek noktasına ulaştıktan sonra yavaş yavaş aşağılara doğru inmeye başlamıştı. Ağaçların gölgesi doğuya doğru uzuyordu. Güneş kulübenin arkasına sarktığı için gül fidanı ve diğerleri gölgede kalmışlardı. Güneşte epeyce

yandıktan sonra gölgede serinlenmek, dinlenmek iyi oluyordu.

Kulübenin sahibi, parçaladığı odunları arka taraftaki odunluğa yerleştirdikten sonra, biraz dinlenmek istemişti. Asma yapraklarıyla örtülü çardağın altındaki sedire uzanmış, uyuyordu.

Küçük sarmaşık gülü, gölgeler uzadıkça seviniyordu. Gölgelerin uzaması, akşamın yaklaşması demekti. Karanlık basınca, hem merak ettiği hikâyeyi dinleyecek hem de uyuduktan sonra rüzgârın da yardımıyla kendisini bir tutsak gibi duvara bağlayan zincirlerinden kurtulacaktı. Yeni güne hür olarak başlayacaktı.

Kulübenin etrafındaki bütün varlıklar güzelim akşamın tadını çıkarıyorlardı. Kabuğu içinde iki büklüm duran kaplumbağa bile sevimli kafasını uzatmış, akşam alacasında biraz daha güzelleşen çevreyi hayranlıkla seyrediyordu. Derecik, hoş bir makamda sürdürüyordu şarkısını. Günebakanlar yüzlerini batıya çevirmiş, başlarını da hafifçe yere eğmişlerdi. Bu durumlarıyla derin düşüncelere dalmış gibi görünüyorlardı. Kulübe sahibi de uyanmış, sedir üzerinde bağdaş kurarak insan ruhunda hayranlık duyguları uyandıran tabiatın bin bir güzelliğini âdeta içiyordu.

Bu sırada dış kapıda biri belirdi. Tahta kapıya sertçe vururken, bir yandan da sesleniyordu:

– Heyy kimse yok mu? Postacı geldi!

Adam:

– Buradayım, geliyorum, diye cevap verdi ve hemen kapıya doğru seğirtti. Çok heyecanlı olmalıydı. "Hayırdır inşallah." diye mırıldanıyordu.

– Mektubun var, dedi postacı. Adam, mektubu, heyecandan titreyen elleriyle aldı. Buraya postacı belki de ilk defa geliyordu. Kimselerden mektup filan aldığı yoktu. Bu bakımdan şaşkınlığı doruktaydı. Aslında bu şaşkınlıktan da öte korku ve heyecan karışımı bir şeydi. Mektubu bir an önce açma isteği onu sanki aptallaştırmıştı. Postacıya teşekkür etmeyi, bir iki iyi söz söylemeyi bile akıl edemedi.

Postacı, bir süre gülümseyerek adamın yüzüne baktı. Varlığının bile fark edilmediğini sanki biliyordu. Her gün bir çok insana, çeşitli haberlerle dolu zarflar götürüyordu. Kimilerini sevindiriyor, kimilerini üzüyordu. Bazen doğum haberleri veriyordu, bazen ölüm haberleri. Bazen dağ gibi büyük hasretleri un ufak ediyordu, bazen hasreti dağ dağ büyütüyordu. Verdiği zarflar bazen öpülüp öpülüp başa konuyor, bazen inci inci dökülen gözyaşlarıyla ıslanıyordu. Bütün bunlara şahit olan postacı daha bir olgunlaşmış, bir insan sarrafı olmuştu sanki.

Farkedilmeyen bakışlarıyla sanki kulübenin sahibini anladığını anlatıyordu. Başını iki yana sallayarak ağır adımlarla geldiği yöne doğru yürüdü.

Kulübenin sahibi, zarfı çoktan yırtmış, satırlar arasında koşar adım ilerlemeye başlamıştı bile.

Adamın meraktan ve heyecandan bulutlanan yüzünde yavaş yavaş gülücükler belirmeye başladı. Demek ki haberler iyiydi. Hızlı adımlarla kulübesine girdi. Lâmbayı yaktı. Mektubu kelime kelime sindirerek yeniden okumaya başladı. Sevinç gözyaşlarıyla ıslanan kâğıdı dudaklarına götürerek bir iki defa öptü. Bütün gece çocuklar gibi sevindi. Neşeli şarkılar söyledi. Şarkılarına dere, gök, yıldızlar, ağaçlar, her şey eşlik etti.

Küçük sarmaşık gülü, yaşlı gül ağacına seslenerek:

– Adamcağız çok sevindi. Acaba onu bu kadar sevindiren neydi, bir fikrin var mı, diye sordu.

Yaşlı gül bir süre düşünerek:

– Kim bilir, dedi. Belki de kızından bir haber gelmiştir.

Küçük sarmaşık gülü birden hatırladı ve şımarık bir çocuk gibi:

– Yaa, unuttuydum. Hani bana kızın hikâyesini anlatacaktın, dedi. İhtiyar gülden ses gelmeyince:

– Söz vermiştin ama. Hadi ne olur, diye yalvarmaya başladı.

Yaşlı gül:

– Sus artık! Sus, diye çıkıştı yapmacıklı bir öfkeyle. Bunca yıl yaşadım, senin gibi sabırsız bir gül görmedim. Ne demişler: Sabreden derviş, muradına ermiş. Ama sende zerresi yok sabrın. Şu sözüm kulağına küpe olsun. Eğer böyle sabırsız olmaya devam edersen, başına çok felâketler gelir. Söylemedi deme sonra. "Acele işe şeytan karışır." dendiğini hiç duymadın mı? Beni duydun mu telâşe memuru? Anlatacağız dediysek, anlatacağız elbet! Yaşını başını almış bir koca gül hiç yalan konuşur mu? Benim verdiğim sözden cayacağımı mı sanıyorsun, acemi fidan?

Küçük sarmaşık gülü, sabırsızlığından ve telâşından dolayı utandı. Boynunu büktü, dudaklarını büzdü ve:

– Özür dilerim, dedi suçlu bir küçük çocuk gibi. Yaşlı gül ağacı aslında yufka yürekliydi. Gül fidanının bu hüzünlü hâli ona pek dokundu. Utanmasa ağlayacaktı. Hani yaptığı biraz da kapristi. Sırf kendisini merakta bıraktı diye intikam almaya kalkışmıştı. Bu basit davranışından dolayı kendine kızdı. Yine yapmacık bir öfkeyle:

– Ancak susup dinlersen anlatabilirim. Dır dır dır... Söylenip durma canım! Söylenme ki anlatabileyim, dedi.

Küçük gül dinlemeye hazırdı. Kısa boylu yaşlı gül, bir iki yutkundu ve tepesindeki gül fidanına göz ucuyla bakarak anlatmaya başladı:

– Hani anlatırım dedim ya, aslında benim de çok fazla bir şey bildiğim söylenemez. Kulakları çınlasın, öldüyse Allah rahmet eylesin. Kulübenin eski sahibi, hani sözünü ettiğim bestekâr var ya, beni çok sever, çevrede olup biten her şeyi bana anlatırdı. Anlayacağın dert ortağıydık. Şimdiki adamcağız, dedikodu olmasın, pek içe kapanık. Bize bir şey anlatmıyor. Bazen seninle fısıldaştığını görüyorum, o kadar... Buradan ayrılmadan evvel, kulübenin eski sahibi anlatmıştı. Güzel sesli kızı artık buralardan hoşlanmadığı ve canı sıkıldığı için taşınacaklardı. Kulübeyi iyi ama dertli bir adama sattım demişti. Dayanamamış, "Niye dertli ki?" diye sormuştum, iç çekerek. "Uzun hikâye!" demişti sadece.

Gül fidanı yine kendini tutamayıp atılıverdi:

– Öğrenemedin mi yoksa, diye söze başladı heyecanla, ama sözünün arkasını getirmedi. Yaşlı gül ağacının demin verdiği öğütleri hatırlayarak sustu. Boynunu yine suçlu bir çocuk gibi büktü. Bu tavrı hoşuna gitmişti yaşlı gülün. Hiç kızmadı. Gülümseyerek sürdürdü konuşmasını:

– Bana anlatmadı, ama yine de öğrendim.

– Nasıl?

– Nasıl mı? Susarsan öğrenirsin. Ben sabrederek öğrenmiştim. Sen de öğrenmek istiyorsan, sabretmelisin.

Bu sırada kulübe sahibi dışarı çıktığı için konuşmalarına ara verdiler. Adam, etrafı yoklayıp bahçenin öbür ucuna gitti. Orada domates ve biber fidelerini suladı. Çitin dışında kalmış bir iki tavuğu kış kışlayarak kümese sürdü. Kümesin kapısını sıkıca kapadı. Kurt köpeğinin karnını doyurdu. İriyarı, çevik kurt köpeğini fazla görmezlerdi. Çünkü küçücük evi kulübenin arka tarafındaydı. Orada genellikle bağlı olarak durur, arada bir havlardı.

Adam bütün bu işleri yaparken güller sabırla beklediler.

– Şimdi camiye gider veya kulübesine girer. O zaman sohbetimizi sürdürürüz, dedi ihtiyar gül.

Gül fidanı:

– Hı hıı, dedi gülümseyerek.

Adam bir süre sonra bahçe kapısını gıcırdatarak çıktı ve karanlığın içinde görünmez oldu. Gül fidanı çıt çıkarmadan bekliyordu. Yaşlı gül:

– Evet, nerede kalmıştık, diye yeniden söze girdi. Bir haziran günü, hoş nağmeli bir bülbül, dallarımdaki son güle gün boyu serenat yapmış, tatlı sesiyle beni hayal iklimlerine götürmüştü. O güzel muhabbet saatlerinden sonra akşam, cırcır böceklerinin korosu yeri göğü inletince canım çok sıkılmıştı. Hiç unutmam, tam o sıkıntılı anımda, bestekâr kemanını almış, şu çardağın

altındaki sedire oturarak cırcır böceklerini utandıran ve bülbülleri kıskandıran taksimler yapmıştı. Aman ne içli şarkılar, ne içli türküler çalmıştı. Güzel sesli kızı, buradaki son şarkılarını söylemiş, sonra uzun uzadıya sohbet etmişlerdi.

Yaşlı gül azıcık soluklandı. Eskisi gibi uzun uzadıya konuşamıyor, çabuk yoruluyordu. Küçük gülü de fazla merakta bırakmak istemiyordu. Devam etti:

– İşte yeni ev sahibimizin hikâyesini o zaman, orada, sohbetlerinden öğrendim. Gelecek adamı, yani şimdiki sahibimizi çok merak ettiğim için konuşulanları can kulağıyla dinlemiştim. Bestekârın anlattığına göre bu adam çok varlıklıymış. Uzak bir yerde çiftlikleri, başı sonu belli olmayan toprakları varmış. Dünya güzeli bir kızla evlenmiş. Masallardaki gibi mutlu bir hayat sürüyormuş. Gel zaman git zaman, hanımı bebek bekler olmuş. Bunun mutluluklarına mutluluk katacağını düşünmüşler. Çok, çok sevinmişler. Günler günleri kovalamış. Bebeğin eli kulağında... Ve bir mayıs sabahı, evinin önündeki güllerle uğraşırken bir kızı olduğunu muştulamışlar. Elindeki güllere bakarak, bir saniye bile düşünmeden kızına gül adını koymayı kararlaştırmış. Nur topu gibi çocuğu kucağına alarak, sağ kulağına ezan, sol kulağına kamet okumuş ve "Gül.. Gül.. Gül.." diyerek adını koymuş. Mutluluktan ayakları yere değmiyormuş. Uçuyormuş

âdeta. "Kızımın bahtı gül gibi açılsın Allah'ım. Ömür boyu inşaallah hep gülsün." diye dua ediyormuş. Ne var ki adamın bu mutluluğu uzun sürmemiş. Birkaç gün sonra canından çok sevdiği hanımı ölüvermiş. Böylece hayatında bir kapı açılırken, biri kapanıvermiş. Adamcağızın mutluluğu uçup gitmiş, dünyası kararıvermiş. Gözü artık hiçbir şey görmez olmuş. Her şeyden elini ayağını çekmiş. Varsa yoksa kızı... Varsa yoksa Gül'ü. Başka şeyle ilgilenmez olmuş. Anladığım kadarıyla kızına bakınca onda hem kızını hem anasını görüyormuş. Onu esen yelden, açan gülden bile kıskanır olmuş. Tabi bu arada işleriyle yeterince ilgilenemediği için, işleri kötü gitmeye başlamış. Kahyalar çalıp çırpmaya başlamışlar. Bir taraftan ciğerparesi Gül büyürken, beri taraftan toprakları küçülüyormuş. Her yıl başka bir arazi parçasını elden çıkarmak zorunda kalmış. Günün birinde çiftliğini satarak, hayatını adadığı kızıyla başka bir yere gitmiş. Bir kasabaya. Kendine küçük bir iş kurmuş. Gül'e hem annelik, hem babalık yapmış. Ve zamanla Gül büyümüş, herkesin gıptayla baktığı güzeller güzeli bir genç kız olmuş. Babası, kızın elini sıcak sudan soğuk suya sokturmuyormuş. Bir dediğini iki etmiyormuş.

Yaşlı gül, yeniden soluklanma ihtiyacı duydu:

– Bu akşam bu kadar yetmez mi, diyecekti, ama küçük gülün nasıl kendini kaptırdığını biliyordu. Anlatmaya devam etti:

– İşte böyle. Gel gelelim, kız büyüdükçe babasının aşırı ilgisinden sıkılmaya, her davranışına karışmasından rahatsız olmaya başlamış. Çevresindeki serbest insanlara imrenir olmuş. Kalabalık, büyük şehirleri hayal etmiş. Değişik yaşama şekillerini özlemiş. Bunca ilgiye, sevgiye rağmen kendini bir zindanda gibi hissediyormuş. Her söz, her davranış ona batar olmuş âdeta. Kendi kanatlarımla uçmak istiyorum, diyormuş. Aylarca bu düşüncelerle uyumuş, bu düşüncelerle uyanmış. Ve bir gün, babasının çalıştığı, işlerine daldığı bir zamanda hiçbir iz bırakmadan evi terk etmiş. Gidiş, o gidiş...

– Çok acıklı, dedi gül fidanı, ağlamaklı bir sesle. Yaşlı gül ağacı da anlattıklarından etkilenmişti. Burnunu çekerek:

– Evet, diye onayladı küçük gülü. Aslında gül fidanı, anlatılanlarla ne zamandır düşündükleri arasında bir ilgi kurmuyor değildi. Ama fazla düşünmek de istemiyordu bu konuyu. Çünkü iplerinden kurtulmak onda bir sabit fikir hâline gelmişti. Merakla:

– Sonra ne olmuş, diye sordu.

Yaşlı gül yutkunarak:

– Gidiş, o gidiş dedik ya, diye girdi tekrar konuya. Adam kahrolmuş tabi. Aramadık yer, çalmadık kapı bırakmamış. Günlerce, aylarca, yıllarca belki döner diye beklemiş Gül'ü. Gül dönmemiş.

Üstelik bir haber de göndermemiş. Adamcağız karısından sonra kızını da kaybedince hayata küsmüş. Kızının acısı, hanımınınkinden de ağır gelmiş. "Haydi o öldü." diyormuş. "Ya kızım? O yaşarken ölü..." Sonunda insanlardan kaçar olmuş. Bu kulübeye sığınmış. Farkındaysan aylarca buradan ayrılmadı. Son birkaç aydır yeniden insanların içine girer oldu.

İhtiyar gül bir müddet sustu. Küçük sarmaşık gülünden ses çıkmayınca konuşmasına devam etti:

– Geçenlerde yumurtaları satın almaya gelenlerden duydum. Gül'ü -adını unuttum- bir büyük şehirde görmüşler. Durumu içler acısıymış. Çok pişman olmuş, ama babasından utandığı için dönemiyormuş. Üstelik babasının nerede yaşadığını da bilmiyormuş. Cahillik işte... Babası onu bu kadar severken, onun için her şeyini feda ederken, o bırakıp kaçtı. Oysa babası ona destek oldu, onu ayakta tutmaya çalıştı. Bütün kötülüklerden, çirkinliklerden korumaya çabaladı. O ise kendini kötülüğün kucağına attı. Kendisini düşünemediği gibi, başkalarına ne kadar zarar verebileceğini de aklından geçirmedi. Her ne hikmetse insanlar, hoş bizler de öyleyiz ya, birinin kıymetini, onu kaybettikten sonra anlarlar. Neyse, öyle zannediyorum ki bugün gelen mektup Gül'dendi. Dilerim bundan sonra her şey düzelir. Zararın neresinden dönülse kârdır.

Yaşlı gül ağacı, küçük gülün aklından muzırca şeyler geçtiğinden şüphelenmişti. Hafifçe yukarıya bakarak:

– Öyle değil mi, küçüğüm, diye sordu imalı bir şekilde. Fakat ondan bir karşılık alamadı. Yaşlı gülün yumuşak, titrek sesini dinlerken, gül fidanı, uyuyakalmıştı.

Oldukça yoğun ve gerilimli bir gün geçirmişti. Nazlı dalları, güzel gülleri buna pek alışık değildi. Dinlemek için, kendini zorlamış; ama sonunda göz kapakları inmişti işte. Bir süre uyku ile uyanıklık arasında, yaşlı gülün mırıltıya dönüşen sesini dinlemiş, ama sonunda dinleyemez olmuştu.

Kimbilir belki dinleseydi, son anlatılanlardan kendine bir pay çıkarır ve iplerinden kurtulmak için rüzgârdan yardım istemekten vaz geçerdi. Belki Gül'ün başına gelenlerle kendi başına gelecekler arasında bir ilgi kurabilirdi. Ve belki aslında burada mutlu bir hayat sürdüğünü, gerçekte tutsak falan olmadığını düşünebilirdi. Ama ne yazık ki yaşlı gül ağacının son söylediklerini duymamıştı.

Uykusunda, kendini rüzgârın kollarına bırakmış, güneşe doğru yol alıyordu.

GÜZEL BİR SABAH

Güller, uzaktan gelen horoz sesleriyle uyandılar. Anlaşmışlar gibi, horozların biri susmadan diğeri ötmeye başlıyordu.

Yaşlı gül uzun uzun esnedi.

– Ben biraz daha uyumak istiyorum, ama ne

gezer, dedi. Şu geveze horozların şamatasından uyuyabilirsen uyu.

– Ben bayağı uyumuşum, dedi gül fidanı. Mahmur bakışlarıyla kendini şöyle bir süzdü ve neşeli bir çığlık attı. Tepeden tırnağa tozpembe güllerle donanmıştı. Bir o kadar da açılmayı bekleyen minik minik goncaları vardı. Ne muhteşem bir şeydi bu...

– Ah böyle baştan aşağı güllerle süslenmek ne güzel, deyip duruyordu. Dikildi dikileli bu kadar sevindiğini hatırlamıyordu.

– Bana gençliğimi hatırlatıyorsun, dedi yaşlı komşu. Gençken ben de böyle açardım. Benim de taze yapraklarımın üzerinde şebnemler olurdu. Benim de güzelliğim bülbüllerin ilgisini çekerdi.

Gül fidanı sevinçten âdeta çılgına dönmüştü. "Ne güzel, ne güzel!.." deyip duruyordu. Ama oldukça havai idi. Bir kararda durmamak, devamlı değişmek bir kişilik özelliği hâline gelmişti. Bu aşırı sevinç gölgelenmeye başlamıştı bile. Birkaç çiğ tanesi yapraklarından aşağı döküldü. Ağlamaklı bir sesle yakınmaya başladı:

– Ne yazık ki güzelliğim bir işe yaramıyor. Burada bir esir gibi bağlı duruyorum. Ne arayanım var ne de soranım. Şu nazlı güllerime rağbet eden yok. El için, yaka için, vazo için; ne için olursa olsun, tek beni buradan koparıp alan olsun. Özümü vereyim esans yapsınlar. Yağımı vereyim imbiklerden

damıtsınlar. Bu iplerden kurtulmak, özge yerlerde yaşamak için reçel olmaya bile razıyım.

Gözlerini uzağa dikip iç çekerek:

– Dünya gözüyle güllerimi çelenklerde süs olarak görmeyi ne kadar isterdim, dedi. Düşün hele, kocaman bir çelenkte, insanların kolları arasında vakarla ilerlemek... Sayısız insan tarafından görülmek.. Ne güzel bir şey değil mi?

– Aptal sen de, diye çıkıştı yaşlı gül ağacı. "Çelenkti, törendi... Bunları sen nereden bileceksin. Benden aldığını bana satıyorsun. Senin gibi bir fidan daha vardı. O da cahillik edip bu istekte bulunmuştu. Onu çelenk yapıp bir cenazeye götürdüler. Bir kurum, bir kurum, deme gitsin. Fakat ağlaşan yaslı insanlar içinde onu fark etmediler bile. Dahası, onca titizlik göstererek hazırlandığı hâlde neredeyse cami avlusunda unutuluyordu. Son anda çiçekçi çırağı çelengi farketti de alelacele cenaze arabasına attı. Sonradan öğrendik ki nazenin yaprakları çok pörsümüş ve yıpranmış. Aslında iyi yürekli insanlar güllerin koparılmasını hoş karşılamazlar. Buranın eski sahibi gül koparanlara kızardı. Kızı bile koparsa bir güzel kızardı ona. Şu mısraları tekrarlardı hep:

"Bir gül fidanında durduğu müddetçe tazedir,

Bir gül çelenge düştüğü gün bir cenazedir."

Ne güzel, değil mi? Farkındaysan şimdiki sahibimiz de hiç gül koparmıyor. Bizi dalımızda seviyor.

Aklı karışmıştı gül fidanının:

– Ne bileyim, dedi sitemle. Demin sen çelenk gülü olmakla öğündün. Ben isteyince bu defa başka telden çalmaya başladın.

Yaşlı gül ağacı biraz sustu ve:

– Seni kıskandırmak için yaptıydım, dedi. Yalana ne hacet, seni böyle baştan aşağı güllerle donanmış olarak görünce, zayıflık gösterip kıskandım. Sana örnek olacağıma, kafanı yanlış şeylerle bulandırdım. Bunu da ihtiyarlığıma ver.

Bu basbayağı bir özür dilemeydi.

Onlar sohbeti koyulaştırırken kulübe sahibinin bakır ibriğiyle çıkışını fark etmemişlerdi. Sarı gülün dibinde abdest aldığını görünce şaşırdılar. Bu sefer de gül fidanı, sarı gülü kıskanmıştı. O sabah her zamankinden fazla çiçek yüklüyken, daha çok koku salıyorken ve yaşlı gülün de itiraf ettiği gibi, bahçenin en güzeliyken, adam onu fark etmemiş, gitmiş sarı gülü sulamış, onu onurlandırmıştı.

Neyse ki bu buruklugu uzun sürmedi. Kulübe sahibi, küçük gül fidanının içinden geçenleri sezmişçesine, dönüşte önünde durdu. Güzel sözler söyleyerek gururunu okşadı. Akşamki neşesini koruyordu. Biraz da sabır konusunda verdiği öğütleri

hatırlayarak hafifçe gülümsedi. Bu gülümseme onun güzelliğine güzellik kattı. Az kalsın "Hey, sabırsız gibi görünüyorsun. 'Sabreden derviş muradına ermiş.' sözünü duymadın mı yoksa?" diyecekti. Zor tuttu kendini. O iyi bir insandı, sabrın ne olduğunu elbette biliyordu. Hem kendisi garip bir gül fidanıydı, sahibine öğüt vermek haddine mi düşmüştü. Yaşlı gül ağacının benzer bir durumda söylediği deyimi hatırladı, güleceği geldi, "İyice şımardım galiba." diye geçirdi içinden. "Sen garip bir çingenesin, gümüşlü zurna neyine" demişti gün görmüş ihtiyar. Şımarık gül kıkır kıkır güldü. Hani şu ihtiyar da az şey bilmiyordu. Herhâlde çok yaşadıkları ve çok olaya şahit oldukları için bütün yaşlılar böyle bilgiliydi. Sözlerini hiç de yabana atmamalıydı. Onun hemen yanıbaşında yaşamakla şanslı olduğunu düşündü. Az şey mi öğrenmişti ondan.

Küçük sarmaşık gülü, bunları düşünerek kendinden geçmişti. Sıcak, yumuşak, güzel ve her zamankinin tersine neşeli olan bir sesle kendine geldi. Adam sanki bir sır perdesini yavaş yavaş aralıyordu...

"Nazlı gülüm, sana bir müjdem var." derken gözlerinin içi gülüyordu.

Kendisine nazlı gülüm demişti. Aman Allah'ım, ne kadar sevinse yeriydi. Hem yeniden hâlleşecekti

onunla. Hayatının esrarını ona açacaktı. Müjdeler verecek, sevincini onunla paylaşacaktı.

– Biliyor musun, dedi. Gül'üm evine dönecek. Onu ne emeklerle yetiştirdim ben. Kasabanın en terbiyeli kızıydı o, fakat gözü dışarıda oldu hep ama artık dönüyor. Sevincimi anlıyorsun değil mi?

Adam anlattı, anlattı... ve sonunda:

– Allah ömür verirse, yarın sabah onu almaya gideceğim, dedi.

Gül fidanı, onca toyluğuna rağmen onu anladı. Sabırsızlığını da haklı buldu, hoş karşıladı. Bir baba, yıllardır görmediği, canından çok sevdiği kızına, öz yavrusuna kavuşacaksa elbette ki kabına sığmazdı. Uyumazdı, yemezdi, içmezdi. Böyle durumlarda delirmek işten bile değildi. Çok sevilen, çok istenen bir şeyin gerçekleşmesini beklerken duyulan heyecan neye benzerdi ki... Kendisi de bu duvardan, bu utanç verici iplerden ve paslı çivilerden kurtulmak için çareler ararken aynı duyguları yaşamıyor muydu?

Canı sıkıldı. Çünkü yine o bilinen düşünceler bilincin derinliklerinden gelmiş, kafasının baş köşesine oturmuştu. Yine kurt gibi kemireceklerdi içini. Yine bütün her şey silinecek, yalnız kafasına bir sülük gibi yapışan bu güdük özgürlük fikri kalacaktı. Bu ifrit fikirden kurtulmanın tek çaresi onu gerçekleştirmek olmalıydı.

Adam tıraş olmuş, giyinip kuşanmış, kahvaltısını yapmıştı. Hazırdı, ama daha gidiş saatine çok vardı. Bahçede amaçsızca gezinip duruyordu.

Bu arada nefis bir sabah yaşanmıştı. Dağların tepesi önce hafif ağarmış, güneş yavaş yavaş, nazlanarak yüzünü göstermişti. Belli belirsiz, yumuşak bir rüzgâr ağaçların yapraklarını hışırdatmış, gülleri okşamıştı. Gün ışıdıkça derecik de parlamış, kendisine gelen ışığı cömertçe yansıtmaya koyulmuştu. Böylece daha bir berraklaşmış, güzelleşmişti. Gün ağarırken bir çoban, sürüsünü yakınlarından götürmüştü. Aralarında yeni doğmuş kuzular da vardı. Onların tatlı melemeleri yeni uyanan güne yayılmış, sanki yaşamanın birer işareti olarak yankılanmıştı.

Ama gül fidanı, bu güzelliklerden hiçbirini farketmemişti. Kendi güzelliğini de artık hissetmiyordu. Var oluşunun hikmetini kavramaktan da bütünüyle uzaktı artık. Yeri geldiğinde hâldaşı, sırdaşı saydığı adamın, amaçsızca gezişi de ilgilendirmiyordu onu. Bir uyurgezer gibiydi.

Dış kapının gıcırtısı... Neşeli bir ıslık... Adamın dışarı çıkışına işaret sayılan bu sesler olmasa, gül fidanı belki hiç kendine gelemeyecekti.

KAVUŞMAYA AZ KALA

Sabah akşam derken günler geçiyordu. Zaman, hiç kimseyi dinlemiyor, yürüyüşünü sürdürüyordu. O da şu dereciğe benziyordu. Yaz kış demeden, gece gündüz demeden devamlı akıyordu. Ve gül fidanı aklından geçenleri gerçekleştirmeye bir türlü fırsat bulamıyordu.

Zaman geçtikçe, zaten zayıf olan sinirleri daha da zayıflıyor; karışık aklı daha da karışıyordu. İçindeki duygular birbiriyle çatışıyordu. Sabırla sabırsızlık, korkuyla ümit, merakla telâş arasında bocalayıp duruyordu. Yarı baygın bir şekilde yaşıyordu dense yeridir.

Nasıl böyle olmasındı ki... Baksanıza, şu narin bileklerine geçirilmiş kelepçelerden kurtulmayı tasarlayalı beri bin bir engel çıkmıştı önüne. Adam, umulmadık zamanda geliyor, gidiyor, şaşırtıcı haberler veriyor, kızını almaktan bahsediyor. Sonra yaşlı gülün şüpheli hâli, imalı konuşmaları... Sonra diğer komşuları... Yoksa buradan hiç kurtulamayacak mıydı? Bütün ömrü buraya mıhlı, bu duvara dayalı olarak mı geçecekti yoksa? Hıçkıra hıçkıra ağlamak geçti içinden. Ancak yapamadı. Sadece iki gözyaşı damlacığı süzülüverdi gövdesinden aşağı. Bunu yaşlı gül fark etti.

– Hayrola küçüğüm, neyin var?

– Yok bir şeyim, dedi küçük gül.

– Niye ağlıyorsun, o zaman?

– Ağlamıyorum ki, gözüme toz kaçtı.

– Sen bilirsin, dedi yaşlı gül manalı manalı başını sallayarak. Bir derdin varsa söyle. Belki yardımcı oluruz. Ne demişler? "Derdini söylemeyen derman bulamaz."

– Bir şeyim yok dedim ya. Birazcık canım sıkkın, o kadar, dedi gül fidanı. Yaşlı gül fazla üstelemedi. "Sen bilirsin." dercesine omuz silkti. Gül fidanını kendi hâline bıraktı.

Güneş üstlerinden her zamanki çalımlı hâliyle geçmiş, kulübenin öte yanında ufka yapışmıştı. Yerle göğün birleştiği çizgide büyük bir yangın tutuşturmuştu. Güller bunu görmüyor ama hissediyorlardı. Çünkü küçük dereciğin suları bile bu yangından payını almış, kızıla boyanmışlardı sanki.

"Bugün de akşam oldu." diye geçirdi içinden gül fidanı. Sahibi, sabah erkenden kızını almaya gideceğini söylemişti. Gidince burada yalnız kalacak, istediğini yapacaktı. Şunun şurasında bir gece kalmıştı. Nasıl olsa katlanırdı.

Gün kayıplara karışmış, bir alacakaranlık hüküm sürmeye başlamıştı. Kasabanın ışıkları uzaktan uzağa göz kırpmaya başlamıştı.

Kulübenin sahibi, yanında üç arkadaşıyla çıkageldi. O kadar neşeli idi ki, sanki daha önce tanıdıkları adam bu değildi. Durmadan konuşuyor, arada küçük kahkahalar atıyordu. Kollarında yiyecek paketleri vardı. Çardağın altındaki masanın üstüne koydular. Birazdan mangal hazırlandı. Önce kömür kokusu, arkasından da mis gibi bir et kokusu yayıldı etrafa. Kulübenin sahibi, mangalda cızırdayan etlerle uğraşırken, diğerleri masada başka

şeylerle uğraşıyordu. Biri ekmeği doğruyor, bir diğeri salata hazırlıyordu.

Çok geçmeden masaya oturdular. Bir yandan yemek yiyorlar, bir yandan da sohbet ediyorlardı. Öyle anlaşılıyordu ki, kulübe sahibi sevincinin sebebini iş yerinde arkadaşlarına açmıştı. Arkadaşları da bu çok uzun sürecek gecede onu yalnız bırakmamış, evlerinde alıkoymak istemişlerdi. Ama adam gitmek istemeyince, onlar buraya gelmişlerdi.

Gündelik olaylardan, arkadaşlarından bahsediyor, arada bir gülüşüyorlardı. Aralarında biri vardı ki çok muzipti. Her fırsatta bir fıkra anlatıyor, hazır bulunanları eğlendiriyordu. Bu sohbet, bahçe sakinleri için de bir değişiklik olmuştu. Hepsi can kulağıyla onları dinliyorlardı.

Sohbetin koyulaştığı bir zamanda nasıl olduysa, söz güllere geldi. Adamlardan biri sanki bahçeyi, bahçedeki gülleri yeni fark etmiş gibi, "Aman Allah'ım, ne güzel bahçen var, hele şu güller ne muhteşem." dedi. Bütün güller bu iltifattan çok hoşlandılar. Yaşlı gül ağacı bile gururlandı. Muzip adam birden, "Şunlara fasulye aşılasana." dedi. Adamların hepsi gülüştüler bu teklife. Yalnız güller tedirgin oldu. Böyle bir şey gerçekleştirilse ne menem bir şey olacaklardı? Adam, yine şakalarından birini mi yapıyordu, yoksa gerçekten böyle bir şey yapabilir miydi?

Konuşulanları merakla dinleyen bahçe sakinleri de birden boşalıverdiler. İşin şaka olduğunu öğrenen güller çok sevindiler. Yaşlı gül, kendi hâlince kikir kikir gülerken, "Ben çok sohbet dinledim, ama böyle güzel lâtife duymadım." dedi.

Adamlardan biri, kutusundan bir çalgı çıkardı. Bir iki ses çıkartınca, yaşlı gül hemen tanıdı. Heyecanla gül fidanına seslenerek:

– Keman bu, dedi.

– Keman bu mu, dedi gül fidanı.

Çok alçak bir sesle konuşuyorlardı. Kemandan çıkan nağmeler etrafa yayılınca ve meclistekilerin sesleri göğe ağınca konuşmayı bütünüyle kestiler. Kendilerini bütün varlıklarıyla müziğin tatlı esintisine bıraktılar. Keman tellerinin titreyişini ta içlerinde hissettiler. Şarkılar şarkıları kovaladı. Hem söyleyenler coştu, hem dinleyenler. Kemancı:

"Senden bilirim yok bana bir fayda ey gül,

Gül yağını eller sürünür çatlasa bülbül."

şarkısını çaldığında, Gül'ün babası çok duygulandı. Yavrusuna yeniden kavuşacak olmanın heyecanı, müziğin coşkusu, gecenin esrarı onu zaptedilmez hâle getirmişti. Göz pınarları boşalmaya başladı. Bir yandan ağlıyor, bir yandan da şarkıya eşlik ediyordu. Adamın bu durumuna bütün ağaçlar, güller üzüldüler, onlar da sessizce şarkıyı söylediler.

– Aslında bu bizim durumumuzu anlatıyor, dedi küçük gül.

Yaşlı gül ağacı:

– Sus! Konuşma, diye tersledi onu. Çok sinirliydi. "Sen de her şeyden kendine pay çıkarırsın." derken fark ettirmeden kendisi de ağlıyordu.

Gecenin ilerlemiş saatinde misafirler toparlandılar. "Biraz daha kalın." diyordu ev sahibi. Adamlar ise "Geç oldu, merak ederler." diyorlardı. Biri "Sabah erkenden kalkacaksın, uyuman lâzım." dedi. Bir diğeri de "Giderken bana da uğra, beraber gidelim, daha iyi olur." dedi.

Misafirler iyi geceler dileyerek ayrıldılar.

Arkadaşları gittikten sonra adam, bir süre çardağın altında oturdu. Bahçeyi mi seyrediyordu, yoksa kızına kavuşmanın hayalini mi kuruyordu, belli değildi. Badem ağacı, günebakanlar, sarmaşıklar, güller, sebze fideleri onu gözlüyor, çıt çıkarmıyorlardı. Yabanî otlar ve yaşlı gülün köküne tebelleş olan zararlı kurt bile durmuş, adamı seyrediyorlardı. Her gece bu zamanlarda karanlıklardan seslenen baykuş bile susmuştu. Sanki hepsi zamanın adımlarını hızlandırmasını, horozların çarçabuk ötmesini ve güneşin turunu çabucak tamamlayarak dağların tepesinden yüzünü göstermesini bekliyorlardı.Hepsi de adam gitsin ve Gül'ü alsın gelsin istiyordu.

Gül fidanı, "Bir Gül gelecek, bir gül gidecek." diye geçirdi içinden. Acaba onun gelişini beklese miydi? Yoksa adam gidince kendisi de pırr diye gitse miydi? "Hele bir adam gitsin de, düşünürüz." diye konuyu geçiştirmek istedi.

Gül fidanı, birden kendini gökyüzüne dalmış olarak buldu. Geceleri sık sık yapardı bunu. Bir süre yıldızları saymaya çalışır, sonra başa çıkamayacağını anlardı. Fakat bu gece öyle bir şey yapmadı. Gökyüzü de bir bahçe, diye düşündü birden. Ay ve yıldızlar, gökbahçenin çiçekleriydi. Ay uzaklardan ışıyordu. İlk dördün evresindeki yarım aydı. Yıldızlar da kaynıyordu sanki. Bu gece daha mı fazlaydılar ne... Bazıları göz kırpıyor, birkaçı yürüyordu sanki. "Ne olurdu, ne olurdu şu yıldızlardan birine uçsam... Ne olurdu, ne olurdu üzerlerinde seksek oynasam... Kaydırak kaysam... Herkesin bir yıldızı olurmuş gökte. Benimki hangisi acaba? Uzak mı, yakın mı? Sönük mü, parlak mı?" diye hayaller kurmaya başlamıştı. En parlak yıldızı gözüne kestirdi. "Belki de benim yıldızım sensin." dedi. Onu sevdi. Öpücük yolladı. "Bir gün buradan kaçacağım.. Rüzgârın kanatlarında belki sana da gelirim sevgili yıldızım." diye mırıldandı..

Böyle hayal göklerinde gezinirken, bulunduğu yerle bağlarını koparmıştı. Yaşlı gülün bir iki defa "Hey kiminle konuşuyorsun? Ne mırıldanıyorsun öyle?" gibi sorularını duymamıştı. Bahçe sahibinin

bir zaman bahçede ileri geri gidip gelişini, hiç sigara içmediği hâlde bir tane tüttürüşünü bile farketmemişti. Oysa bahçedekilerin çoğu önce şaşırmış, sonra adamın öksürüşüne ve öfkeyle sigarayı yere atarak üzerine basışına gülmüşlerdi. Gül fidanının ayakları yere değdiğinde, adam içeri girmişti.

Yaşlı gül ağacı da kemanın ezgilerinde geçmiş günlere yolculuk yapmıştı. Hatıraların tatlı loşluğunda bestekâr sahibinin güzel sözlerini dinliyordu. Deminki çalgı şöleni ona göre sanki hâlâ devam ediyordu:

– Ne güzel bir gece, dedi iç geçirerek.

– Evet, diye cevap verdi gül fidanı. Ay yükseliyor, yıldızlar fıkır fıkır...

Yaşlı gül:

– Elbette, dedi. Onlar da güzel, ama en güzeli müzik. Keşke hiç bitmeseydi bu musikî"

Uzaklardan baykuş:

– Ben de varım. Buradayım, dercesine ötmeye başladı. Yaşlı gül ağacı suratını ekşitti:

– Güzelliğe limon sıkmasa olmaz yani, dedi.

Yaşlı gül böyle söylerken, anîden bir hışırtı duyar gibi oldular. Küçük gül hafif bir çığlık attı. Çok korkmuştu. Yaşlı gül "Korkma, yok bir şey!" diye teselli etti, ama kendisi de korkmuştu. Rüzgâr hiç

esmiyordu. Kulübenin sahibi de içerdeydi. Ortalıkta başıboş hayvan da yoktu. Bu hışırtı da neyin nesiydi?

Bir zaman hiç kıpırdamadan, konuşmadan durdular.

Kulaklarını kabartmış etrafı dinliyordu. Fakat olağanüstü bir şey yoktu:

– Acaba yanlış mı duyduk, diye fısıldadı gül fidanı.

– Belki, diye cevap verdi yaşlı gül. Narin sarmaşık, konuşmuyor, tir tir titriyordu.

Her biri bir gün kadar uzun birkaç dakika geçti. Yeniden bir hışırtı duyuldu. Aynı anda bir patırtı. Büyükçe bir tahta parçasının çıkardığı sesti bu. Çitlerin biraz ötesinden geliyordu.

Yine sessizlik ve bekleyiş...

Bahçe sakinlerinin hepsi de korkudan tir tir titriyorlardı. Bu, alışık oldukları bir durum değildi. Acaba orada, çitin arkasında kim vardı? Açıkça gelmedigine, gizlendiğine göre kötü bir niyeti olduğu muhakkaktı.

Neden sonra bir karaltı fark ettiler. Sağa sola bakınarak, yumuşak adımlarla kulübeye doğru geliyordu. Elinde bir tabanca vardı. Yüzünü siyah mendille sarmıştı. Başında koyu renk bir kasket vardı. Sadece kötü kötü bakan iri gözleri görünüyordu.

– Eyvah, dedi gül fidanı, eyvah! Bu çok kötü birine benziyor.

– Benziyoru fazla, dedi yaşlı gül. Basbayağı kötü biri işte. Hem de çok kötü...

İkisinin de korktuğu, bu kötü adamın bahçe sahibine bir zarar vermesiydi. Burası o kadar sapa, ücra bir yerdi ki kimse yardımına da gelemezdi. Gerçi mahalle bekçisi çok seyrek olarak bazı geceler buralardan geçiyordu, ama bakalım bu gece geçecek miydi? Geçse bile durumu fark edebilecek miydi?

Kara giysili, maskeli adam kapıya varmıştı. Kapıyı hafifçe bir yokladı. Kapalıydı. Duvara dayanarak pencere kenarına kadar geldi. Cam kenarından gizlice içeriyi gözledi. Duvara öylesine sıkıca yapışmıştı ki gül fidanının bir filizi, duvarla adam arasında sıkıştı, gülün canı yandı. Fırsat bu fırsattır diyerek dikenlerinden birkaçını adamın koluna batırdı. "En güzeli, bir kötülüğü gücün yetiyorsa elinle düzeltmeye çalışmak. Hiç olmazsa bu kadarcık iş göreyim." dedi.

Kötü adamın canı çok yanmıştı. Küçük gülün narin kolunu hoyratça itti. Gülünün biri yaprak yaprak döküldü. Adamın da kolu sıyrılmıştı. Kanıyordu.

Güller ve diğerleri hem çok korkuyor hem de bir yardımda bulunamadıkları için öfkeden

çatlayacak duruma geliyorlardı. Avazları çıktığı kadar bağırmak istiyor, fakat bağıramıyorlardı. Küçük gül hepsinden çok hayıflanıyordu:

– Şurda böyle bağlı durmasam, bir şeyler yapardım. Adamın ayağına dolanır, koluna yapışır, canına okurdum. Şu hâlime bakın. Burada durmuş, eli kolu bağlı, adamın yaptıklarını seyrediyorum. Yapacaklarını hep beraber dehşet içinde seyredeceğiz maalesef.

Yaşlı gül ağacı, kederli bir sesle:

– Allah vere de cana zarar vermese. Baksana elinde adam öldüren demir alet var. Adamcağız tam kızına kavuşacakken başına bir felâket gelmez inşallah!

Diğerleri de aynı düşüncedeydi. Bu arada adam tekrar kapıya vardı. Tabancanın kabzasıyla birkaç defa tıklattı, cevap gelmedi. Kulübe sahibi, gecenin bu geç saatinde kapısının vurulmuş olmasından endişelenmiş olmalıydı. Kapıyı açmak yerine pencereye geldi. Camın arkasından kapıdakinin kim olduğunu anlamaya çalıştı. Camın arkasından kapı görünmüyordu. Pencereyi açmak istedi. Bunu fark eden siyah elbiseli, maskeli adam, hızla kulübenin arkasına kaçtı. Adamın kulübeyi dönmesiyle köpeğin yaygaraya başlaması bir oldu. Köpek bütün gücüyle havlıyordu. Gül fidanı yaşlı gülün kulağına eğilerek:

– İnşallah korkup kaçmıştır, dedi. Yaşlı gül:

– Sanmıyorum, dedi bilgiçce. Baksana köpek havlamaya devam ediyor? Daha buralarda. Şimdi yine gelir. Allah hepimizi korusun.

Güller böyle konuşurken, ikisinin de gözleri birden bire kuvvetli bir ışıkla kamaştı. Yüzlerine bir fener tutulmuştu. Deminki adamın geldiği yerden, onun gibi giyinmiş bir başkasının geldiğini gördüler. Kulübenin arkasına kaçan da sökün etti. Birden üç kişi oldular.

Adamlardan birinin elinde kalınca bir sopa, birinin elinde de büyükçe bir bıçak vardı.

Tabancalı, kapının sağını tuttu. Sol tarafa eli bıçaklı geçti. Kalın sopalı, kulübenin köşesinde durdu. Etrafı gözlüyordu.

Köpek bütün gücüyle havlamaya devam ediyor, fakat haykırışlarına cevap veren olmuyordu. Bahçedekilerin hepsi korku ve dehşet içinde bekliyorlardı.

Kapı yeniden vuruldu, içeriden "Kimsiniz?" diye bir ses geldi. Cevap yerine, kapı yeniden vuruldu. Aynı soru tekrarlandı. Adamlardan biri "Aç kapıyı, biziz!" dedi. "Siz kimsiniz?" dedi içerideki korku dolu bir sesle.

Eli tabancalı, sinirlenmişe benziyordu. Kapıyı yumruklamaya başladı. "Aç şu kapıyı! Aç!" diye bağırdı sert bir sesle "Aç, sana bir zarar vermeyeceğiz!" dedi.

Kulübe sahibi:

– Gidin, yoksa ateş ederim size, dedi. Biraz durdu. Ses gelmeyince devam etti. Ben kendi hâlimde bir adamım. Kimseye zararım yok. Ne istiyorsunuz benden? Gidin belânızı başkasından bulun!

Eli tabancalı adam geri geri çekilerek bütün vücuduyla kapıya abandı. Bütün kulübe sarsıldı. Gül fidanı, kökünden kopacak sandı. Yoksa rüzgârdan beklediğini bu kötü adamlar mı yapacaktı. Yaşlı gülün bir iki yaprağı döküldü. Adam tekrar kapıya yüklenmek üzereyken, içerden bir silâh sesi geldi. Kulübe sahibi gelenleri korkutmak için tüfeğiyle ateş etmişti.

Yaşlı gül "Aferin." dedi. Tüfek sesini duyan bekçilerin buraya gelmesini umuyordu.

Adamlar silâh sesinden ürkmüşlerdi. Böyle bir karşılama beklemiyor olmalıydılar. Kaçarak çitlerin arkasına gittiler. Gözden kayboldular.

Her taraf birden sakinleşti. Bu bekleyiş döneminde sadece dereciğin ağlamaklı sesiyle, baykuşun sesi geliyordu. Sanki hiçbir şey olmamıştı. Kara giysili adamlar gelmemiş, silâhlar patlamamıştı. Korkudan sinmiş gibi duran ağaç kurdu da her şeyin bitmiş olduğunu düşünmüş olacak ki, gül fidanının yanıbaşında kulübenin bir tahtasını yeniden hıtır hıtır kemirmeye başlamıştı. Onun hıtırtısını yalnızca gül fidanıyla ince sarmaşık duyuyordu.

Kulübenin kapısı gıcırdadı ve sahibi kapıda göründü. Elinde tüfeği vardı. Etrafı kısa bir süre inceledi. Kimseyi göremedi. Temkinli bir şekilde kulübenin arkasına dolandı. Köpeği serbest bırakarak geri geldi. Köpek havlaya havlaya çitlerin arkasına koştu. Geri geldi. Durmuyor, bir sağa bir sola koşturuyordu.

Birden, kulübenin iki yanında aynı anda birer karartı belirdi. İkisi de hızla adama doğru geldiler. Köpek, bunların arasında ikircikli bir vaziyette kaldı. Bir sağdakine, bir soldakine seğirtti, hangisine saldıracağına sanki karar veremiyordu. Kulübe sahibi tüfeğine davranmaya fırsat bulamadan, badem ağacının tepesinden eli tabancalı olanı atladı. Gafil avlanan kulübe sahibi, tabancanın namlusunun kendisine çevrildiğini fark etti. Tüfeği bırakıp olduğu yere çömeldi. Köpek, elinde sopa olan adamın paçasına yapışmıştı. Ancak beline sert bir darbe yiyerek yere yuvarlandı. Can havliyle yeniden atlayıp adamı yere yatırdı. Bu sefer de diğer adamdan karnına sert bir tekme yedi ve yere düştü. Sonunda güçsüzlüğünü hissetmiş gibi, mücadeleyi bıraktı. Seke seke gidip, sahibinin ayaklarının dibine uzandı. Hem canının acısından hem de sahibini koruyamamanın verdiği üzüntüden hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Adam, başını sıvazlayarak ağlamamasını söyledi.

Gül fidanı olanları hayretle seyretmişti. En çok

da köpeğin gözyaşını akıtmasına, sesli sesli ağlamasına şaşırmıştı. Hiç görmemişti köpeklerin ağladığını. Bu arada diğer komşularıyla beraber meraktan ölecek durumdaydı. Acaba bundan sonra ne olacaktı? Bu belâdan nasıl sıyrılacaklardı? Ne istiyordu bu kara adamlar bahçe sahibinden?

Kulübe sahibi bitkin bir şekilde "Ne istiyorsunuz?" diye sordu.

– Para, dedi eli sopalı adam.

– Parayı ver, sana dokunmayacağız, dedi eli bıçaklı adam.

Kulübe sahibi:

– Ne parası, dedi. Benim param yok ki!

– Para, dedi tekrar eli tabancalı adam.

– Evet paraları istiyoruz, dedi eli sopalı adam.

– Bizi boşuna uğraştırma! Ver şu paraları, dedi eli bıçaklı adam.

Kulübe sahibi:

– Ama param yok ki... Söyledim size, dedi.

Eli bıçaklı adam, kulübenin ve bu küçük bahçenin sahibi olan masumu tartakladı, türlü eziyetler etti, hakaretler savurdu.

Parasının olmadığını defalarca tekrarladı, dinlemediler. Burnundan soluyan tabancalı, zavallı

adamın beline iki tekme indirdi. "Param yok!" diyordu kulübe sahibi. Parası olsa vermez miydi hiç? Bunca eziyete katlanır mıydı?

Eli tabancalı adam, kulübe sahibinin karşısına geçip şunları söyledi:

– Sen kimi aldatmaya kalkışıyorsun? Biz gerekli araştırmayı yaptık. Sen Karun kadar zengin bir adamsın. Çiftlikler kurmuş, kâhyalar, hizmetçiler beslemiş bir adamsın. Senin artıklarınla beslenenler bile zengin olmuş. Küp küp altınlarla buraya geldiğini kasabadaki herkes biliyor, herkes konuşuyor. Boşu boşuna işimizi güçleştirme. Efendi efendi söyle paraların yerini! Canını yakmadan çekip gidelim işte!

Kulübe sahibi, bütün bunların yalan olduğunu söyledi.

Eskiden zengin olduğu doğruydu. Ama şimdi onlara verecek parası yoktu. Sabah erkenden kızını almaya gidecekti. Yol parasını bile arkadaşlarından borç almıştı.

Kulübe sahibi ağzından kanlar aktığı hâlde konuşuyordu:

– Siz baba değil misiniz? Aranızda evlâdı olan yok mu? Bırakın beni, kızım beni bekliyor, dedi. Adamın biri bu sözlere sert bir yumrukla cevap verdi:

– Bırak kendini acındırmayı, dedi.

Tekrar başa dönmüşlerdi. Eli tabancalı:

– Para! Ver şu paraları, dedi.

Eli sopalı:

– Evet paraları istiyoruz, dedi.

Eli bıçaklı:

– Paraların yerini söylemezsen, güzel canına kıyarız, dedi.

Kulübe sahibi, onları inandıramayacağını anlamıştı:

– Yok diyorum size yok, dedi. Ne yaparsanız yapın, olmayınca ne vereyim?

İstediklerini elde edemeyince bütün bütün öfkelenen bu zalimler, kulübe sahibini dövmeye başladılar. Bitkin düşen kulübe sahibi, boylu boyunca yere uzandı. Yattığı yerde de, rasgele tekmelediler zavallı adamı.

Gül fidanı, bir süre adamın iniltilerini duydu. Sahibinin acısını içinde hissetti. Sonra iniltiler de kesildi. Ölmüş müydü yoksa?

Kara elbiseli, kara yürekli adamlar, kulübe sahibini oracıkta bırakarak kulübeye doğru gittiler. Biri dışarıda beklerken, ikisi içeri daldı.

İçeriden yıkılan, devrilen eşya sesleri geldi. Para

ve kıymetli eşya arıyorlardı. Bir süre sonra çıktılar. Dışarıdakine "Gidelim" anlamında bir el işareti yaptılar. Koşarak karanlığa karıştılar.

Küçük gül titriyor, yaşlı gül ağacı ağlıyordu. Uzaklardan baykuş ötüşünü sürdürüyor, derecik olup bitenlerden habersiz şırıldıyordu. Ay bir bulutun arkasına saklandı.

Kulübenin sahibi çardağın altında, sırtüstü yatıyordu. Kanlar içinde. Köpek, seke seke etrafında geziniyor, yüzünü yalıyordu. Ağlamakla ulumak karışımı bir ses çıkarıyordu.

Gül fidanı, yaşlı güle dönerek:

– Ne olacak şimdi, diye sordu. Yaşlı gül ağacı şok geçiriyordu sanki.

– Ne bileyim, dedi. İnce narin sarmaşık, ağlamaklı bir sesle:

– Şu olup bitenlere bir türlü aklım ermiyor, dedi. Kızına kavuşmasına ramak kalmışken, adamcağızın başına böyle bir felaketin gelmesi ne büyük talihsizlikti.

– Bir insan, bir insana bunu nasıl yapar? Para için, pul için bir canlı varlığa kıyacak kadar nasıl gaddarlaşır insan, diye soruyordu yanındakilere.

Gül fidanı:

– Adamcağızın kimseye zararı yoktu ki... İyi

yürekli, tertemiz bir insandı... Bak başına gelenlere, diyordu yaşlı güle. Yaşlı gül, için için ağlıyordu. Bari ölmemiş olsun diye dua ediyordu içinden.

Adamcağıza yardım etmek istiyor, fakat elinden bir şey gelmiyordu:

– Ne gelen var, ne giden. Adam, bıçak darbesi yedi. Hastahaneye kaldırılmazsa kan kaybından ölebilir. Ah... Ah birileri gelse... Birileri görse, diyordu gül fidanı.

Neredeyse sabah olacaktı. Adam hâlâ boylu boyunca uzanmış, yatıyordu. Köpek hâlâ başucunda uluyor, yüzünü yalıyordu. Çiçekler, bitkiler, böcekler çaresiz, olup bitenleri seyrediyorlardı.

Kulübe sahibi, durduğu yerde önce bir kıpırdadı, arkasından inledi. Önce küçük gül fark etti bunu. Harap vaziyetteki yaşlı gülü dürttü. "Bak, ölmemiş." dedi sevinçle. "Çok şükür." dedi yaşlı gül. Köpek, hareketlendi. Öteye beriye koşarak havladı.

Adam, bir süre sonra doğrulmaya çalıştı. Sağ eliyle sol omzunu tutuyordu. Bıçak yarasını sol omzundan almış olmalıydı. Düşe kalka, gâh sürünerek gâh yürüyerek kulübenin kapısına vardı. Kapı önünde tekrar yıkıldı.

Gömleğini yırtarak yaranın olduğu yere sıkıca bastırdı. Sırtını kulübeye dayadı. Öylece kalakaldı.

Yeniden kendinden geçmişti.

Horozlar şamataya başladı. Müezzin insanları sabah namazına çağırdı. Tan ağardı... Adam yaralı ve baygın bir şekilde kulübe kapısında öyle duruyordu.

SUSUZ GÜNLER

Güller korku, dehşet ve çaresizlik içinde beklemiş, yorgunluktan harap düşmüştü. Hiçbiri, ne tam uyuyabilmiş ne de uyanık durabilmişti. Durdukları yerde âdeta sızmışlardı. Gül fidanı, birilerinin gelip kulübe sahibini kurtarması için durmadan

dua etmişti. Güneşin dallarını ısıtmaya başladığı zamanda içi bayılmış, kendinden geçmişti.

Bütün bahçeliler, daha önce hiç duymadıkları canhıraş bir çığlıkla kendilerine geldiler.

"Da-dii, da-dii, da-dii!.." diye yeri göğü inleten bir ambulanstı bu. Bahçe kapısına yanaşıp durdu. İçinden beyaz gömlekli adamlar fırladı. Yaralı kulübe sahibini kaşla göz arasında bir sedyeye yerleştirip ambulansa koydular. Ambulans aynı sesi çıkararak gitti. Ses, gittikçe zayıfladı, duyulmaz oldu.

Bütün bunlar birkaç dakika içinde olmuştu. Bahçedekiler ikinci bir şok geçiriyorlardı.

Yine de sevinçliydiler. Adamcağız hastahaneye kaldırıldığına göre kurtulma ümidi vardı.

Gül fidanı, yaşlı güle dönerek:

– Nereden öğrendiler acaba durumu, diye sordu. Yaşlı gül ağacı:

– Pek emin değilim, ama galiba bir ara arkadaşlarından biri geldi, dedi. Hani akşamki arkadaşlarından... "Sabah giderken bana uğra." demişti ya. Gün ilerleyip kulübe sahibi uğramayınca meraklanmış zinhar. Bir bakayım demiş.

– Aman ne iyi etmiş, dedi gül fidanı. Olabildiğince neşeli bir ses tonuyla konuşuyordu.

Yaşlı gül derinden bir of çekti:

– Ne kâbustu, dedi.

Gül fidanı:

– He ya, diyerek onayladı onu.

Yaşlı gül:

– Bari kurtulsa, dedi. Küçük gül, gülücükler dağıtarak:

– İçimden bir ses onun kurtulacağını söylüyor. Mademki Allah iyilerin yardımcısıdır. Ve madem ki bu adam iyidir, o hâlde neden kurtulmasın, diyerek yaşlı gülün de yüreğine su serpti.

Bugün yaşlı gülle küçük gül rolleri değişmiş gibiydiler. Yaşlı gül olayları hep kötü tarafından alıyor, küçük gül ise daha iyimser görünüyor, onu teselli ediyordu.

Yaşlı gül:

– Peki Gül ne olacak? Onu almaya kim gidecek? Ya adam iyileşinceye kadar yavrucağızın başına bir iş gelirse, diyerek yeni bir kaygısını dile getirdi. Gül fidanı görmüş geçirmiş biri gibi konuşuyordu. Bilgiçce:

– Üzülme, dedi. Karanlığın arkası aydınlık olurmuş. Bunda da vardır bir hayır.

Gül fidanı, sahibinin başına gelenleri düşünürken, onun acılarıyla uğraşırken kendi problemini

unutuvermişti. Güneşin güçlü ışıkları incecik dallarını yakarken bunu farketti. "Kendi derdimi büsbütün unuttum." diye geçirdi içinden. Fakat güneş yarasını yeniden deşmişti. İçindeki iblis yeniden uyanmıştı. "Düşüncemden vazgeçmiş değilim." dedi kendi kendine. Sanki gizli bir güç, kafasındaki bu düşünceleri canlı tutmak için baskı yapıyordu:

– Vazgeçmiş değilim, dedi birkaç kez.

Yaşlı gül:

– Neden vazgeçmiş değilsin, diye sordu. Sorarken de "Seni gidi yaramaz seni!" dercesine başını iki yana sallamıştı.

– Hiç! Hiç, dedi şaşkınlıkla küçük gül.

Yaşlı gül, ona inanmadığını vurgulamak istiyordu:

– Hiç mi, dedi. Sen onu külâhıma anlat!

Küçük gül artan bir telâşla:

– Yok! Gerçekten yok bir şey, dedi.

Yaşlı gül, üsteleyerek bu inatçı toy gülden bir şey öğrenemeyeceğini bilecek kadar tecrübeliydi:

– Öyle olsun, dedi ve sustu.

Herkes gerilimli, uykusuz, uzun bir gece geçirmişti. Hatta buna günün önemli bir dilimi de eklenmişti. Adamın yaralı olduğu fark edilip hastahaneye kaldırılınca, hemen hepsi bir rahatlık hissetmişti.

Şimdi çoğu, zamansız bir uykuya dalmıştı. Küçük gül de mayışmıştı. Yaşlı gül çoktan horlamaya başlamıştı.

Tam öğle vakti küçük gül baş ağrısıyla uyandı. Yaşlı gül biraz önce uyanmıştı. İnce sarmaşık:

– Çok susadım, dedi.

– Ben de, dedi gül fidanı. Yaşlı gül de onların fikirlerine katılıyordu:

– Haklısınız, dedi. Bugün çok sıcak bir gün. Güneş, ışınlarıyla kamçılıyor bizi.

Narin sarmaşık ağlamaya başladı:

– Nedir bu çektiğimiz, dedi incecik sesiyle. Şu güneşin bize ettiğine bak. Toprağımızdaki, damarlarımızdaki suyu ta oralardan çekip alıyor. Işıklarını gizliyor bir türlü, üstümüze salıyor bir türlü. Takatim kalmadı. Ben ne yapacağım şimdi?

Yaşlı gülün filozofluğu tutmuştu yine:

– Evet, onunla da olmuyor, onsuz da, dedi.

Gül fidanı da acı çekiyordu:

– Bırak dalga geçmeyi, dedi. Benim de depolarım boşaldı. Bir damla suyum kalmadı. Köklerim karıncalanmaya başladı.

Aslında yaşlı gül ağacı onlardan daha çok korkuyordu. Çünkü birkaç defa kuraklık denen felâketi yaşamış, ölümün eşiğinden dönmüştü.

Başını kaldırıp göğe baktı. Koca gökyüzünde küçücük bir bulut parçası bile yoktu. Kızgın güneş, sanki tek başına bütün göğü fethetmişti.

Sarmaşık, bir yandan ağlıyor, bir yandan söyleniyordu: "Neler oluyor bize? Belânın birini savmadan, bir başkası geliveriyor. Ne kötülük işledik ki biz? Şu gaddar güneşe bak. Bizi böyle kasıp kavurmasa olmaz mı? Hem böyle yapmakla ne geçiyor ki eline?" İncecik dalları olan sarmaşığın yapraklarının çoğu pörsümüştü bile. Bir iki yaprağı kurumuş, düşmüştü.

Gül fidanı da pek iyi durumda değildi. Kendini çok güçsüz hissediyordu. Hele hayran olduğu, imrendiği güneşin kendilerine bu kötülüğü yapmasına bir türlü aklı ermiyordu. Kökleri toprağın altında didiniyor, fakat yaşaması için gerekli olan suyu sağlayamıyordu. Henüz solan, pörsüyen yaprağı yoktu, ama su bulamadığı taktirde o da olacaktı. Yaprakları da önemli değildi. Tamamen kuruması, yok olması bile söz konusuydu. "Ah birkaç damla yağmur yağsa veya birileri çıkıp diplerimize biraz su dökse..." diye düşünüyordu. Hâlbuki yağmurun yağacağına dair hiçbir işaret yoktu. Sahipleri hastahanede can derdindeydi ve ondan başka da onları düşünüp, sulamaya gelecek bir Allah'ın kulu yoktu.

Derecik çağıldayıp duruyordu oysa. Sesi, susuzluktan kavrulan güllerin susuzluklarını artırıyordu.

Akışı bir çeşit işkence oluyordu onlara.

Küçük gülün gözü, bir ara günebakanlara takıldı. Onların su derdi yok gibiydi. Dimdik ve canlı bir şekilde duruyorlardı. Hele badem ağacı sıcaktan hiç etkilenmemiş gibiydi. Dallarında kuşlar cıvıldayıp duruyorlardı. Kocaman bir gövdesi vardı. Kökleri de mutlaka uzun ve karmaşıktı. Yerin ta derinliklerine kadar nüfuz ediyorlardı. Ne kadar da şanslıydılar.

Gül fidanı, böyle susuzluktan ölüp gitmektense, iplere bağlı olarak yaşamaya bile razıydı. "Ah bu belâyı da bir atlatsam." diyordu.

Güneşin çekip gitmesiyle biraz rahatladılar. Geceleyin, havadaki nemden yararlanan yaprakçıklar azıcık toparlandılar. Sarmaşık bile canlanıverdi. Belki ilk defa "Sabah olmasın." istiyorlardı. İlk defa gül fidanı, güneşin o büyüleyici yüzünü görmek istemiyordu. Ama yine sabah oldu. Güneş, her zamanki yerden yine yüzünü gösterdi. Yine yükseldi ve nazik gülleri ışınlarıyla kamçıladı.

Günlerce bu sıkıntılar böyle sürdü gitti. Bahçedeki sebze fideleri yorgun düşüp yerlere yattılar. Bir kısmı çürüdü, bir kısmı kurudu. Küçük sarmaşık, yapraklarının çoğundan ayrılmak zorunda kaldı. Zaten zayıf olan dalları daha da zayıfladı. Rengi soldu. Gül fidanı, güllerinin çoğunu döktü. Yaprakları canlılığını yitirdi. Yeni goncaları açılamadı.

Büyümek için can atan filizleri boyunlarını büktü. Her dalı, iplere asılı bir idam mahkûmu gibi duruyordu. Yaşlı gül ağacının bir dalı bütünüyle kurudu.

Başıboş kalan kümes hayvanları da zaten harap olan bahçeyi daha da perişan hâle getirdiler.

Yaşlı gül, gerçi hepsinden yaşlı olduğu için durmadan etrafındakileri teselli ediyordu. Durmadan onlara umutlarını yitirmemelerini söylüyordu, ama aslında o umudunu çoktan kesmişti. Artık sonlarının geldiğini düşünüyordu.

Bir gün ufukta, bulutların kümeleştiklerini, büyüyüp çoğaldıklarını görerek umutlanmaya başladılar. Bulutlar rüzgârın da yardımıyla yükseldiler. Tam üstlerine gelecekken güneş dağıttı onları. Filizlenen umutları yeniden yok oluverdi.

Artık ölümcül hastalar gibi sonlarını bekliyorlardı.

Ama sonları gelmedi.

Bir ikindi vakti sahipleri çıkageldi. Bir otomobil getirmişti onu. Otomobilin rengini, modelini kimse hatırlamıyordu. Ama güzeldi. Çünkü bekledikleri adamı alıp getirmişti.

Kulübenin sahibi, otomobilden indiğinde gül fidanı serap gördüğünü sanmıştı. "Susuzluk ve hâlsizlikten gerçekle hayali karıştırıyorum." diye düşünmüştü.

Gördüklerinin gerçek olduğunu öğrenince bahçe sakinleri, sevinçten çılgına döndüler. Son güçlerini de kullanarak çığlıklar attılar.

Adamın sol omzu sarılıydı. Kolu askıya alınmıştı. Benzi sarı, bakışları ölgündü.

Bahçe kapısında durdu. Bahçeyi, kulübeyi şöyle bir süzdü. Yüzündeki kederli çizgiler derinleşti. Yanındaki arkadaşına:

– Bahçem harap olmuş, dedi.

Arkadaşı:

– Can sağlığı olsun, dedi. Hele bir iyileş de yeniden bahçeyi tanzim edersin.

Ancak bu sözler güllerin, sarmaşığın ve daha birçoklarının yüreğini cızlattı. Acaba göz göre göre ölüme mi terk edileceklerdi? İyi yürekli sahipleri onların bu durumunu gördüğü hâlde yardımda bulunmayacak mıydı? Birkaç damla suyu onlardan esirgeyecek miydi?

Sevinçleri kursaklarında kalmıştı. Yeni bir bekleyiş dönemi başlamıştı.

Adam, arkadaşlarının da yardımıyla önce çardak altını düzeltti, oturulacak duruma getirdi. Biraz dinlendikten sonra arkadaşından ricada bulundu:

– Arkada uzunca bir hortum var. Alıp şu zavallıcıkları sular mısın? Vah vah! Ne hâle gel-

mişler. Yalnız birden bol su verme. Ne zamandır sulanmadıkları için, fazla su onlara zarar verebilir.

Bahçeliler, sevinç ve şükran gözyaşları döktüler.

Suyun önce sesini duydular. Ne güzel bir sesti bu. Sonra uzaktan kokusunu aldılar. Su toprağa karışınca ne kadar nefis bir koku yayıyordu... Ve serinliğini, sonra da kendisini hissettiler.

Kökler kısa bir baygınlık dönemi geçirdi. Bu tatlı anların sonrasında sevinçle dallara, yapraklara sürdüler hayatın bu güzel iksirini. Dallar dallığını anladı, yapraklar yapraklığını...

Pörsümüş yapraklar canlandı, boynu bükülmüş dallar doğruldu. Ve çiçeklere renk geldi, etrafa burcu burcu kokular yayılmaya başladı.

Bahçede hayat uyandı.

SEVİNÇ VE ENDİŞE

Kulübe sahibi bütün gece gözünü kırpmadı. Çardağın altında, arkadaşıyla sohbet etti. Arkadaşlarıyla beraber dağılmış, bozulmuş bahçeye kabadan da olsa çeki düzen vermeye çalıştılar. Kurumuş otlardan, dallardan kendilerini fazlaca gösterenleri yolup attılar.

Kısa bir zaman içeride çalıştılar. Takırtılardan, kötü adamların darmadağın ettikleri kulübeyi, kulübedeki eşyaları düzelttikleri anlaşılıyordu.

Gece yarısından sonra, tekrar bahçeye çıktılar. Çay demlemişlerdi. Çaylarını yudumlarken, kulübe sahibi, arkadaşına:

– Seni çok yordum, dedi. Omzum sarılı, kolum bağlı. Bir işe yaramıyorum. Bütün işi sen yaptın.

Adam gülümseyerek:

– Ne önemi var? Rica ederim, dedi. Çayından bir yudum çekti ve sürdürdü konuşmasını:

– Arkadaşlık böyle günler için vardır. Ne yani, Gül kızımızı böyle harap hâldeki bir kulübeye mi getirecektik. Ne düşünür sonra? Hem fazla bir şey yapmadık ki. Keşke vaktimiz olsaydı, evvel Allah burayı küçük bir saraya çevirirdik.

– Sağ ol, dedi. Kulübe sahibi, sevgi dolu bakışlarla. Arkadaşlarına teşekkür edip iyi dilek ve temennilerde bulundu. Kısa aralıklarla iki defa daha tekrarladı bu dileğini. Sonra başına gelenlere bir türlü inanamadığını, inanmak istemediğini söyledi. Belki de şimdi burada kızıyla çay içiyor olacak, tatlı tatlı konuşacaktı. O kara yürekli adamlar nereden çıkmıştı? Kimdiler? Kendisinde bolca para olduğu fikrine nasıl kapılmıştılar? Sonra o ne gözü karalıktı? Bir insanın gözünü nasıl böylesine para hırsı

bürüyebilir? Ölmesi işten bile değildi. Eğer arkadaşı merak edip gelmese, burada bir başına ölüp gidebilirdi. Üstelik tam kızını bulduğu, ona kavuşacağı bir zamanda.

Kulübe sahibi:

– Vakit epey geç oldu. İstersen sen uyu, dedi arkadaşına. Arkadaşı:

– Ya sen? Sen uyumayacak mısın, diye sordu. Uyuyamayacağını söyledi ev sahibi.

Arkadaşını içeri götürdü. Kendisi tekrar dışarı çıktı. Çardağın altında oturdu.

Gül fidanı da o arada sızmıştı. Susuz geçirdiği günler boyunca çok enerji sarf etmiş, hâlsiz düşmüştü. Diğer arkadaşları gibi, o da daha tam anlamıyla kendine gelememişti. Kendini güçsüz hissediyor, dinlenmesi gerektiğini düşünüyordu. Günler uyku ile uyanıklık arasında geçiyordu. O da, yaşlı gül de kulübe sahibi ile arkadaşlarının konuşmalarını başlangıçta dikkat ve merakla dinlemişlerdi. Ne var ki kısa bir zaman sonra uyuyakalmışlardı.

Küçük gül birden köpeğin havlamaları ile uyandı. Olup bitenlerin etkisinden henüz kurtulamamıştı. Bunun için "Acaba ne oldu yine?" korkusuyla uyanmıştı. Tir tir titriyordu. Yaşlı gül ağacı teskin etti onu:

– Korkma, dedi. Bir şey yok. Köpek geldi. Farkında değil misin, adamcağız gideli beri ortalıkta görünmüyordu? Sahibinin geldiğini öğrenmiş. Sevinç havlayışlarıyla geliyor işte!

– ...

Gerçekten hemen o anda, köpek, çevik bir hareketle çitlerin üstünden atladı. Havlayarak adamın etrafında turlar atıyordu. Yüzünü dizine sürdü. Kucağına atladı. Adam da köpeğin tüylerini, yüzünü okşadı. İkisi de çok mutluydu.

Köpek, yine ağlamaya başladı. Yaşlı gül ağacı kikirdeyerek:

– Bu köpek de amma sulu gözlü ha, dedi.

Küçük gül:

– Hani ağlanmayacak gibi de değil, dedi. Nerdeyse kendisinin de ağlayacağını itiraf etti. Köpek ve sahibi sabaha kadar hasret giderdiler.

Kulübe sahibi, sabah serinliğinde uyuklamak üzereyken ezan okundu. Hemen arkadaşını uyandırdı. Kısa bir hazırlık süresi geçti.

"Evet nazlı gülüm, biz gidiyoruz. Gecikirsek tasalanmayın. İnşaallah aranıza bir gül daha katacağım. Dua edin emi."

Bunları söyleyen kulübe sahibiydi. Giderayak konuşmasa, gül fidanı belki hiç kendine gelmeyecekti.

Şimdi karışık duygular içindeydi. Sevinçle hüzün birbirine karışıyordu. Adamın kurtuluşu, dönüşü, kendilerinin yeniden suya ve dolayısıyla hayata kavuşmaları, adamcağızın kızını almaya gidişi... Bunlar sevindirici olaylardı. Ve "Ya adam dönmezse..." korkusu, yeniden susuz kalma ihtimali. Hele hele her şeye rağmen kafasından çıkmayan iplerinden kurtulma düşüncesi... Bunlar da korku ve hüzün karışımı duyguları davet ediyordu.

Yaşlı gül ağacı, filizlerinden biriyle dokunarak, sordu:

– Sabah sabah adamcağız nereye gidiyor?

Küçük gül:

– Bilmiyor musun, dedi. Kızını almaya. Gül'ü getirmeye gidiyor.

İhtiyar gül şaşırdı:

– Gül'ü mü? Sen nereden biliyorsun?

Gül fidanı böbürlendi:

– Kendisi söyledi.

– Peki ben niye duymadım? Yanıbaşındayım ya!

Küçük gül, gevrek gülüşlerle sarsıldı bir süre. Yaşlı gülün iyice bunadığını düşünmeye başlamıştı. Allah Allah acaba olup bitenlerin bir kısmını unutuyor muydu? Yoksa bazı şeyleri birbirine karıştırmaya mı başlamıştı? Hele geçenki korkunç olaylara şahit olduktan sonra...

"Bilmem!" diye geçiştirmek istedi küçük gül.

Yaşlı gül ağacı, kendi sorduğu soruya yine kendisi cevap verdi. Sesi hüzünlüydü:

– Biliyorsun, biliyorsun da dilin varmıyor söylemeye değil mi? İstersen ben söyleyeyim. İşin gerçeği, artık yaşlandım. Eskisi kadar dikkatli davranamıyorum. Kulaklarım da eskisi kadar iyi işitmiyor. Hafızam da zayıfladı. Bir dahaki bahara ya çıkarım ya çıkmam.

Yaşlı gül ağacının konuşması, küçük sarmaşık gülünü duygulandırdı. Onu teselli etme gereği duydu:

– Ağzından yel alsın, dedi, ince bir sesle. Sen eski topraksın. Dur bakalım, daha seninle ne baharlar çıkaracağız.

Son sözlerinde samimî olmadığını kendisi de biliyordu. Yaşlı gül ağacı daha uzun yıllar yaşasa bile, kendisi oradan kurtulmanın çarelerini aramıyor muydu?

Yalan söylediği için kendi hâlinden utandı. Yaşlı ağaca yakın bir iki gülü hafifçe kızardı.

YARAMAZLIK

Kulübe sahibi gideli epey olmuştu. Güneş saklambaç oynuyordu. Ufuktaki beyaz bulut kümelerinin arkasına bir gizleniyor, bir çıkıyordu. Bulut parçalarının birkaçı bazen birleşiyor, daha kocaman

bir bulut oluşturuyorlardı. Büyüdükçe renkleri koyulaşıyordu. Kurşunî bir renge boyanıyorlardı. Güneş o zaman arkalarında daha fazla saklanıyordu. Artık çıkmayacağı sanılırken, apansız yüzünü gösterip âdeta "Cee!" diyerek yeryüzündeki varlıklarla oynuyordu.

Gül fidanı, susuzluktan kavrulduğu, kurumaya yüz tuttuğu günleri hatırladıkça, güneşin bu oyunlarına kızıyordu. Hâlbuki daha önceleri bundan çok keyif alırdı.

Üzeri mini minicik beyaz çiçeklerle bezeli olan zayıf, çelimsiz sarmaşık, çok ince bir sesle gül fidanına seslendi:

– Bugün içim bir tuhaf, dedi. Zayıf sarmaşık, çok ender konuştuğu için gül fidanını şaşırtmıştı. Meraklı bir sesle:

– Nasıl yani, diye sordu.

– Ne bileyim, dedi sarmaşık. İçimde tuhaf bir his var. Sanki bugün başımıza yine bir belâ gelecek.

Yaşlı gül ağacı merakla:

– Ne söylüyor, duyamıyorum, dedi.

Gül fidanı, sesini her zamankinden biraz fazla yükselterek:

– Sarmaşık, "Başımıza bir belâ gelecek!" diye korkuyor.

– Belâ mı? Ne belâsı, diye kükredi yaşlı gül. O da nereden çıktı? Hep belâ içinde mi geçecek günlerimiz. Kapasın o şom ağzını yoksa çok fena yaparım ha!

Çelimsiz sarmaşık köşesine sindi, iplerine sıkı sıkıya sarıldı. Başka bir söz söylemedi.

Bir süre sonra çocuk çığlıkları duyuldu. Herkes merakla bağrışmaların geldiği tarafa baktı. Bir tek günebakanlar oralı olmadı. "Çocuklar kovalamaca oynuyor." dedi biri. Bir diğeri de "Boş verin, biz güneşlenmeye bakalım." dedi.

Çok geçmeden kovalamaca oynayan üç çocuk göründü, iki keçi de yanlarında koşuşturuyordu.

Koşmaktan nefes nefese kalan çocuklar, badem ağacının gölgesine yüzükoyun uzanıverdiler. Bir zaman dinlendikten sonra birbirleriyle dalaşmaya, derken güreşmeye başladılar. Keçiler ise sakallarını titrete titrete biraz ötede otlanıyorlardı.

Çocuklardan biri güreşenleri uyararak "Heeyy, bakın!" dedi, "Ağaç badem dolu."

Çocuklar güreşmeyi bıraktılar. Ağaca baktılar. Gerçekten kütür kütür bademlerle doluydu ağaç. Birisi yerden bir taş bulup, ağaca fırlattı. Birkaç taze yaprak hışırdadı, düştü yere. Diğerleri de etraftan iri iri taşlar toplayarak körpe dallarını taşlamaya başladılar. Düşen bademleri kapmak için birbirlerini ittiler, ezdiler.

Gencecik bir dal, bademleri ve yapraklarıyla yere inerken ağacın canı çok yandı. Bu da yetmiyormuş gibi, çocukların zayıf, kuru olanı çevik bir hareketle ağaca tırmandı. Yerden uzatılan sopayla badem ağacının dallarına rastgele vurmaya başladı. Bademlerden çok yapraklar dökülüyor, badem ağacı kendi hâlince ağlıyordu. Ağaçtaki çocuk bilek kalınlığındaki bir dala asılarak aşağı sarktı. Sallanmaya başladı. Sallandıkça ağacın ödü kopuyordu. Güzelim dalın kırılması an meselesi idi. Nitekim biraz sonra, daha kalınca bir dalla birleştiği yerden çatırdamaya başladı. Çocuk hemen aşağı atladı. Ama dalda büyük bir yara açmıştı.

Yaşlı gül ağacı kısa boylu olduğu için olup bitenleri göremiyordu. Hoş uzun boylu olsa da, görme gücü her şeyi net göremeyecek kadar zayıflamıştı. Gül fidanı, ince sarmaşık ve günebakanlar ise çocukların badem ağacına yaptıkları işkenceyi dehşetle seyrediyorlardı. Bir yandan da "Ya aynı şeyleri bize de yaparlarsa!" diye korkudan fenalıklar geçiriyorlardı.

Bademleri çocuklar, bademlerle beraber yere inen dalların yapraklarını da keçiler yedi.

Haşarı çocuklar, bademlerden heveslerini alınca yavaşça kulübeye yöneldiler. Çocuklardan biri, çitin kırık tahtalarının arasından bahçeye süzülürken sağa sola dikkatle baktı. Etrafı dinledi.

Kulübede birilerinin olup olmadığını anlamak istiyordu. Kimse olmadığını hissedince günebakanlardan birine uzanıverdi. Sarı bir tepsiyi andıran çiçeği burup, dalından koparıverdi. Zavallı ayçiçek sapı orta yerde başsız kalakaldı. Çocuklar, günebakanı aralarında paylaşarak henüz olgunlaşmamış çekirdeklerini yemeye çalıştılar. Yenilecek gibi olmadığını anlayınca da kızgınlıkla fırlatıp attılar.

Gül fidanının göğsü körük gibi inip kalkarken, korkudan titreyen sarmaşık, zor anlaşılır bir sesle "Ben size dememiş miydim?" diyordu.

Yaşlı gül ağacı, bir şeylerin olduğunu sezinliyor; ancak tam olarak anlayamıyordu. Bu hâl ise onu iyiden iyiye meraklandırıyordu. Hele günebakanın başsız bir şekilde hafif hafif sallandığını görünce kuşkusu büsbütün arttı.

Yanındakilere seslendi:

– Neler oluyor Allah aşkına? Olup bitenleri bana da anlatsanıza! Nedir bu başımıza gelenler?

Tir tir titreyen sarmaşık:

– Tehlikedeyiz, diyebildi fısıltı hâlinde. Yaşlı gül ağacı üsteledi:

– Neden? Neler oluyor?

Gül fidanı:

– Sussana! Sesini kıs biraz, diye çıkıştı. Hemen

arkasından, çok haşarı birkaç çocukla keçilerinin ortalıkta dolaştığını, sağa sola zarar verdiklerini anlattı. "Dua et de bize ilişmesinler." dedi.

Yaşlı gülü de bir korku sardı. Her tarafı diken diken oldu. Fakat aralarında en yaşlı o olduğu için korkusunu fark ettirmemeye çalıştı. "Kendimizi kapıp koyvermemeliyiz." diye geçirdi içinden. Çünkü karamsarlığın, kötümserliğin çok kötü bir şey olduğunu yaşaya yaşaya öğrenmişti:

– Korkmayın, diye moral vermeye çalıştı yanındakilere. Baksanıza ortalıkta görünmüyorlar. Daha size dokunmadan korkudan öleceksiniz neredeyse. Günebakanı kopardılar diye kendimizi hemencecik korkunun kucağına atmamız gerekmez ki! Çocukların canları çekirdek istemiştir.

Gül fidanı sözünü kesti:

– Ama badem ağacını da taşladılar. Hem ne acımasızca, dedi.

– Olsun, diyerek iyimser tavrını sürdürdü yaşlı gül. Onun da kütür kütür bademleri var. Bizim çocukların iştahlarını kabartacak meyvemiz yok ki. Keçiler de yapraklarımıza iltifat etmez. Bize gelinceye kadar ne semiz yapraklılar, ne lezzetli meyveliler var.

Gül fidanı, bir süre düşündükten sonra, ümitsiz bir ses tonuyla konuştu:

– Canlıların içinde bir kere kötülük olmayıversin. Hiç yok yere bile zarar verirler. Çocuklar güllerimize ilgi duyamazlar mı? Haydi adam gibi güllerimizi koparsınlar, razıyız. Taşlamasınlar tek. Sıyırıp almasınlar. Sonra şu keçiler... Yapraklarımıza tamah etmeseler bari.

– Keçiler yapraklarımızı yiyemezler, diye cevap verdi yaşlı gül. Bir yeltensinler de görelim! Dikenlerimiz ne güne duruyor? Onlar böyle bir günde işe yaramayacaklarsa ne diye boşu boşuna yaşıyorlar sanki?

Dikenler gül dallarına sıkıca yapışarak varlıklarını hissettirdiler. "Korkmayın, yanınızdayız!" der gibi bir hâlleri vardı. Çok gururlanmışlardı. Bu durum gül fidanına teselli verdi. Onun korkusunu az da olsa dağıttı. Ama çelimsiz sarmaşık karamsarlıktan kurtulamıyordu. Ürkekçe "Benim dikenlerim yok ki..." dedi.

Çocuklar bahçeden uzaklaşmışlardı. Bu, bahçelilerin yüreğine su serpti. Belki artık çekip gidecekler diye ümitlendiler. Çalılar arasında saklambaç oynamaya dalmışlardı. Kayboluyor, arada bir görünüyorlardı. Daha çok çığlıkları duyuluyordu. Başıboş kalan keçiler ise ötedeki berideki ağaçların yapraklarını sıyırmaya çalışıyorlardı. Biri seke seke çitin yanına vardı. Diğeri onu takip etti.

Biraz sonra keçilerden biri çitteki küçük bir aralıktan geçmeye çabaladı. Aralıktan geçemiyor, çiti sarsıyordu. Biraz daha zorlasa çiti kıracaktı. Vaz geçti. Bir başka yerden tırmanmaya başladı. Diğeri de. Çevik keçiler, kaşla göz arasında çiti aşarak bahçeye daldılar.

Önce sağa sola rastgele koştular. Toprağı süsleyen mini mini otları, çiçekleri ezdiler. Sebze fidelerinin aralarında gezinerek onları darmadağın ettiler.

Tabi ki bu arada güllerin ve özellikle zayıf sarmaşığın ödü patlamak üzereydi. Keçilerden biri yaşlı gül ağacına yaklaştı. Birkaç yaprağını tatmaya heveslendi ama hemen vazgeçti. Dikenlerin dilini kanatacağını anladı herhâlde. Diğer keçi de durumu fark ettiği için gül ağaçlarından uzak durdu. Kurnazca, ağzının suyunu akıta akıta, beyaz beyaz çiçekler açmış olan incecik dallı sarmaşığa yaklaştı. Körpecik filizler, yapraklar korumasız bir şekilde duruyorlardı. Keçi, sarmaşığın önce en alttaki iki yaprağını koparıp yedi. Aman Allah'ım, ne kadar da lezzetliydi! Bunu arkadaşına söyleyince, o da lezzetli sarmaşıktan birkaç yaprak kapmak için atıldı, iki keçi, yaprakları yemede yarışınca, minik sarmaşık arada kalakaldı. Canı nasıl da yanıyordu. Keçilerden biri keskin dişleriyle zavallı sarmaşığın köküne yakın bir yerinden yakaladı. Hışımla çekti. Diğeri başka bir dalını çekiştirdi. Korumasız, çelimsiz sarmaşık bütün bahçe sakinlerinin gözleri

önünde hunharca parçalandı. Körpecik dallar, ince iplerden sıyrılarak keçilerin sivri dişleri arasında çiğnendi. Keçiler ipleri hoyratça çekince, paslı çiviler sökülerek yere düştü. Biraz sonra sarmaşığın yeri bomboştu. Yerde unutulmuş bir iki perişan yaprakçık, orada bir iki dakika önce bir sarmaşık yaşadığının işareti olarak titreşip duruyordu.

Hem yaşlı gül ağacı, hem de top top güller açmış olan gül fidanı, komşuları sarmaşığa çok acıdılar. Hiçbir yardımda bulunamadan öylece bakakaldıları için üzülürken, dikenleri sayesinde canlarını kurtardıkları için de seviniyorlardı.

Çocuklardan biri, keçilerin bahçeye daldığını fark edince telâşlandı. Bağırıp durdu. Elindeki sopayı var gücüyle keçilere fırlattı. Ne var ki sopa keçilere ulaşmadı. Çitin yanındaki günebakanlardan birine çarptı. Güzelim günebakanın boynu kırıldı başı aşağı sarktı, idam edilmiş birini andırıyordu. Daha bir günebakanın acısı unutulmadan, diğeri kaza geçirmişti. Küçük sarmaşık gülü onlara ne imrenirdi oysa. İpe, çiviye ihtiyaç duymadan, bir başlarına öyle dimdik duruşlarını kıskanmıştı bir keresinde. Hatta iplerinden kurtulabilmek için onlara danışmayı bile düşünmüştü. Danışma fırsatı bulamadan gidivermiştiler işte. Gül fidanı iki damla gözyaşı da onlar için döktü. "Hayat ne sırlı bilmece." diye düşündü. Kimin ne olacağı hiç belli olmuyordu.

Keçiler bahçeden çıkmamakta direnince, bir başka çocuk, yerden aldığı kocaman bir taşı bütün kuvvetiyle fırlattı. Taş havada uçtu, uçtu... Çok kısa bir zaman sonra büyük bir şangırtı koptu. Kulübe penceresinin camı kırılmıştı. Cam parçalarının büyük bir kısmı içeri düştü. Fakat kocaman bir parça, çerçevede biraz kararsızca sallandıktan sonra dışarı doğru devrildi. Pencerenin hemen yanıbaşında bulunan gül fidanına dokundu. Üzerinde bir sürü gül bulunan dallarından birini de beraberinde yere indirdi. Gül fidanının acıdan yüreği sızladı, içindeki öfke kabardıkça kabardı. Bir şeyler yapmak istiyordu. Günebakanların, sarmaşığın, bütün ot, çiçek ve fidelerin intikamını almak için büyük bir arzu duyuyordu. Ne var ki eli kolu bağlıydı. Şu ipler, çiviler onu mahkûm etmişti ve bütün yapılanlara seyirci kalmaktan başka bir şey gelmiyordu elinden. Bu durumunu düşündükçe daha çok sinirleniyor, sıtmaya tutulmuş gibi zangır zangır titriyordu. Birden "Şu iplerden, çivilerden beni kurtarsın diye rüzgârı çağıracağım." dedi, kararlı bir sesle.

Bu sözleri duyan yaşlı gül ağacı, ne zamandır bunu hissetmişti. Toy gül fidanının böyle bir deliliğe kalkışabileceğini düşünmemiş değildi. Çünkü daha önce de böyle sinirli toy güller tanımıştı. Ama "Belki ben yanlış düşünüyorum. Aklında yoksa, ben hatırlatmayayım." diyerek sesini çıkarmamıştı.

Yoksa gül fidanının bir gün, "Akşama burada olmayabilirim." demesinden bu yana kuşkulanıp duruyordu.

Bu arada çocuklar, keçileri önlerine katmış, sıvışıp gitmişlerdi. Ortalığı harabeye çevirdikleri için, görünürlerse cezalandırılacaklarını biliyorlardı.

Daha akşama çok vardı. Ama ortalık akşammış gibi kararmıştı. Güneşin saklambaç oynadığı bulut parçaları bütünleşmiş, göğü büsbütün kaplamışlardı. Şimdi bütün gökyüzü kurşun rengine boyanmıştı. Güneş görünmez olmuştu.

Çok yumuşak bir rüzgâr ortalıkta dolaşıyordu. Yeşil bir halıyı andıran otların tüylerini okşuyor, ağaçların yapraklarını gıdıklıyordu.

Yaşlı gül ağacı, yumuşak rüzgârın dallarına temasından büyük bir zevk alıyordu. Fakat gül fidanının, ondan şiddetlenmesini isteyebileceğini bir saniye bile aklından çıkarmıyordu. Şiddetli bir rüzgârın yapacağı zararları düşündükçe de hafakanlar basıyordu:

– Beni dinle nazlı gülüm, diye alttan alarak söze girdi. Ama gül fidanı hiç oralı değildi.

Yine de:

– Dinle, diye sürdürdü konuşmasını. Sen fırtına nedir bilir misin? Allah korusun, hepimiz perişan oluruz. Bu intihardan da beter bir şeydir. Şu çocukların

yaptıkları, eli sopalı, silâhlı adamların yaptıkları, fırtınanın yapacakları yanında hiç kalır. Yıllar önce bir fırtına atlattıydım da, aklıma geldikçe hâlâ tüylerim diken diken olur. Ne olur, gel şu yaşlı gül ağacını dinle de delice fikirlerinden vazgeç. "Öfkeyle kalkan zararla oturur." diye bir söz var. Pişman olursun sonra..."

Öfkeden kızgın ateş parçasına dönen gül fidanı, avaz avaz bağırdı:

– Ben böyle elleri kolları bağlı durmaktan usandım. Dayanamıyorum, dayanamıyorum... Şuradaki zavallı sarmaşık gibi ölmek istemiyorum. Rüzgâr beni bu çürük tahtalardan söküp atsın da isterse ondan sonra kıyamet kopsun. Umurumda değil!

Alttan almanın işe yaramadığını gören yaşlı gül ağacı, bu sefer ses tonunu yükseltti:

– Sen nankörün birisin, dedi. Ve uzun uzadıya anlattı. Dilinin döndüğünce, iplerinin, çivilerinin zararlı olmadığını, tam tersine yararlı olduğunu söylemeye çalıştı. Sahibi onu çok sevdiği için, uzun emek vererek bağlamıştı. Yoksa yerlerde sürünmez, çamurlara bulanmaz mıydı? Toz toprak içinde, ayak altlarında süründükçe nasıl güzel güller açardı? Hem tut ki rüzgâr aldı onu götürdü... Bunu yaparken iyi yürekli sahibinin bahçesine de evine de zarar vermeyecek miydi? Belki adam döndüğünde yıkık

bir kulübeyle karşılaşacaktı. Ya komşuları... Bunca yıllık kader arkadaşları? Böylesine bencil olmak soylu, nazik bir güle yakışır mıydı?

Gül fidanının sinirleri o denli yıpranmıştı ki söylenenlerin hiç birine kulak asmıyor, hâl diliyle "Dediğim dedik, çaldığım düdük." diyordu.

Sarmaşıktan arta kalan zavallı bir yaprak, rüzgârda uçuşarak yaşlı gül ağacına takıldı. İncecik içli sesiyle öyle hüzünlü bir ağıt tutturmuştu ki... Ve öylesine acı acı ağlıyordu ki bahçedekilerden çıt çıkmıyordu. Herkes can kulağıyla onu dinliyordu. Gök bile birkaç damla yaş döktü bu iniltiye. İri yağmur damlalarından biri, yaşlı gül ağacının büyükçe bir yaprağına düştü ve oradan da yavaşça yere süzüldü. Sarmaşığın son yaprağı, yaşlı gül ağacının dalları arasından küçük dalgacıklar hâlinde, yürek paralayan bir ahenkle inliyordu:

"Ben bir küçücük ak tomurcuktum

Aklım ermedi kış günü açtım..."

Yaprağın hüzünlü ezgisi, herkesi üzüp yumuşak bir ruh hâline iterken, gül fidanının sadece öfkesini artırmıştı. Hayatını yitiren zavallı arkadaşına benzemese bile, sonuçta kendisi de bir sarmaşık gülüydü. O da bir gün duvara mıhlı olarak ölüp gidebilirdi.

Yaprak, hüzünlü şarkısını sürdürüyordu:

"Ala yellere, bora yellere, kara yellere..."

Dayanamayıp diğer çiçekler de minik yaprağa katıldılar. Hep beraber söylediler:

"Ben bir küçücük ak tomurcuktum

Aklım ermedi kış günü açtım..."

Rüzgâr, artık tutunacak dalı kalmayan sarmaşık yaprağını önüne katıp başka yerlere sürükledi. Yaprak gidince, diğerleri de sustu. Yalnız gül fidanı ağlamaklı bir sesle tekrarlayıp durdu:

"Ala yellere, bora yellere, kara yellere..."

Gözünü bir noktaya dikti. Hıçkırarak, "Çağıracağım işte!" dedi. "Kara yelleri, bora yelleri çağıracağım!"

Yaşlı gül ağacı, olacakları tahmin ettiği için korkudan çıldıracak durumdaydı. Gül fidanının fırtınayı çağırmaması için, çağırsa bile rüzgârın onun çağrısını kabul etmemesi için dua edip durdu. Ha çağırdı, ha çağıracak diye kulağı tetikte, heyecanla bekledi durdu.

... VE FIRTINA

Gül fidanının bunalımı, gittikçe artıyordu. Kendi başına ip ve çivilerinden kurtulmayı denedi, başaramadı. Çırpınırken dalları zedelendi. Çaresiz bir şekilde kendini bıraktı. Kesik kesik hıçkırmaya başladı. Tam bu sırada rüzgâr, dallarını tatlı tatlı

sallamaya başladı. Gül fidanı dayanamadı. Sinirli, sabırsız bir sesle:

– Hişşşşt! Rüzgâr kardeş, dedi. Başım dertte, bana yardım etmek ister misin?

Rüzgâr, bir sürü ağaç arasından kimin kendisine seslendiğini anlayamadı. Merakla etrafı yoklarken, gül fidanı yeniden konuştu:

– Hişşşşşt, rüzgâr! Buradayım. Beni duyuyor musun? Bana bir iyilik yapar mısın?

Yaşlı gül ağacı, konuşulanları duymuştu. Heyecandan yüreği duracaktı neredeyse. "İnşallah rüzgâr bu saçma teklifi kabul etmez." diye dua etti içinden. Ama aksiliğe bakın ki bu rüzgâr sanki bir iyilik meleğiydi. Allah'ın izniyle isteyen herkesin yardımına koşmaya hazırdı. Bundan büyük bir zevk alırdı:

– Elbette iyilik etmek isterim. Ama neredesin? Seni göremiyorum ki, dedi.

Biraz arayınca, gül fidanını fark etti. Kendisinden yardım dileyenin "körpecik bir gül fidanı" olduğunu görünce şaşırdı. Dallarına hafifçe üfledi. Yapraklarını okşadı.

Küçük gül, heyecanla rüzgâra dil döktü:

– Canım rüzgâr, cicim rüzgâr, ne olur yardım et de özgürlüğümü engelleyen şu bağlarımdan kurtulayım. Güneş gibi hür olayım.

Rüzgâr biraz düşündü. Gül fidanının teklifi ona pek de mantıklı gelmemişti:

– Doğrusu çok şaşırdım, dedi. Seni ayakta tutan bu ipler değil mi? Büyüyüp gelişmene yardım eden onlar değil mi? Senin böyle ter ü taze güller açmanda onların da karınca kararınca yardımı yok mu?

Rüzgârın amacı, küçük gülü düşüncesinden caydırmaktı. Yaşlı gül ağacı bunu fark eder etmez, sevinçle atıldı:

– Gördün mü acemi çaylak! Aynı şeyleri ben de söylememiş miydim?

Küçük gül, ayağının dibindeki yaşlı güle çıkıştı:

– Rica ederim, sen karışma, dedi. Ben ne yaptığımı çok iyi biliyorum!

Yaşlı gül ağacı, rüzgârın isteksiz bir tavır takınmasına da güvenerek sustu.

Gül fidanı, rüzgâra yeniden seslendi:

– Sen beni bu bağlardan kurtar, ötesine karışma. Ben ipsiz, çivisiz de büyürüm. Onlarsız da duvarlara tırmanırım. Belki başka diyarlara uçarım. Benim yapacağım işleri benden iyi bilecek değilsiniz ya...

Söylenenlerin doğruluğundan kuşkusu vardı rüzgârın. Gül fidanının kendi başına yerlerde yaşayabileceğini, karşısına çıkacak çeşitli zorlukları yenebileceğini aklı pek kesmiyordu. Yağmurda çamurda,

karda fırtınada ne yapardı? İnsan tabanlarından, hayvan pençelerinden nasıl sakınırdı? Bu ve benzeri endişelerini olgun bir tavırla anlattı. Fakat gül fidanının söz dinlemeye niyeti yoktu. Nuh diyor, peygamber demiyordu. "Ne olur rüzgâr kardeş, ne olur iplerimi çöz, çivilerimi sök." diyordu. Böyle tutsaklar gibi yaşayacak biri olmadığına rüzgârı inandırmaya çalışıyordu. "Sen yardım etmesen bile, ben ne yapar eder, mutlaka buradan kurtulmanın çaresini bulurum." diyordu. Sesi yürek paralayıcıydı. En katı yüreklilerin bile bu yalvarışlara direnmesi mümkün değildi.

Rüzgâr, en sonunda "Sen bilirsin." dedi. Bir süre soluğunu kesti. Son sözlerini kafasında toparlayıp:

– Senin bu yaptığının doğru bir şey olmadığını biliyorum. Eninde sonunda pişman olacağından eminim. Ama ben yufka yüreklinin biriyim. Senin ısrarlarına dayanamıyorum. Görünen o ki yaptığına yürekten inanıyor ve benden yardım bekliyorsun, seni kırmayacağım. Dilerim çok kötü bir şey olmaz.

Yaşlı gül ağacı:

– Aman rüzgâr, yapma ne olur! Bari sen onun aklına uyma. O daha bir çocuktur. Ne istediğini bilmiyor, diye yalvar yakar olduysa da dinletemedi. Rüzgâr şiddetle esmeye başlamıştı bile. Çıkardığı korkunç uğultu, yaşlı gül ağacının titrek sesini yuttu.

Rüzgâr, süratle ağaçların arasına daldıkça,

kulübenin duvarlarına, bahçenin çitlerine çarptıkça sesi daha da yükseliyordu. Eserken, iyice koyulaşmış bulut kümelerini de önüne katıyordu. Bahçenin tahta kapısı hızla açılıp kapanıyor, açılıp kapandıkça da "Tak tak" diye sinir bozucu sesler çıkarıyordu.

Önce günebakanın sarkık başı küt diye yere düştü. Çocukların kırdığı camın, geriye kalan parçaları da şangırdayarak düştü. Camsız pencereden içeriye dalan sert hava, perdeyi yelken gibi şişirdi. İçeriden sesler geldi. Birkaç parça eşya düşmüş, belki de kırılmıştı.

Badem ağacı, bir sağa, bir sola bükülüyor, bazı dallarından çatırtılar duyuluyordu. Kimi zaman dalları yeri öpüyordu.

Kapının önündeki güzel gül ağacında tek bir gül bile kalmadı. Ortalık bir anda uçuşan yapraklarla doldu. Zavallı gül ağacı, havada uçuşan çocuklarına bakarken, sarı çiçek ilâhîsini geçiriyordu aklından. Biraz sonra geçiremez oldu. Çünkü ölmüştü. Kendini aman bilmez rüzgârdan koruyacak kalkanı yoktu. Kökünde kuvvetli bir sancı hissetmiş, hemen arkasından yavaşça yana yıkılmıştı. Gelen bir başka rüzgâr dalgasıyla da iki karış öteye sürüklenmişti.

Rüzgâr âdeta kendinden geçmişti. Kendini tutamıyordu artık. Bir küçük sarmaşığa yardım edeyim, onun hevesini tatmin edeyim derken,

birçok canlıyı yıkıp yok ediyordu. Bahçelilerin hepsi feryat ediyordu. Ama duyulan sadece rüzgârın sesiydi.

Küçük sarmaşık gülü, rüzgâr esmeye başlayınca sevinçle kahkahalar atmıştı. Ancak rüzgâr hızını artırınca canı yanmış, canı yandıkça suratı asılmaya başlamıştı. Çivilerden kurtulmak sandığı kadar kolay değilmiş.

Yaşlı gül ağacı ise kısa boylu olduğu için, daha az etkileniyordu rüzgârdan. Biraz sallansa da, arkasını kulübe duvarına dayadığı için yere yığılmaktan kurtuluyordu. Yaşlı olduğu için biraz üşüyordu, ama ümidini bütünüyle kaybetmemişti. "Böyle giderse belki paçayı kurtarırım." diye düşünüyordu.

Gül fidanının tepesindeki çivilerden biri sökülmüş, güllerle yüklü bir dalı aşağı sarkmıştı, ama o kadar... Rüzgâr bütün kuvvetiyle estiği hâlde, diğer çivilerini sökemiyordu. Küçük canı acıyor, üşüyor ve artık korkuyordu. Rüzgârın dediği çıkmış, pişmanlık duymaya başlamıştı. "Yeter artık, dur! Ne olur esme, dur!" demek istiyordu. Fakat, anlamsız gururu buna engel oluyordu. Pişman olduğunu belli etmemeye kararlıydı. Rüzgâr azıcık daha şiddetlense, belki ipleri kopardı. Bu düşünceyle avundu. Varsın biraz daha canı yansındı.

"Biraz daha kuvvetli! Daha kuvvetli..." diye mırıldandı titrek bir sesle.

Rüzgâr hızını artırdı. Çitlerden biri devrildi. Bir

çok çiçek altında ezildi. Kırılan dallar, uçuşan yapraklar arttı. Yaşlı gül ağacının büyükçe bir dalı yere düştü ve bir daha kalkmadı. Canından bir parça kopan ihtiyar, "Ah sahibimiz, burada olsaydı!" diye söylendi. Bu toy çocuğa ancak o engel olabilirdi.

Rüzgâr, gül fidanının bütün pembe güllerini aldı. Gül fidanı buna çok, ama çok üzüldüğü hâlde, "Olsun, sonra yine açarım." diyerek avutmaya çalıştı kendini.

Çatıdaki kiremitlerden birkaçı uçarak yere düştü. Korkunç sesler çıkararak parçalandı. Kulübesinin önünde duran köpek, ipini koparmış, gezinip duruyordu. Şaşkınlık içinde, acı acı havlıyordu. O da üst üste gelen felâketlerden bezmiş gibi görünüyordu. Asma ağacının bazı dalları çardaktan boşandı. Masa büyük bir gürültüyle devrildi. Çardağın sırıklarından biri çitlerin üzerine yıkıldı.

Ve sonunda gül fidanının diğer çivileri de çatırdamaya başladı. Güzelim gül, baygın bir şekilde boylu boyunca yere uzandı.

Rüzgâr dinmişti. Fakat gökyüzünde biriken kara bulutlarda, yeryüzüne iri yağmur damlaları yağmaya başlamıştı. Damlalar çoğalıp sağnağa dönüştü.

Ne zamandır baygın yatan küçük gül ağacı, üstüne boşalan yağmurun etkisiyle kendine geldi. Önce nerede olduğunu anlayamadı. Ondan aşağıda

ıslak topraktan başka bir şey yoktu. Bir karış ötesini bile göremiyordu.

Bir süre sonra olup bitenleri hatırladı. Artık çivilere bağlı olmadığını görünce, içini bir sevinç sardı.

Ama mutluluğu fazla sürmedi. Bir yandan sürekli yağan sağnak canını incitirken, bir yandan da yerde biriken sular arasında yüzen yaprakları onu üşütüyordu. Çamurda yatmaya da alışık değildi. Dallarının çamurlara bulanması rahatsız ediyordu onu.

Hele fırsat bulup etrafını inceleyince, mutsuzluğu iyice arttı. Bazı arkadaşlarının öldüğünü, yaşlı gül ağacının yaralandığını ve bahçedeki, kulübedeki yıkımı fark edince, vicdan azabı duymaya başladı. Utancından sesini çıkarmadı. Başını çamurlara gömdü, hazin hazin ağlamaya başladı.

Hayatta kalan diğer varlıklar, yağmurda duş yapıp temizlenirken, kendisi gittikçe çamura batıyordu. Bir şeyler yapmaya çabaladıkça daha beter oluyordu. Yere düşmesinin üzerinden henüz çok az bir zaman geçmiş olmasına rağmen, eski yaşantısını aramaya başlamıştı bile. Hiç sevmediği çivilerle iplerine yeniden kavuşmayı ne kadar arzuluyordu.

Akşama doğru, yağmur yavaşlamış çisilti hâlini almıştı. Gül fidanı soğuktan tir tir titriyordu. Çok üşüyordu. "Böyle donup gideceğim galiba." dedi

kendi kendine. "Ah kulübe sahibi gelinceye kadar bir dayansam... Belki görür de kaldırır beni. Duvara bağlar. Ahh, ah, meğer ben ne akılsızmışım!"

Bir ara rüzgâr yeniden görünerek, gül fidanına:

– Nasılsın bakalım? Memnun musun hâlinden, diye sordu.

Gül fidanı, hiç şüphesiz yeni durumundan memnun değildi. Ama bunu rüzgâra söylemedi. Kendisini bu hâle getirsin diye o kadar yalvardıktan sonra, şimdi kalkıp da pişman olduğunu söylerse ayıp olmaz mıydı?

– Bilmem ki... Henüz yeni kurtuldum. Hele biraz zaman geçsin de, diye cevap verdi.

Rüzgâr, gül fidanının sözlerine kanmadı. Onun pişman olduğunu çok iyi biliyordu. Bunu ona söyledi.

Küçük gül ağlamaklı bir sesle:

– O zaman bana yine yardım et, dedi. Beni eski yerime kaldır.

Rüzgâr:

– İşte buna benim gücüm yetmez, dedi.

Herkesin kendine has özellikleri, yetenekleri vardı. Onarmak onun görevleri arasında yoktu. Kendisine böyle bir kabiliyet verilmemişti. Rüzgâr, salına salına ve sessizce uzaklaştı oradan.

BÜYÜK PİŞMANLIK

"Hele bir sabah olsun, güneş toprağı ısıtsın, o zaman durumum sanırım daha iyi olur. Topraktan yükselen buğuları damarlarıma çekerim. Isınır, canlanırım."

Titreyen küçük gül, bu hayallerle kendini avutuyordu. Kendi kendine umut şırınga etmekten başka çaresi kalmamıştı. Ama bu çabaları da kâr etmiyordu. Sıcak ümitleri, içini titreten soğuğu kovamıyordu.

Ortalığı zifirî bir karanlık kaplamıştı. En ufak bir şey bile görünmüyordu. Hiç böylesine karanlık bir gece hatırlamıyordu. Karanlık ve uzun... Ürpertici karanlık, dalın yalnızlığını ve perişanlığını artırıyordu. Çaresizlik içinde hıçkırırken, "Ölüm dedikleri bu olsa gerek. Ben galiba, yavaş yavaş ölüyorum." diye düşünüyordu. Öyle kötü bir durumda idi ki günebakanların, sarı gülün akıbetini bile arar oldu. Sayıklıyor muydu, kendine ağıt mı yakıyordu, belli değildi. "Onlar hiç olmazsa, apansız, acı çekmeden can verdiler. Ya ben, ya ben... Bu soğuğa, suya, karanlığa, yalnızlığa ve en kötüsü vicdan azabına nasıl dayanırım? Şu gülsüz, goncasız çirkin durumum da cabası. Hiç değilse onurlu bir şekilde ölseydim." diyordu.

Sonunda ağlamaktan da yoruldu. Aklına, yaşlı gül ağacının sabır konusunda verdiği öğütler geldi. O, görmüş geçirmiş bir ağaçtı. Onun sözünü dinlememekle ne kadar akılsızlık etmişti. Pişmandı gerçi, fakat artık ok yaydan çıkmıştı bir kere. "Atılan ok, yaşanan ömür ve söylenen söz geri gelmezmiş." Bunu ona bir defasında yaşlı gül ağacı söylemişti. Ne de doğru demişti. Belki sabır göstererek Allah'ın

lütfuyla bu durumdan kurtulabilir, eski yerine dönebilirdi.

Ağlamaktan kızarmış, yorgun gözlerini havaya kaldırarak "Allah'ım bana sabır ver, dayanma gücü ver, dayanma gücü ver." diye mırıldandı.

Allah'a yakarmak gül fidanını biraz rahatlattı. Kapkaranlık gökyüzüne inat, sanki içinde yıldızlar kırpışmaya başladı. Zihni birden berraklaştı. Daha soğukkanlı düşünmeye başlamıştı. Durumunu enine boyuna değerlendirdi. Ve anladı ki kendisi için tek kurtuluş çaresi, kulübe sahibinin dönmesidir. Eğer dayanır, soğuktan ölmez veya çamurda çürümezse, kulübe sahibi döndüğünde durumunu görecek ve mutlaka kendisine yardım edecekti. Kendi kendine sabır telkin ediyordu:

"Sakın kendini kapıp koy verme! Direnç göster. Yoksa ölür gidersin Allah korusun. Ah kuş beyinli gül, ah... Gördün mü neler becerdiğini?"

O kadar bitkindi ki karanlıklardan gelen sesi zar zor duydu. Sesin sahibinin yaşlı gül ağacı olduğunu anlayınca biraz canlandı. Şu yaşlı ağaç aslında ne kadar iyi yürekliydi. Bakın hele, kendisine yapılan onca kötülüğe rağmen yardım etmeye çalışıyordu. Bunca yıkıma sebep olan küçük gülün ölmemesi için yol gösteriyordu. Üstelik de yaralıydı. Kendisi olsa, bırakın iyilik yapmayı, tam tersine büyük bir kin duymayacak mıydı? Dünyada

öylesi iyilikseverlerin bulunması küçük güle çok dokundu. Dünya belki de böylelerinin yüzü suyu hürmetine dönüyordu. Herkes gül fidanı gibi bilgisiz ve bencil olsa bu dünyanın hâli nice olurdu? Bunları düşündükçe küçük gülün pişmanlığı artıyordu. "Ah!" diyordu kendi kendine, "Bu azaptan kurtulup ayağa kalksam, aynı şeyleri hiç tekrarlar mıyım? Bir kalksam. Bir kalkabilsem..."

Yaşlı gül ağacı inleyerek:

– Dayan... Bırakma kendini! Sabret, dedi.

– Dayanacağım, dedi gül fidanı. Kendimi asla bırakmayacağım.

Gül fidanı, inancından gelen ümitle güçlendi sanki. Soğuğu daha az hissetmeye başladı. Yaraları şimdi daha az acı veriyordu. Kendi cinsinden birinin sesini duymak onu yalnızlık batağının içinden çekip almıştı. Onu düşünen birilerinin bulunduğunu bilmekten anlatılmaz bir haz duymuştu. O şefkatli, titrek ses meğer ne kadar anlamlı, ne kadar büyülüymüş.

Kulübe sahibinin, çardak altındaki sohbetlerinden birinde arkadaşlarına "Karamsarlık bir bataklıktır, düşersen boğulursun." dediğini hatırladı. Yine bir şairin, "yaşayanların hep azimleri ve ümitleri sayesinde yaşadıklarını, Allah'tan ümit kesenlerin ruhlarının ağladığını" belirttiğini duymuştu. Bunları düşünmek bile ona yaşama gücü veriyordu.

Daha önce de duymuştu bu sözleri, ama demek ki anlamını kavrayamamıştı. Bu bilgisizlik, anlayışsızlık ne kötü şeydi.

"Ya sabır... Ya sabır..." demeye başladı sürekli. "Dayanacağım, kurtulacağım Allah'ın izniyle." diye kendi kendine telkinde bulundu. Bu güçlü ve yoğun duyguları yaşarken, bir yandan da yolu gözlüyordu. Sebepler açısından umudu kulübe sahibi idi. Onun bir an önce gelmesi için Allah'a yalvarıp yakardı.

Aradan ne kadar zaman geçti, bilmiyordu. Birden yer sarsılmaya başladı. Boylu boyunca yere uzanmış olduğu için bunu hissetti. Kulakları yere yapışıktı. Yerin sarsılmasıyla beraber, o zamana kadar duyduğu seslere benzemeyen bir ses de duydu. Bu, acayip bir homurtuydu. Küçük gülün şaşkınlığını fark eden yaşlı gül ağacı, "Korkma!", diye uyardı onu, "Bu bir otomobil sesi." "Böylesine acayip homurdayan otomobilin nasıl bir şey olabileceğini, ne işe yarayacağını düşünürken, zifirî karanlıkta parlak bir ışık belirdi. Sesle beraber yaklaşan ışık, ortalığı gündüzmüş gibi aydınlattı. Ses ve ışık yaklaştı, yaklaştı... Sonunda kapının önünde dev gibi bir yaratık belirdi. Bir iki sendeleyerek durdu. Ses kesildi, insan konuşmaları duyuldu. Gül fidanı, sahibinin sesini diğerlerinden hemen ayırt etti.

Kalbi daha hızlı atmaya başlamıştı. "İşte dualarım kabul edildi!" diye haykırmaya başladı. Sahibi birazdan onu yerlerde çamurlar içinde sürünürken görecek, ona acıyacak ve dayanamayarak şefkatli elleriyle onu kaldıracak, tekrar duvara bağlayacaktı.

Duvar... Yüksekler.. Ne güzeldi. Kaç defa dinlediği otomobil sesini bile yerde başka türlü duyuyordu. Ne korkunç sesti o? Çevresindeki varlıklar bir başka türlü görünüyordu. Arabaya, insanlara alttan bakmıştı. Ne biçimsiz görünüyorlardı. Hâlbuki duvara bağlıyken, her şeye üstten bakıyor, onları daha iyi, daha güzel görüyordu.

Otomobilden bir genç kızı karga tulumba çıkardılar. Kulübe sahibi onu sırtına alarak aceleyle bahçeye girdi. Telâşlı adımlarla yürüdü. Gül fidanının yanından geçerek kulübeye girdi. Gül fidanı alttan baktı. Kızın gözleri yumuluydu. Benzi sararmıştı. Ama onlar gül fidanını fark etmediler. Oysa adamın, bahçenin durumunu fark edeceğini, çok şaşıracağını, üzüleceğini düşünüp durmuştu. Durum hiç de düşündüğü gibi olmamıştı.

Çok az bir zaman sonra, adam dışarı çıktı. "Tamam, şimdi beni görecek!" diye yeniden sevindi gül fidanı. Ama adam onu göremeyecek kadar telâşlıydı. Üstelik birkaç yaprağını çiğneyerek geçti. Otomobilden bir bohçayla küçük bir çanta alarak geri döndü. Kulübesine girdi.

Otomobil, ışığını ve sesini de beraber götürerek gitti. Ortalık yeniden zifiri kanlığa kaldı. Kulübede zayıf titrek bir lâmba ışığı hissettirdi kendini. Ama çok geçmeden o da görünmez oldu. Adam, camları kırık pencereyi, soğuk girmesin diye yastık, battaniye gibi şeylerle kapatmıştı.

Gül fidanı yine karanlıkta ve yalnızdı. Deminki sevinci uçup gitmişti. Kurtuluş ümitleri suya düşmüştü. Sabırsızlıkla beklediği sahibi tarafından fark edilmeyişi, hele hele çiğnenişi acılarına acı katmıştı. "Her şey bitti. Artık bana kurtuluş yok." diyerek hıçkırmaya başladı.

Rüzgârın oralarda ağır aksak gezindiğini fark etti. Daha önce yardım dilediğini ve olumsuz cevap aldığını hatırlar gibiydi. Ama denize düşen yılana sarılırmış. Tekrar yardımcı olmasını istedi. Aslında böyle davranmak gururunu incitmiyor değildi. Ama o kadar çaresizdi ki... Rüzgâr:

– Ben seni uyarmamış mıydım, dedi ve devam etti:

– Ölüm korkusu ne tuhaf bir duygu değil mi? Kelepçeye benzettiğin ipler, çiviler meğer en iyi yardımcılarınmış. Can dostlarınmış. Değil mi?

Küçük gül, ağlamakla karışık dedi ki:

– Ama ben özgür olmak istemiştim. Bu ayıp bir şey değil ki. Ben... Ben esir olarak yaşamak için

yaratılmış biri miyim? Sana göre hava hoş. Sen her tarafı gezip duruyorsun. Benim gibi duvara bağlı, toprağa mıhlı olarak yaşasan böyle söylemezdin.

Rüzgâr yumuşakça dedi ki:

– Özgür olmayı arzulamak elbette ki ayıp bir şey değildir. Ama sen gerçek özgürlüğün ne olduğunu biliyor musun? Dünyadaki bütün canlıların, hayatlarını sürdürmeleri için bir şeylere ihtiyaçları var. Onlar sayesinde gelişir, güçlenirler. Onlar sayesinde yaşarlar. Bazı şeyleri silkip atmak, özgür olmak anlamına gelmez. Tam tersine tutsak olmak, kendini sınırlamak, belki de yok olmaktır. Hem sonra bencil davranmamak gerekir. Özgür olmayı dilerken, başkalarının özgürlüğünü kısıtlamak doğru değildir. Hâlbuki sen sadece kendini düşündün. Özgür olayım derken, arkadaşlarının ölümüne veya sakatlanmalarına sebep oldun. Beni de buna alet ettin. Keşke ne istediğini bilseydin.

Rüzgâr, gül fidanı belki bir şeyler söyler diye bir süre bekledi. Küçük gül süt dökmüş kedi gibiydi. Ne söyleyebilirdi ki. Rüzgâr devam etti:

– Bir özgürlük türküsüdür tutturdun. Başkalarının da hakkı hukuku olabileceğini düşünmedin. Bırak başkalarını, kendini bile düşünemedin. Bir yavru kuş düşün. Yol yön tanımayan, sağı solu bilmeyen, henüz kanat bile çırpamayan bir yavru kuş... Kendisini koruyamayan böyle bir yaratığa,

haydi bakalım özgürsün, dilediğini yapabilirsin dense, sonra da yuvasından, anasının kucağından alınıp atılsa ne yapar? Bu tehlikeli yerde nasıl yaşar? Hayatın zorluklarına ne kadar direnebilir?

Rüzgârın konuşması uzun sürdü. Çok yer gezmiş, çok şey görmüştü. Yükseklerde, alçaklarda, meydanlarda, tenhalarda, köylerde, şehirlerde; kısacası akla gelebilecek her yerde esmiş ve çok şey öğrenmişti. Kesin olan şuydu: Hayatta hepimizin havaya, suya, güneşe, toprağa, rüzgâra, yağmura, değneğe, tasmaya, çiviye, ipe, bastona, ana kucağına, dam saçağına, şuna veya buna... Mutlaka bir şeylere ihtiyacımız vardı. Çeşitli örnekler vererek bunu küçük gülün aklına koymaya çalıştı. Bunca şeyi anlatmak rüzgârı neredeyse yoracaktı. Ama bütün bunlara rağmen, gül fidanı:

– Güneş gökyüzünde ipsiz urgansız geziniyor ya, deyince, rüzgâr biraz öfkelendi:

– Hey gidi küçük fidan, dedi. Sen güneşi başıboş mu zannediyorsun? Şu evrende güneş gibi bağımlı başka kim var? Hep vaktinde doğar, vaktinde batar. Kendisi için çizilen yoldan çıkmaz. Hiç öğle vakti ufukta gezdiğini veya akşam üzeri göğün tepesinde asılı durduğunu gördün mü? Dünya kurulalı beri hep aynı taraftan doğar. Aynı taraftan batar. Hiç kuzeyden veya güneyden doğduğuna şahit olan çıkmış mıdır? Yolunda azıcık bir şaşma

olsa ne olur dersin? Nerden bileceksin? Kıyamet kopar, kıyamet! Bütün kâinat birbirine karışır.

Gül fidanı:

– Dediklerini şimdi daha iyi anlıyorum, dedi. Demin şuradaki yaşlı gül ağacı da bana güzel öğütler verdi. O zaman da anladım ki bir çok konuda cahil kalmışım. Kimseler beni aydınlatmamış. Bilgili olsam bu hataları yapar mıydım? Bir daha böyle yanlış işler yapmamaya çalışacağım, söz. Ama artık dayanamıyorum. Eğer yardım edip beni buradan kaldırmazsan, ölebilirim. Ne olur kurtar beni bu bataklıktan!

Rüzgâr üzüntüyle cevap verdi:

– Maalesef, dedi. Artık sana yardım edemem. Daha önce de söyledim. Hayatta her varlığın bazı yetenekleri var. Beni sonsuz güç sahibi biri mi sanıyorsun yoksa. Yalnızca Allah'ın her şeye gücü yeter. Ben Allah'ın bana verdiği görevlerin dışına çıkamam ki. Taşımak, kırmak, düşürmek, dağıtmak, koparmak, sürüklemek, uçurmak gibi işleri çok iyi başarırım. Ama yapmak, dikmek, tamir etmek, düzenlemek ve benzeri işlerin üstesinden gelemem.

Böylece gül fidanının içindeki son ümit kıvılcımları da sönmeye yüz tuttu. Artık ölümün eşiğine gelmiş olsa da kendisine gerçekleri anlattığı için

rüzgâra teşekkür etti. Çaresizlik içinde, çürümeye yüz tutan köklerinin pes edeceği zamanı bekledi.

Rüzgâr, gül fidanının bu hâline çok acıdı. Onu yüzüstü bırakıp gitmeyi yediremedi kendine. Ölmek üzere olan bu garibe yardım etmenin mutlaka bir yolu olmalıydı:

– Dur hele. Allah'tan ümit kesilmez. Çıkmayan canda ümit vardır, derler. Belki bir çare bulunur, diyerek gül fidanını teselli etti.

Rüzgâr bir çare bulmak için epey kafa yordu. Bir aşağı bir yukarı esip durdu. Sonunda aklına bir fikir geldi:

– Bir kere deneyelim, belki yararı olur, dedi.

Yaralanan yaşlı gül ağacıyla, yerdeki küçük güle, kökleriyle toprağı sıkıca kavramalarını söyledi. Gerçi kendilerine zarar vermeden, biraz yüksekten esecekti, ama yine de tedbirli davranmakta yarar vardı. Esintisi onlara zarar verebilirdi.

Çok geçmeden "Buvvvvvv, buvvvvv!" diye sesler çıkararak esmeye başladı. O kadar kuvvetli esti ki çatı nerdeyse uçacaktı. Allah'tan sadece bir iki kiremit uçtu. Kulübe sahibinin, camları kırılan pencereye tıkadığı öteberiyle dayadığı tahtalar, büyük bir gürültüyle yıkıldı. Ortalıkta kararsız gezinen köpek, kapıya gelerek var gücüyle havladı. Rüzgârın çıkarttığı seslere köpeğin havlamaları da

katılınca, kulübenin sahibi uyandı. Elinde bir fenerle dışarı çıktı.

Fenerin ışığını öteye beriye yöneltince, yerde yatan gül fidanını gördü. Hemen içeri girdi. Çekiç, biraz ip ve çivi alarak döndü. Sarmaşık gülünü çamurların içinden çekti çıkardı. Birkaç yerinden duvara bağladı.

Küçük gül, sahibi tarafından alınıp duvara bağlandığını, böylece o berbat çamurlardan kurtarıldığını fark etmedi bile. Çünkü rüzgârın uğultusu onu etkilemişti. Hem daha önceki fırtınayı hatırladığı hem de gürültü ve esintiye dayanacak gücü kalmadığı için, yine bayılmıştı.

DERTLİ KUŞ

Bir müddet sonra küçük gül, çatıdan gelen seslerle uyandı. Mahmur gözleriyle etrafı inceledi. Önceleri her şey karmakarışıktı, dışı da içi de bulanıktı. Titreşen dış dünya bir süre sonra durdu. Netleşti. Ortalık savaş alanı gibiydi. Kafasının içi

de öyleydi. Hayal ile gerçek birbirine karışmıştı. Korkunç bir rüya gördüğünü sandı. Rüzgârla konuşmaları, sonra fırtına, daha sonra da yerdeki kısa, ama ibret verici yaşantısı... Her şey bir kâbus gibi geliyordu ona. Çamurlar içindeki hâlini hatırlayınca yeniden titremeye başladı.

Duvara bağlı olduğunu yeni fark etmişti. Kendini baştan aşağı inceledi. Yerdeki su birikintilerinden, cılk çamurdan kurtulmuştu. Evet gerçekten kurtulmuştu. Kendini tutamadı, küçük bir sevinç çığlığı attı. Fakat bu sevinci pek uzun sürmedi. Gözleri yeniden, harabeye dönmüş bahçeye ve kulübeye takıldı. Suçluluk duygusuyla utangaçlık birbirine karıştı. Bu duygular gülün bütün damarlarını, her nasılsa kurtulmuş yaprakçıklarını sardı. Uzun bir zaman ne yapacağını kestiremeden, öylece durdu.

Ortalık çok sessizdi. Sadece damı onaran ustaların çıkardığı takırtılar duyuluyordu. Bir de gül fidanının küçük ve boğuk hıçkırıkları...

Yaşlı gül ağacı, derin bir iç çekişten, azıcık oflanıp poflanıştan sonra kendini tutamayıp konuşmaya başladı:

– Neyse ki kendine geldin. Bir daha hiç uyanmayacaksın sandım, dedi.

Gül fidanı, yaptığı akılsızlığın artık bilincindeydi.

Bunun için de ezilip büzülüyor, söyleyecek söz bulamıyordu:

– Özür dilerim, diyebildi ağlamaklı bir sesle. Sıtmaya tutulmuş gibi de titriyordu.

Yaşlı gül ağacı, küskün bir tavırla:

– Özür dilemen neyi değiştirir ki, dedi. Olan oldu bir kere. Baksana ortalık savaş alanına döndü, işe yarar bir şey kalmadı bahçede. Üstelik iyi kalpli sahibimizin dertlerine de dert kattın. Çardağını, çitlerini, kulübesini yıktırdın, bozdurdun. Baksana sabah sabah işçiler buldurttu, onartıyor buraları. Daha günlerce uğraşacak ve belki de her şeyi eskisi gibi yapamayacak.

– Böyle olacağını nerden bilebilirdim ki, diye savunmak istedi kendini gül fidanı.

– Sus, diye çıkıştı yaşlı gül ağacı. Sus, artık konuşma! Seni az mı uyardım? Anlata anlata dilimde tüy bitti, ama tınmadın bile. Hem artık bunları konuşmanın ne anlamı var ki? Kanun kural bilmezliğin yüzünden, bencilliğin yüzünden hepimiz perişan olduk. Dilerim olup bitenlerden ders alırsın da bir daha böyle delilikler yapmaya kalkışmazsın. "Meğer bir musibet bin nasihatten evlâdır." diyenler ne de doğru söylemişler.

Gül fidanı:

– O da ne demek, diye sormaktan alamadı

kendini. Meğer ne kadar bilmediği şey varmış. Ve güzel şeyler öğrenmek ne kadar zevkli bir şeymiş.

Yaşlı gül:

– O, şu demek, diye sürdürdü konuşmasını, bilgiç bir tavırla. Başa gelen bir kötü olay, çoğu defa uzun uzadıya verilen öğütlerden yararlı oluyor. Zannediyorum hepimizin yaşadığı bu kötü olay, uzun nasihatlardan daha etkili olur.

Küçük gül tir tir titriyordu hâlâ. Yaşlı komşusuyla konuşmasını sürdürebilmek için büyük bir çaba harcıyordu:

– Çok haklısın, diyordu ince, titrek bir sesle. Öyle sanıyorum ki bundan böyle büyük sözü dinleyeceğim. Aklımın ermediği şeyleri büyüklerime ve o işi bilenlere danışıp öğreneceğim. Hatta bildiğimi sanıp, yapmayı düşündüğüm her iş için, arkadaşlarımın fikrini alacağım.

– Aferin, dedi yaşlı gül ağacı. Sevinci, sesine yansımıştı. Elbette dinleyeceksin. Yaşlılık demek, çok yaşamış olmak demektir. Çok yaşamak da, çok görüp geçirmek, değişik olaylara tanık olmak demektir. Sözün özü, tecrübe demektir.

Sonra hafif gülümsedi ihtiyar gül ağacı. Konuyu nükteyle bağlamak istiyordu:

– Yaşlılık tecrübe demektir de. "Ya tecrübe nedir?" diye sorarsan, derim ki: O da hayatta çekilen

acıların hepsi demektir. Hani lâf aramızda, canlıları biraz da senin gibi acemi çaylaklar tecrübe sahibi yapıyor.

Yaşlı gül ağacı, adı üstünde, yaşlıydı. Ayrıca geceki fırtına da çok etkilemişti onu. Bunun için çabucak yoruldu. Konuşmayı kesmiş, uyku ile uyanıklık arasında gidip geliyordu. Damdaki adamlar da işlerini bitirmiş, çekip gitmişlerdi. Etrafta çıt yoktu. Güneş, bulut parçalarının arkasında uzunca bir zaman kaldıktan sonra bir aralık kendini göstermiş, yine kaybolmuştu. Bütün gece yağan yağmurun etkisiyle hava serindi. Gül fidanının titremeleri şimdi daha da artmıştı. Güneş çıksın ve damarlarına kadar nüfuz ederek onu ısıtsın istiyordu. Hem de çok istiyordu. Ama güneşin çıkası yoktu.

Gül fidanı bir ses duyar gibi oldu. Kulak kabartınca, bunun içli ve son derece güzel bir ezgi olduğunu anladı. Bir zaman kendini, epeyce uzaklardan gelen bu belli belirsiz ezgiye kaptırdı. Tam anlayamıyor, ama yine de tarif edilmez bir zevk alıyordu. Ezgi bir aralık kesildi. Gül fidanı, ruhuna seslenen bu ezginin kesilişine üzüldü.

Badem ağacının dallarından birinde bir hareket görüldü. Hafif bir çırpıntı, bir hışırtı... Bir küçük yaratık kondu sanki ağacın dalına. Bir süre sonra oradan ezgi yayılmaya başladı. Şimdi daha

net duyuluyor, yürekleri daha bir sarıyordu. Yaşlı gül ağacı gözlerini araladı. "Bir bülbül bu!" dedi, "Ne de güzel ötüyor."

O içli şarkıları söyleyenin bir bülbül olduğunu öğrenince, içi bir hoş oldu gül fidanının. Sebebini kesin olarak anlayamadığı bir heyecan sardı her tarafını. "Eskiden şu yaşlı güle konanlardan herhâlde." diye geçirdi içinden. Biraz ağır işitmesine rağmen sesini nasıl da hemen tanımıştı bu ihtiyar. "Biri de beni sevse, benim dallarıma konsa... Bana güzel sevgi şarkıları söylese... Ne iyi olurdu." diye geçirdi içinden.

Oysa bülbülcük, hiç de mutlu görünmüyordu. Şarkısına bakılırsa, çok uzak diyarlardan gelmiş bir garipti.

"Ben bir küçücük sevdalı kuştum,

Aklım ermedi ellere uçtum..."

Böyle diyordu yanık sesli kuş. Ve böyle derken, gül fidanına, keçilerin darmadağın ettiği zayıf sarmaşığı hatırlatıyordu. Bülbülün şarkısı, zavallı sarmaşık yaprağının söylediği şarkıya ne kadar benziyordu.

"Belki gelir de dallarıma konar, güllerimi koklar." diye ümitlendi gül fidanı. Yaşlı gülün bir defasında şu türküyü mırıldandığını duymuştu:

"Ey benim gonca gülüm!

Saçların büklüm büklüm...

Baktım bir göz ucuyla,

Takılıp kaldı gönlüm!"

O güzelim kuş gelse, ona böyle şarkılar söylese... Bu ne muhteşem bir şeydi... Yaşlı gül bu türküleri de tecrübeyle öğrenmişti herhâlde. Kıs kıs gülmekten kendini alamadı.

Ama bütün gece çamurlar içinde yattığını, bir tek gülünün bile kalmadığını düşününce, koyu bir karamsarlığa kapıldı. Artık büklüm büklüm saçları mı vardı? Gonca dersen, hak getire... "Ah akılsız başım ah!" diye dövündü.

Bir aralık kendini süzdü. Hayret etti. Üzerindeki çamurlar yok olmuştu. Oysa daha önce de sözüm ona kendini incelemişti. Nasıl olmuş da fark edememişti? Yaşlı gül ağacı merakını giderdi. "Sen kendinden geçmiş bir durumdayken, ince bir yağmur yıkadı hepimizi. Yoksa bakılacak tarafımız kalmamıştı. Özellikle senin."

Buna sevindi gül fidanı. Ancak daha bir gün önce, top top güllerle donatılmışken yalnız hissediyordu kendini. Şimdi ise hem de yanıbaşında bir güzel bülbül öterken, tek gülünün bile olmaması ne korkunç bir şeydi. Bırakın gülleri, yapraklarının bile çoğu kopup gitmişti. İnce dallarının bazıları kırılmış, çirkince sarkmışlardı. Her yanını etraflıca inceledi. Birkaç küçük tomurcuğa rastladı. Mini

mini, heyecanlı, diri tomurcuklar... Bunlar, küçük gülün üzüntüsünü az da olsa giderdi. Bir an önce patlasınlar, ışığa, havaya merhaba desinler, çarçabuk büyüyüp kocaman güller olsunlar, diye sabırsızlanmaya başladı.

"Güneş çıksa. Bari güneş çıksa..." diye söyleniyordu sürekli. Güneş onu hem ısıtacak hem de onun derlenip toparlanmasına, yeniden gelişip serpilmesine yardımcı olacaktı. Güneşin aydınlık yüzünü görünce, tomurcukları daha çabuk patlayacaktı.

"Sabır... Sabretmelisin." diye uyardı yaşlı gül. "Unuttun mu? Koruk sabırla üzüm olurmuş. Hem şimdi güneşin sana görünmesi iyi değil. Isıtma, yakma gücünün çok fazla olduğu bir zaman şimdi. Allah korusun, içini kurutur sonra. Bunun için şanslısın. Yoksa bu zayıf hâlinle çarpılırdın."

Yaşlı gülün şimdiye kadar hemen bütün söyledikleri doğru çıkmıştı. Öyleyse en son söyledikleri de doğruydu. Bundan şüphe etmemeliydi. Hem bu değerli bilgileri kulak ardı etmemeli, iyice öğrenmeliydi. Benzeri durumlarda nasıl davranması gerektiğini öğrenmiş oluyordu. Artık ona sıradan bir ağaç gibi bakmıyordu. O bir bilge ağaçtı. Her kim olursa olsun, bilgili görgülü kişilere saygı duymalıydı. Kim bilir belki ilerde kendisi de saygı duyulan, sözü dinlenen bilgili bir gül ağacı olurdu.

Gül fidanı bunları düşünürken, bülbül yeniden, bu kez daha yanık bir şekilde başladı ezgisine. Ötmüyor, feryat ediyordu sanki:

"Aklım ermedi ellere uçtum,

Yaban ellere,

Duman ellere,

Gurbet ellere..."

– Bu ne dertli bülbül böyle? Söylediklerini tam duyduğum söylenemez. Ama ezgi yürek yakıcı. Vah vah!

Gül fidanı, yaşlı gülün söylediklerini az kalsın duymayacaktı. Kendini öylesine kaptırmıştı ezgiye. Elinde olmaksızın, bülbülün söylediklerini tekrarlıyordu: "Aklım ermedi ellere uçtum."

Yaşlı gül, şakayla karışık takıldı küçük güle:

– O da senin kafadan...

– Nasıl yani?

– Nasıl olacak, o da kuş beyinlinin teki.

Bülbül, badem ağacından pırrrr dedi, havalandı. Güllerin yakınında bir iki tur attı. Gül fidanının yüreği güm güm atmaya başladı. Bir konsa, bir konsa dallarına... Konmadı. Hemen yanıbaşındaki camın pervazına kondu.

Camı kırık pencerede solgun benizli, güzel bir

kız belirdi. Bu Gül'dü. Hiç konuşmadan, dokunmadan, gözleriyle sevdi kuşu. Bülbül, bir süre suskun, durdu. Sonra kanat çırparak havalandı. Döndü dolaştı, bu kez yaşlı gül ağacına kondu. Konar konmaz, içli sesiyle yeni bir ağıta başladı.

Gül fidanının içini bir kıskançlık yalımı sardı. Kendi gibi körpecik bir gül fidanı varken, gidip kulağı sağır, yaşlı bir ağaca konmuştu. Ağlamamak için zor tuttu kendini. Onları görmemek için yüzünü beri tarafa çevirdi.

Genç kız hâlâ penceredeydi. Baygın, cansız bakışlarla dışarıya bakıyordu. Bakmasına bakıyordu, ama bir şeyler görüp görmediği pek belli değildi. Gül fidanı; kızın, babasının sırtında, geceleyin eve taşınışını hayal meyal hatırladı. Demek iyi kalpli sahibi sonunda kızına kavuşmuştu. Ama duruma bakılırsa kızcağız hastaydı.

Yaşlı gül ağacıyla bülbülün konuşmaya başlamaları, gül fidanını penceredeki kızla ilgilenmekten alıkoydu. Elinde olmaksızın dikkatini onlara yöneltti.

Şu yaşlı gül de az kurnaz değildi hani. Dallarına konar konmaz bülbülün ağzını aramaya başlamıştı. Onu konuşturmak istiyordu. Usulca dedi ki:

– Yabancısın galiba. Üstelik de dertli. Yaktığın ağıtlara bakılırsa...

Bülbül öyle pek nazlı biri değildi. Hemen anlatmaya başladı.

Anlattığına göre çok uzaklardan geliyormuş. Bahar padişahının oğluymuş. Uçsuz bucaksız gül bahçelerinde yaşıyor, elvan elvan güllere güzel sesiyle aşk şarkıları söylüyormuş. Güller de kendilerini hiç naza çekmeden, aşkına karşılık veriyorlarmış. Ancak gelin görün ki yine de memnun değilmiş hayatından. İçine bir kez başka diyarları dolaşmanın, başka yerleri görmenin ateşi düşmüş. Daha farklı, daha güzel güllerin, daha canlı renklerin, daha hoş kokuların özlemini çekmiş hep. Bir gün almış başını, dervişçe düşmüş yola. Ne var ki evdeki hesap çarşıya uymamış. Başına gelmedik belâ kalmamış. Bırakınız daha güzel gülleri, daha canlı renkleri ve hoş kokuları, eski bahçelerini arar olmuş. Onların özlemiyle kavrulmuş, ama hiçbirini bulamamış. Üstüne üstlük dün gece amansız bir fırtınaya tutulmuş ki az kalsın aşkla çarpan minicik yüreği duracakmış. Hem pişman hem de gurbet ellerde perperişanmış.

Gül fidanı, bülbülün anlattıklarını soluk almadan dinlemişti. Dinledikçe kendinden söz ediliyor sanmıştı. Kaderin cilvesine bakın ki kulübenin sahibinin kızı da aynı tecrübeleri yaşamıştı. İçinde yine karmaşık duygular çalkanıp durdu. İplerinden kurtulmak için giriştiği talihsiz maceranın bir garip kuşcağızı bile etkilemesinden, ona acı çektirmesinden

büyük üzüntü duydu. Benzer arzu ve düşünceler taşıyan başka varlıkların bulunması, üzüntüsünü az da olsa azaltıyordu. Birazcık teselli veriyordu ona. Demek ki cahillik yapan, yanlışı doğru sanan bir tek kendisi değildi.

Yaşlı gül ağacı, bülbülü teselli etti. Azıcık moralini düzeltmeyi de başardı. Aralarındaki dostça sohbet ise gül fidanının yüreğine su serpti. Onu rahatlattı. Hele kendisini göstererek, "Bak şu acemi gül fidanıyla birbirinize ne kadar benziyorsunuz?" deyince, yüreğindeki kıskançlık alevi tamamen söndü. Hatta "Ah, ah.. Sen ne zaman adam olacaksın?" diye kendine kızdı bile. Bülbülcük, gül fidanına yan gözle bakıp gülümseyince, bir hoş oldu küçük dal. Belki ilk defa kendini mutlu hissetti. Tüy gibi hafifti:

– Herhâlde özgürlük budur, dedi kendi kendine.

– Buna aşk sarhoşluğu derler küçüğüm, dedi yaşlı gül.

Anlamlı anlamlı gülümsemişti. Gül de, bülbül de utanmıştı.

Kulübenin sahibi, akşama doğru, elinde yiyecek paketleri ve koltuğunda büyükçe bir cam parçası ile geldi. Vakit geçirmeden, gül fidanının yanıbaşındaki pencereyi kırık camlardan temizledi. Yenisini taktı.

Baba, çeşitli sebeplerle arada bir dışarı çıkıyordu. Kız ise ortalıkta hiç görünmüyordu. Hep kulübedeydi.

Güller onu çok merak ediyorlardı. Çıksa da tanışsalar, konuşsalar diye sabırsızlanıyorlardı. Kim bilir başından neler geçmişti? Acaba bir kaza mı geçirmişti? Onulmaz bir hastalığa mı tutulmuştu? Neden dışarı çıkmıyordu? Gelse, konuşsa, meraklarını giderse...

Gecenin geç bir saatinde kulübenin içi aydınlandı. Uyanmışlardı. Hem de herkesin uyuduğu bir zamanda. Bu hayra alâmet değildi. Biraz sevinç, biraz merak, biraz aşk... Bunlar küçük gülün de uykusunu kaçırmıştı. Onun için bütün dikkatiyle kulübeyi izliyordu. Kulübeyi ve içindekileri...

Kulübenin sahibi, telâşla dışarı çıktı. Bahçe kapısı gıcırdadı. Adam karanlıklarda yok oldu. Yaklaşık yarım saat sonra, elinde kocaman çantası olan bir adamla döndü. "Doktor bey, acele edin!" deyip duruyordu kulübe sahibi ona.

Küçük gül, yaşlı gülü de uyandırdı:

– Kalk, dedi. Olup bitenlere bakılırsa Gül Hanımın durumu iyi değil. Adam bu saatte doktor getirdi. Durumu acil olmalı.

Yaşlı gül uyku sersemiydi:

– Gül doktor mu olmuş, diye sordu. Güldü

küçük gül. Durumu yeniden açıkladı. Yaşlı gül telâşlandı:

– Anlaşılan acılar çevremizde otağ kurdu. Ne oluyor yahu? İyi, güzel bir gün geçiremiyecek miyiz, diye hayıflanmaya başladı.

Doktor, dışarıya çıkmak bilmiyordu. Çıkışı uzadıkça iki kafadar gülün kaygı ve korkuları da artarak sürüyordu.

Doktor nihayet dışarı çıktı. Kızın babasına, "Korkmayın, merak edecek bir durum yok." diyordu. "Korku, üzüntü... Dinlensin, kısa zamanda kendine gelir. Yazdığım ilâçları zamanında vermeyi de unutmayın."

Bülbül, bütün gece yanık sesini dereceğin sesine kattı. Gül fidanı artık üşümüyordu. Kendini daha iyi hissediyordu. Damarlarındaki özsu daha hızlı akıyor, yaprak ve dalları canlanıyordu. Tomurcukları patlamaya, gonca olmaya, gül olmaya hazırdı.

BAHÇE ŞENLENİYOR

Gül'ün gelişi ile kulübeye yeniden hayat gelmişti. Gelen giden çoğalmıştı. Doktor, doktorun yazdığı iğneleri yapan sağlık memuru ve adamın arkadaşları... Gelenler, birbiri ile çelişen iki duyguyu birden yaşıyorlardı. Adam, kızına kavuşmuştu. Ona

"Gözün aydın." diyorlardı. Ama kızı hastaydı. Bunun için de "Geçmiş olsun." dileklerini iletiyorlardı. Kulübe sahibi de aynı duyguları yaşıyordu. Kızına kavuşmanın verdiği coşkunluk ile hastalığından ötürü duyduğu korku ve üzüntü birbirine karışıyordu. Sevinmekle üzülmek arasında bocalayıp duruyordu. Kızının iyileşmesinden başka bir dileği yoktu. Neyse ki gelenler onu teselli ediyor, onun moralini düzeltiyorlardı.

Bazen kulübe sahibinin arkadaşlarının eşleri, çocukları da geliyordu. Hanımlar, evin, bahçenin dağınıklığını gidermek için yardım ediyorlardı. Çocuklar ise kulübeye pek girmiyor, daha çok bahçede oynuyorlardı. Hepsi de cıvıl cıvıldı. Bahçede âdeta şakıyorlardı. Bu durumları da sıkıntılı, zor günler geçiren bahçe sakinlerinin morallerini düzeltiyordu. Zararsız ziyansız oyunları, şarkılar söylemeleri; sayışmalar, birbirinden güzel tekerlemeler söylemeleri özellikle gül fidanını eğlendiriyordu.

Yaşlı gül, bu uyumlu, sevimli çocukları seyrederken, elinde olmaksızın daha önce tanıdığı yaramaz çocukları hatırlamıştı. Aralarında ne kadar fark vardı. Öncekiler ortalığı darmadağın ederken, bunlar hiçbir bitkiye dokunmamak, ezmemek, bir yaprağı bile koparmamak için çaba sarf ediyorlardı.

Bunların arasında, kıvır kıvır sarı saçları olan, boncuk gözlü, güler yüzlü, sevimli bir kız çocuğu

vardı. Gül fidanını farkedince içi heyecanla doldu. Birbirinden güzel yaratılan bu varlıkları daha yakından görmek istedi. Küçük güle yaklaşıp, hayran hayran bakmaya başlayınca, gül fidanının kalp atışları hızlandı, bülbül için sakladığı goncalarını bu afacan koparacak sandı. Canının acımasından çok bir kalp ağrısı duyacaktı.

– Eyvah, dedi.

Yeni bir acı olay mı geçecekti başından. Yaşlı gül, gül fidanının içinden geçenleri sezdi. Gülümseyerek:

– Korkma, diye uyardı. Yavaş yavaş insanları tanımasının iyi olacağını söyledi:

– Şu çocuğun yüzüne baksana. Hiç kötü bir çocuğun yüzüne benziyor mu, diyerek küçük bir ders verdi.

Yaşlı gül ağacı yanılmamıştı. Sevimli çocuk, goncaları bir süre hayranlıkla seyretti. Sonra ellerini arkasında bağlayıp yüzünü güle iyice yaklaştırdı. Gözlerini yumdu, burnunun ucuyla goncalara dokunup derin bir iki nefes çekti. Sonra da yüzündeki mutluluk izleriyle hoplaya zıplaya arkadaşlarına katıldı.

Anneler babalar, çocuklarını alıp evlerine gitmişlerdi. Gül ve babası kulübelerinde yalnız kalmışlardı.

Gül fidanı, artık yabancısı olmadığı bir sesi tekrar duydu. Bir araba sesiydi bu. Yaşlı güle:

– Duyuyor musun, diye sordu.

– Neyi, dedi yaşlı gül.

– Neyi olacak, araba sesini, dedi küçük gül. Nerdeyse bağırarak konuşuyordu. Yaşlı gül ağacı, özellikle son fırtınadan sonra işitme duyusunun biraz daha zayıfladığını söyledi. Onun için araba sesini henüz duymuyordu. Ama araba iyice yaklaşınca, o da duymaya başlamıştı sesi.

Arabadan iki polis çıkmıştı. Biri de arabada kalmıştı. Yaşlı gül ağacı:

– Hayırdır inşallah, dedi.

Küçük gül de:

– Hoppala! Polisin ne işi var burada, demekten alamadı kendini.

Polisler kulübenin kapısına geldiler. Henüz kapıyı çalmadan, adam açıverdi. Arabanın sesini duymuş, geldiklerini fark etmişti.

Adamla polisler arasında kısa bir konuşma oldu. Gül fidanı neler olup bittiğini çok merak ediyordu. Konuşulanları duyabilmek için kulak kabarttı ama fazla bir şey duyamadı. Yalnızca "Bizimle karakola kadar gelir misiniz?" dediklerini duydu.

Adam içeri girdi. Giyindi. Arabaya binerek polislerle birlikte gitti.

Acaba polisler kulübe sahibini niçin alıp götürmüşlerdi? Bir suç mu işlemişti? Yoksa kızı mı bir kabahat işlemişti? Bu soruları güller birbirlerine sordular. Kendilerince çeşitli yorumlar yaptılar. Sonunda yaşlı gül, boşuna kafa yormamalarını tavsiye etti:

– Dua edelim de adam bir an önce geri gelsin. O zaman herhâlde durumu öğreniriz, dedi.

Adam, yaklaşık bir saat sonra döndü. Hiçbir şey söylemeden, sezdirmeden içeri girdi.

Güller hâlâ meraktaydılar. Yaşlı gül:

– Döndüğüne göre önemli bir şey yok, diye fikir yürüttü.

Akşam üzeri polis arabası tekrar geldi. Arabadan eli kelepçeli iki adam çıkarıldı. Bahçeye girdiklerinde küçük gül birini gözlerinden tanıdı. Böylece merakları da büyük ölçüde giderilmiş oldu:

– Şu gözleri, yaşadığım sürece unutmam, dedi küçük gül.

Yaşlı gül, pek bir şey anlamadığını söyledi. Küçük gül, eli kelepçelilerin kendilerine zarar veren, sahiplerini yaralayan kötü adamlar olduğunu söyledi ona.

– İyi ama onlar üç kişi değil miydi, diye sordu yaşlı gül.

Küçük gül:

– Evet haklısın. Üç kişi idiler. Acaba birini yakalayamadılar mı, dedi.

Polisler, eli kelepçeli adamlara daha önce yaptıklarını aynen tekrarlattılar. Gül ağaçları ve bahçenin yaşayan diğer sakinleri, yaklaşık bir hafta önce yaşadıkları kötü olayları yeniden yaşadılar. Ancak bu sefer tehlikede olmadıklarını biliyorlardı. Hatta kendilerine ecel terleri döktüren adamların yakalanmış olmalarının verdiği bir huzur ve mutluluk içindeydiler. Yine de bütün dikkatleriyle, âdeta soluk almadan takip ettiler adamların yaptıklarını.

Bahçeye girişleri, kapıya gelişleri, kaçışları, kapıyı zorlamaları, kulübe sahibini yaralamaları, zulümler, hakaretler... Kısaca o gece yapılan her şey tekrarlandı. Polisler arada sorular soruyorlardı. Bazı hareketler bir kaç defa tekrarlanıyordu.

Gül fidanı, polislerin sorularına verilen cevaplardan kötü adamlardan birinin ölmüş olduğunu öğrendi. Meğer kasabada bir başka gasp olayına yeltenmişler. Kimsesiz bir adamdan para almaya çalışırken, adamın mecbur kalıp kendini korumak amacıyla vurduğu bir darbe sonucunda, gaspçılardan biri yaralanmış. Kaldırıldığı hastahanede ölmüş. Ölmeden önce verdiği ifade üzerine de arkadaşları polis tarafından yakalanmıştı.

Yaşlı gül ağacı, kederli bir sesle:

– Kötülüğün sonu yoktur, dedi. Görüyorsun, adamlar sonunda yakalandılar. İnşaallah kötülüklerinin cezasını çekecekler. Üstelik biri öbür dünyayı boylamış bile. Hem de âciz, zavallı sandığı bir ihtiyarın eliyle.

Gül fidanı:

– Evet, çok haklısın, dedi. O adamların yaptıklarının yanlarına kalmaması oldukça sevindirmişti onu.

Kem bakışlı adam pencereden içeriyi nasıl gözlediğini gösterirken, tıpkı o geceki gibi küçük güle sokuldu. Gül fidanı, adamın kollarına dikenlerini batırmak istedi. Ama adamın eli kelepçeliydi, eli kolu bağlı birine el kaldırmayı kendine yediremedi.

İşleri bitince, polis arabasına binip gittiler.

Kulübe sahibi, kendisini vuranların, kızına kavuşmasını erteleyenlerin yakalanıp sorguya çekilmelerine sevinmişti. Gül fidanı ile yaşlı gül de bir parça huzura kavuşmuşlardı. Başlarından geçen bir çok acı olayı unutmaya başlıyorlardı artık.

– Yakalanmaları iyi oldu, dedi gül fidanı. Yaşlı gül de:

– Elbette, dedi. Bir daha hiç kimseye kötülük edemezler. Umarım ıslah olur, topluma, insanlara hatta bitki ve hayvanlara yararlı, iyi birer insan olarak yaşarlar.

Kulübenin sahibi iki gün boyunca yalnız kızıyla ilgilenmişti. Gerçi ziyarete gelenler yardımcı olmuş, bahçeyi biraz toplamışlardı, ama yine de dağınık sayılırdı. Yaşlı gül ağacı biraz canlanmış, otlar, fideler uzamış, gül fidanı yeni goncalarla bezenmiş, yeni birkaç tomurcuğu patlamıştı. Buna karşılık çitler hâlâ yıkık, çardak bozuktu. Günebakanlar, yürek paralayan durumlarıyla ortada öylece kalakalmışlardı. Sarı gülün yaprakları iyice kurumuştu. Ortalıkta dağınık, düzensiz dallar, yapraklar vardı.

Kulübe sahibinin kızı, önceleri zaman zaman pencereden dışarıya bakabiliyordu. Üçüncü günü, akşama doğru dışarı çıktı. Küçük gül, bu güzel kızı baştan aşağı süzdü. Onu zevkle ve hayranlıkla seyretti. Onunla konuşmak için can atıyordu. Ama nedense kız hiç konuşmuyordu. Bahçede biraz gezindi. Çardağın altında uygun bir yere ilişti. Biraz temiz hava aldıktan sonra içeri girdi.

Bu iyiye işaretti. Demek ki iyi yürekli, masum yüzlü Gül iyileşiyordu.

GÜL'ÜN MEKTUBU

Güzel bir sabahtı. Dereciğin şarıltısı ve bülbülün şakıması göğü dolduruyordu. Güller erkenden uyanmışlardı. Canlı ve neşeliydiler. Gül fidanı, bülbülün sesini âdeta içiyor, onunla kendinden geçiyordu. Sabırsızlıkla, gelip dallarına konacağı, ona

özel olarak şakıyacağı zamanı bekliyordu.

Kulübe sahibi de erkenden uyanmıştı. Neşeli şarkılar mırıldanıyordu. Yüzündeki kederli çizgiler yok olmuştu. Gülümseyip duruyordu.

Bahçeyle uğraştı. Çitleri onardı önce. Çardağı yeniden kurdu. Asmayı incecik sırıkların üstüne uzatıverdi. Masayı, sediri düzeltti.

Belki de babasının yorulduğunu, dinlenmeye ihtiyacı olduğunu sezdiği için Gül, elinde kahvaltı tepsisiyle kulübe kapısında görünüverdi.

Çardağın altında baba kız güzel bir kahvaltı yaptılar.

Gül'ün sararmış benzine kan gelmişti. Babası da iyileşmiş, sargılarından, askılarından kurtulmuştu. Artık çalışabilecek güçteydi.

Kahvaltı boyunca gâh başlarından geçen acı olayları anlatıp ağlaştılar, gâh şakalar yaparak gülüştüler. Bahçeliler de onlarla sevindiler, onlarla üzüldüler. Paylaştıkça sevinçleri arttı, paylaştıkça üzüntüleri azaldı.

Gül fidanı, bahçenin onarılmasına, yeniden düzenlenmesine seviniyordu:

– Burası yakında eskisinden daha da güzel olacak. Göreceksin burası âdeta küçük bir cennet olacak, diye sevinçle söylendi. Yaşlı gül:

– Nereden biliyorsun, diye sordu gülümseyerek.

– Biliyorum, daha doğrusu tahmin ediyorum, diye böbürlendi gül fidanı. Bir yerde mutluluk varsa, sevgi varsa orası mutlaka cennete döner.

Bu düşüncesinden dolayı yaşlı gül ağacından kocaman bir "aferin" aldı.

Kulübe sahibi, zevkle, şevkle çalıştı. Bahçeyi gerçekten, gül fidanının düşündüğü gibi, eskisinden daha güzel yaptı.

Ev ve bahçe daha düzenli, daha güzel bir şekil almıştı. Ne de olsa bir genç kız eli değiyordu artık buralara. Çardağın altı çok temiz, çok şirin bir yer olmuştu. Gül fidanı bazen "Ah, buradan ayrılabilsem de ara sıra gidip orada otursam." diye geçiriyordu içinden. Ama böyle düşünür düşünmez de eski istekleri, başından geçen üzücü olaylar geliyordu aklına. Dileğinden hemen vaz geçiyordu.

Kulübe sahibi, kendi Gül'ü geleli beri, artık bahçeyle eskisi kadar ilgilenmiyordu. Güllerle de tabi ki. O, işine gidiyor, evde de sadece onarım gibi, odun kırmak gibi ağır sayılabilecek işlerle uğraşıyordu. Ev ve bahçe işlerini artık Gül üstlenmişti. Gerçi adam arada bir yine güllerle konuşuyordu. Altlarında ellerini yıkıyor, abdest alıyordu. Ama daha çok Gül bakıyordu onlara.

Bu durum gül fidanını üzmüyordu. Diğerlerini de. Çünkü yeni dostlar, yeni arkadaşlar edinmişlerdi. Evin yeni konuğu Gül de onları fark etmiş,

sevmişti. Gül fidanının kırık dallarını budamış, diğerlerini de güzel iplerle duvara sağlamca bağlamıştı. Bütün ağaçları, bitkileri aksatmadan suluyor ve seviyordu. Onun sayesinde iyice canlanmış, güzelleşmişlerdi.

Gül, bir felâkete uğrayarak bu dünyadan göçen küçük nazlı sarmaşığın yerine hemen yeni tohumlar ekmişti. Mini mini filizler, Kudreti Sonsuz'un izniyle toprağı delerek güne kavuşmuşlardı bile. İncecik iplere tutunarak hızla yükseliyorlardı. Gül fidanı, yakın komşusunun yerini, onu aratmayacak güzellikteki bir sarmaşığın doldurmasından memnundu.

Genç kız sayesinde yeniden güzelleşen ve güllerle bezenen gül fidanı, çok kısa bir zaman sonra bülbülün de dikkatini çekti. Artık dertli bülbül, etrafında uçuşup duruyordu. Şarkılarını gül fidanı için söylüyordu. Küçük gül bunu hissediyordu.

Ve bülbül, bir sabah dallarına kondu. Hayranlığını dile getiren şarkılar söyledi. Gül fidanı mutluluktan uçuyordu sanki. Dünyaya geleli beri hiç böyle güzel şeyler hissetmemişti. "Mutluluktan ölebilirim." dedi titrek bir sesle ve biraz da kızararak.

Yaşlı gül onları gülümseyerek seyrediyordu. Onlarda gençlik yıllarını görüyordu. Bir dizi güzel anı, yapraklar arasında titreşip titreşip uyanıyordu sanki. O da mutluydu. Çünkü geçmişi temiz ve güzeldi.

Adam gülüyordu, kızı gülüyordu, bahçedekiler gülüyordu. Gündüzleri güneş, geceleri ay ve yıldızlar gülüyordu. Her şey ne güzeldi. Daha doğrusu ne güzel yaratılmıştı.

Dünya güzeli Gül, babasıyla konuşuyor, dertleşiyordu. Zaman zaman gül fidanıyla da dertleşiyordu. Değişik zamanlardaki konuşmalar birbirine eklenince, Gül'ün yarım kalmış hikâyesi tamamlanıyordu.

Yaşlı gül oldukça meraklı biriydi. Gerçi herkes az çok bazı şeyleri merak eder, ama yaşlı gül de bu duygu biraz ağır basıyordu. Sık sık gül fidanına, Gül'ün kaçışına kadar olan olayları bildiğini, ama ötesini bilmediğini söylüyordu. "Arada karanlık bir devre var. Onu çok merak ediyorum." diyordu. Aslında gül fidanı da merak ediyordu. Ama onun kadar açığa vurmuyordu merakını. Acaba Gül nereye kaçmıştı? Orada ne yapmıştı? Niçin hastalanmıştı? Babasının kızından nasıl haberi olmuştu? Merak edilen, bu ve benzeri soruların cevaplarıydı.

Gül fidanı bu soruların cevaplarını bulmada, yaşlı gül ağacına göre daha avantajlıydı. Çünkü kulakları onun gibi ağır işitmiyordu. Gözleri de çok şükür keskindi. Zihni daha dinçti. Bölük pörçük anlatılanları bir araya getirmede, birbirine bağlamada başarılıydı.

Öğrendiklerini yaşlı gül ağacına anlatarak hem günlerine biraz renk ve canlılık katmak hem de

onun merakını gidermek istedi. Böylece Gül'ün hikâyesinin ikinci kısmı da aydınlığa çıkmış oluyordu.

Küçük gülün derleyip toparlayıp yaşlı gül ağacına anlattıkları şunlardı:

Soğuk bir kış günüymüş. Kar diz boyu. Dört duvar arasında canı iyiden iyiye sıkılan Gül, artık orada bir saniye daha kalamayacağını düşünmüş. Kaçma fikrini onun kafasına koyan arkadaşına gitmiş. Anlatmış sıkıntısını. Arkadaşı da hiç düşünmeden "Çek git!" demiş, "Ne duruyorsun buralarda? Bende sendeki güzellik olsa bir saniye bile durmam."

Dergi ve gazetelerde, kartlarda, posterlerde boy boy resimlerini gördükleri artistlere, mankenlere özenip duruyorlarmış zaten. Gidip ünlü birer artist olacaklarını düşler dururlarmış. Onları sıkan, yaşadıkları yeri bir zindana çeviren biraz da bu hayalleriymiş.

Arkadaşına "Gel, beraber gidelim." demiş Gül. Ama arkadaşı çeşitli bahaneler bularak önce onun gitmesini söylüyormuş. Çok geçmeden kendisi de gelecekmiş.

Ertesi gün, Gül, kendi tabiriyle pılıyı pırtıyı toplamış, baba evinin kapısını çekip gitmiş. Hem de kendisini herkesten, her şeyden çok seven babasını yapayalnız bırakarak.

O kadar toymuş ki yanlışı daha en başta yapmış. Hiç kış günü evden kaçılır mı? Üstelik plânsız programsız... Nereye, kime gideceğini, ne iş yapacağını düşünmeden. Büyük şehirde hayat nasıl bilmeden...

Anlattığına bakılırsa, evini koyup giderken heyecandan ölmek üzereymiş. Gözleri her şeyi bulanık görüyor, karşılaştığı bütün adamları babası sanıyormuş. Kolundan tutup sürükleyecek veya daha kötüsü, öldürücü bakışlarını gözlerine dikecek diye korkuyormuş.

Minibüse atlamış, yakın bir kazaya gitmiş. Böylece babasının onu bulma şansını azaltmış. Oradan atlamış otobüse, ver elini İstanbul...

Aslında otobüse biner binmez pişmanlık duymaya başlamış. Babasının, kaçtığını fark ederkenki durumunu düşünüp ağlamaklı bir hâl alıyormuş, tam dönmeye karar verdiği zaman başka duygular ağır basmış. Babasının gölgesinden kurtulma, bunaltan çevreden kaçma, renkli, büyük kent hayatı, ünlü biri olma tutkusu... Ne zamandır bu fikirler kafasında ve gönlünde yer ettiği için, pişmanlık hislerini siliveriyormuş.

İstanbul'da kendini savunmasız, kimsesiz, şaşkın bir kuş yavrusuna benzetmiş. Yuvasını zamansız terkeden bir yavru kuş...

Tek güvendiği şey, yanına fazlaca para ve ziynet

almasıymış. Ama bunun tek başına bir şeye yaramayacağını hemen fark etmiş. Bu büyük şehir, kendisinin yaşadığı yere hiç benzemiyormuş. İnsanlar kum gibi kaynıyor, kimse kimseyi tanımıyormuş. Yollar, arabalar... Ortalık mahşer gibiymiş. Ve kendisi bu mahşere yabancı, acemi çaylağın tekiymiş.

Daha otobüsten iner inmez, bir kaç serseri takılmış peşine. Korku, şaşkınlık ve utanç içinde ne yapacağını şaşırmış. Sık sık, "Şimdiki aklım olsa..." diyormuş Gül, bunları babasına veya küçük güle anlatırken. Öyle ya, şimdiki aklı olsa yapar mıydı bütün bunları? Elinde koca bir valizle, büyük bir şehrin kalabalık garajında yalnız başına duran bir genç kız. Şaşkın şaşkın etrafı seyrederken etrafında bir sürü fırsatçı, ahlâksız, serseri türemez mi?

Neyse her yerde iyi insanlar varmış. Orta yaşlı, aydınlık yüzlü bir yolcu, durumu fark etmiş. Yanına yaklaşarak yardım etmek istediğini söylemiş. Gül, çaresiz takılıvermiş peşine.

Adam, Gül'ü temiz bir pansiyona götürmüş. Oradan küçük bir oda ayırmış.

O kadar yorgun ve şaşkınmış ki odasına kapanmak, günlerce uyumak istiyormuş. Hatta "Uyusam ve hiç uyanmasam..." diye geçiriyormuş içinden. Ama bütün yorgunluğuna rağmen, doğru dürüst uyuyamıyormuş. Dışarı çıkmaya, şehri gezmeye de korkuyormuş. Uzun zaman odasında gizli gizli ağlamış. Hemen eve dönme isteği içinde alevlenmiş.

Ne var ki gururu bu alevi söndürmüş. Baba özlemi gün geçtikçe şiddetini arttırdığı hâlde, dönmeyi bir türlü göze alamamış.

Günler günleri kovalamış, bizim Gül iş aramış, bulamamış. Bazı arkadaşlar edinmiş. Yavaş yavaş şehri tanımış. Şehir hayatının hiç de hayallerindekine benzemediğini öğrenmiş. Korku, hasret derken bir de hayal kırıklığı ve arkasından karamsarlık kuşatmış ruhunu. Renkli, canlı bir hayat ararken sıkıntılı, zorlu bir hayatın kucağında bulmuş kendini.

Pansiyonu işleten kadının onu fark etmesi iyi olmuş. Yardımsever, iyi yürekli bir kadınmış. Pansiyon çalıştırdığı sürece Gül gibi sayısız kızla karşılaşmış, bir çoğunun kötü bir sona koştuklarını görmüş. Tecrübe sahibi bir kadınmış. Ona yakınlık göstermesi, pansiyonda kalanlar hakkında, şehir hakkında onu bilgilendirmesi yararlı olmuş. Ayrıca artist, manken olmak isteyenlerin akıbetleri hakkında öğütler vermesi bir bakıma Gül'ü daha büyük felâketlerden kurtarmış. Nitekim, geçen zaman içinde Gül de eğitimsiz, bilgisiz, kısa yoldan sinema artisti veya manken olmak isteyenlerin nasıl kötü yollara düştüklerine, nasıl tükenip gittiklerine şahit olmuş.

Gül, pansiyon sahibinin de yardımıyla bazı işlere girmiş, ancak uzun zaman çalışamamış. Sağlığı el vermiyormuş buna. El bebek gül bebek

büyütüldüğü için bedenen çalışmaya dayanamıyormuş.

Zamanla parası bitmiş. Parça parça bozdurduğu ziynetleri de tükenmiş. Yine de parasızlıktan çok yalnızlık, kimsesizlik duyguları dokunuyormuş ona.

Pansiyonu çalıştıran kadın, Gül'ü sevmiş. Ona destek olmuş. "Çocuğum yok. Tutalım ki sen benim kızımsın." demiş. "Bu ilgi olmasa" diyormuş Gül, "Herhâlde canıma kıyardım."

Gül, pansiyonda çalışmaya başlamış. Kadına yardım ediyor, orada yiyip, orada yatıyormuş. Azıcık kendine gelmiş.

Çok uzun zaman orada yaşamış, içinde hep hasret, hicran ve pişmanlık...

Ve bir gün kadıncağız ölüvermiş. Gül, perişan ve yalnız tekrar kalakalmış ortada. Çok geçmeden varisler gelmiş. Avukat, vasiyet, kefalet derken pansiyon satılıvermiş.

Gül düşünmüş, taşınmış, oturup babasına pişman olduğuna, kendisini affettiği takdirde eve dönmek istediğine dair bir mektup yazmış. Cevabını sabırsızlıkla beklerken, yazdığı mektup açılmadan geri gelmiş. Zarfın arkasında, belirtilen adreste o isimde kimsesin bulunmadığına ilişkin bir not varmış.

İşte o zaman Gül'ün bütün ümitleri sönmüş. Kendini büsbütün çaresiz hissetmiş.

Bir eve çocuk bakıcısı olarak girmiş. Ancak çocuk bakıcılığından başka her şey yaptırmışlar. Bir yandan üzüntü, bir yandan yorgunluk... Günden güne zayıflamış. Sonunda sararıp solmuş, ayakta duramaz hâle gelmiş Gül.

İşte o günlerde, babasının arkadaşlarından biri rastlamış ona. Sormuş soruşturmuş, babasına bir mektup yazmış. Bu mektup Gül'ün sıkıntılarını, üzüntülerini gideren bir ilâç olmuş, hasretine son vermiş.

Gül fidanı bütün bunları, sesine biraz da heyecan katarak anlatmıştı. Yaşlı gül, "Vay bee! Ne nefes kesici bir hikâye." demekten alamadı kendini. Hemen arkasından, sanki heyecanını dışa vurduğu için utandı. "Demek daha yaşayacak ömrü varmış." dedi.

Gül fidanı, Gül'ün sırdaşı olmakla övünüyordu. Bir de güzel sesli bülbülün gözdesi olmakla.

Sık sık bülbüle, "Ne tuhaf!" diyordu, "Sen de, ben de, Gül de benzer yanlışları yaptık. Sonra kader bizi bir araya getirerek aramızda güçlü dostluklar kurdurdu."

SÖZLÜK

ağıt : Sevilen, sayılan birinin ölümünden sonra, onun iyiliklerini, yokluğundan duyulan acıyı ifade eden sözler.

âkıbet : Bir şeyin sonu, bir işin sonucu, netice.

alâmet : Belirti, iz, sembol, işaret, simge.

elvan : Renk, renkler, türlü türlü görünüşler.

evlâ : Daha iyi, en birincisi, başta gelmesi gereken.

evlât : Çocuk, çocuklar.

hayıflanmak : "Yazık" manasında pişmanlık sözü.

irkilmek : Çevreden gelen ısı, ışık, ses gibi bir uyarıya anî tepki göstermek.

kader : Allah'ın her şeyi ezelden bilip takdir etmesi.

kefalet : Birisi adına sorumluluk yüklenmek, üzerine almak.

kurum : Kendini büyük ve önemli gösterme davranışı, gurur.

mahşer : Kıyamet kopunca ölülerin dirilip toplanacakları yer.

malik : Sahip, bir şeyin sahibi.

musibet : Başa gelen sıkıntı, belâ.

nükte : Dikkat edilince anlaşılabilen ve anlaşılınca hoşa giden ince anlamlı söz.

otağ : Büyük ve gösterişli çadır.

serenat : Gece vakti sokakta sevgilinin penceresi altında verilen konser.

takat : Güç, kuvvet.

tamah : Açgözlülük, başkasının elindeki nimete göz dikip bana da verse diye beklemek.

teru taze : Çok taze, yep yeni.

vakar : Ağırbaşlılık, ciddiyet, olgunluk.

vâris : Mirasçı.

vasiyet : Kişinin, öldükten sonra yapılmasını istediği şey.